

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv01i31

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 1 Issue 31
August 1919

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 1, Iss. 31)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

הערעכטיגקייט

בצדקת החוקתי ולא
ארכה (אויב כ"ז, 6)
ען מיין גערעכטיגקייט
השלם איך זיך שטארק
און וועל איך נישט
לשוען.

מיר ווילען, מיר
מוזען זיין גערעכט
אפילו צו די, צו ווער
מען עס גלויבט זיך אונז
צו זיין אונגערעכט.
וואוירא ווילסאן.

אפיציעלער ארנא פון דער אינטערנעשאנאל ליידעס נארמענס וואירקערס יוניאן

Vol. I. No. 31.

New York, Friday, Aug. 15, 1919. פרייטאג, דער 15טער אויגוסט.

PRICE 3 CENTS

ייעהנע וויקטארי באנקעטען אין דער קלאוקמאכער יוניאן

נעמאכט געווארען באנקעטען און סאקע
שעהנע באנקעטען. אבער וואס פאר אן
אונטערשייד עס איז פון יענע אמאליגע
באנקעטען ביז די היינטיגע, וויקטארי-
באנקעטען! ווער האט זיך דעמאלט גאר
געקענט אזוי אמת הארציג משמח זיין,
ווי דאס ווערט איצט געטאן אויף אונזערע
„וויקטארי-באנקעטען“ ווען איז אונזער
קלאוקמאכער עולם געווען אויף פרעהליך
און גוטמוטיג געשטימט ווי ער איז עס
איצטער?

היינט נאך וואס. אמאל, ווען אן עק
זעקסיוו באגארד פון א לאקאל האט נאך
א סטריק געפראוועט א באנקעט האבען
די בעאמטע איינפאך מורא געהאט פאר'ן
צאָרן פון די מאסען. ווייל די מאסען פלע
נען געוועהליך „גראמבלען“, „קוקען“,
ניט פארניגען די פיהרער פון דער יוד
ניאן דעם באנקעט. דאס איז געווען דער
פאר, וואס איידער דער באנקעט איז
אראנזשירט געווארען האט שוין אנגעפאנג
נען אויסרינגען דער „זינג“ און אין די שט
פער האט שוין גענומען ווערען די זעלבי
נע צרות ווי פאר דעם סטריק. איז דער
עולם געווען אומצופרידען און געשלאסען
די פיהרער ווארעם עס איז זיי נאך געלע
נען אין זינגען צו פראווען באנקעטען.

נאנץ אנדערש אבער איז היינט. דער
איצטיגער זינג קאן נישט אויסרינגען און,
ווי פרעזידענט שלעזינגער האט זיך אויס-
געדריקט לעצטע וואך אין זיינע באנקעט-
רעדען, — „אויב די קלאוקמאכער וועלען
זיך איצט אויפריכטיג פארהאלטען, ווי
אמת, איבערגעבענע יוניאן לייט דאר
פען זיך פארהאלטען, וועט ניט נאך דער
גרויסער זינג' מעהר ניט אויסרינגען זאגן
דערן ער וועט ווערן וואס ווייטער אלץ
גרעסער, אלץ בולטער, אלץ מעהר און
מעהר אנדעקענדיג.“

און אזוי איז עס סאקע אין דער
וויקטאריקייט. די קלאוקמאכער ווייסען
און פיהלען די פולע באדייטונג פון דעם
לעצטען זינג דאס ווייסען שוין איצט
אלע, אפילו די יעניגע אין דער יוניאן,
וועלכע אין וויער בלינדקייט, זיינען פרי
הער געווען „פרינציפיעלע“ געגנער פון
וואך-ארבייט. אלע זיינען שוין איצט נאנץ
צופרידען און זיי ווערען דאס, וואס וויי-
טער אלץ מעהר.

און מיט'ן נאנצען הארצען פארניגען
איצט די מאסען די באנקעטען וואס ווער
רען געפראוועט אום צו פיהרען דעם גרוי-
סען זינג. זיי פארניגען עס, ווייל די איי-
זינגע באנקעטען זיינען סאקע באמת
ווי קס א ר' באנקעטען! עס איז ווירק-
ליך, ווי ברודער סטודענטס קאפעלע האט
געזונגען לעצטען שבת און זונטאג אויף
די „וויקטארי-באנקעטען“ פון לאקאל 1
און לאקאל 28. — „עס איז ניט געפאנגן
פער!“

די איינפיהרונג פון וואך-ארבייט
אין דער קלאוק אינדוסטריע פון ניו יארק
האט געבראכט מיט זיך א נייעם גייסט
אין דער יוניאן. א מערקווירדיגען גייסט
פון אייניגקייט און אמת'ער ברידערליכ-
קייט! מען קאן איצט זעהען, ווי עס ווערט
מקוים אלעס דאס וואס מיר אלע, די
רעדנער און שרייבער אונזערע, וועלכע
האבען אנטיירט און פראפאגאנדירט פאר
וואך-ארבייט, האבען פריהער פאראייניג-
געזאגט. דער וואך-סיסטעם האט ווירק-
ליך נאנץ ראדיקאל אומגעביטען די אגענ-
דע שטרענגע אטמאספערע אין די קלאוק
שעפער, וועלכע איז ענטשטאנען צוליב
דעם ווירלען געיענע נאך'ן באנדעל און די
קלאוק מאכער פיהלען זיך איצט ווי ניי
געבאָרענע מענשען. זיי זיינען נאך גע-
וואָרען פרעהליכער און לעבעדיגער! דאס
קאן מען באמערקען אומערום, וואו נאך
קלאוק מאכער קומען זיך צוזאמען.

און נאך באזונדערס פיהלט זיך אט
דער מערקווירדיגער ברידערליכער גייסט
אויף די „וויקטארי-באנקעטען“ וואס ווער
רען איצט געפראוועט פון די דושיאנט
באגארד לאקאלס.

עס דארף דא געזאגט ווערען דאס
באנקעטען זיינען אין דער קלאוק מאכער
יוניאן קיין נייעם ניט, כמעט נאך יעדען
באדייטענדען קאמף און נאך יעדער וויי-
טיגער פאסירונג אין דער יוניאן, זיינען

אינהאלט-פארצייכנים

נומער 31 „גערעכטיגקייט“.

- זייט 1. די וואך — ש. י.
- זייט 2. דער מיטלינג פון דושיאנט באגארד
- זייט 3. דער קלאוקמאכער יוניאן — 5. לאנץ
- זייט 4. גענעראל סטריק פון ריינקאפ
- זייט 5. מאכער אין באסאן — יוסף שווארץ
- זייט 6. אונזערע לעצטע קעמפ און געוויי-
סען — אב. בארא. א זויגעזונד צו
די ברוקלינער קלאוקמאכער — 7. ניט
געוויי. עקזעקוטיוו רעפארט פון לאקאל
25 — 1. שעהנאלץ.
- זייט 8. ענינים פון אונזער אינטערנעשאנ-
נאל אין דער פרעסע — א סטעה רע-
פארטער.
- זייט 9. וועלען מיר בויען א לויבאר לוי-
סקאום אין פילאדעלפיה? — א. סיל-
ווער. דער קאנדידאט (געדיכט) — א.
וואלפאסאן.
- זייט 10. ווי עס לעבט זיך אינע און קליינ-
לאנד — מ. פערלשטיין. וואס די שרייב-
פערס האבען מיר דערזעהלע (עלע-
סאן) — א. קראפעווע.
- זייט 11. לינדעלין — יאנאס ליע.
- זייט 12. קאנפערענצן אויף 10 גרויסען
מאסשאפט — 4. גראף.
- זייט 13. פון רעדאקטארס נאכדרייבעל.
- זייט 14. די אסעריקען פעדעריישן פון
לייבאר — ש. יאנאסאוסקי.
- זייט 15. ארבייטער-בילדונג אין ניי-ירק
לאנד — דזשוליעט סטארקס פאלימז-
דער יקור (עלעקטאן). א. וואהלינער.
- זייט 16. שפייקערשע געשעפטען (הומס-
רעקט) — 5. שטייבער.
- זייט 17. דאס אידישע לעבן אויף א וועלט
שטייגאונג — א. בלאנק. 17. 18. 19. 20. 21.
- זייט 18. דר. ק. לעא.
- זייט 19. די פאליטישע סכח אין ענגלאנד —
נ. בוכוואלד.
- זייט 20. קורצע שמועסען. שרייבער-
פרייען. ווערס בירגער.
- זייט 21. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

א וויכטיגער ספעשער מיטינג פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באגארד

עס ווערט אנגענומען א באשלוס אנצושטעלען אנאליזערס פאר דער
ווייסט און דרעס אינדוסטרי אין די קאונטרי שטעדט און נאך א-
דערע וויכטיגע באשלוסען. — פרעז. שלעזינגער פאהרט צום פאסיפיק
קאנסט אין באצוג צום קלאוקמאכער-סטריק אין לאס אנדזשעלעס.

איצט א גרויסע רעאקציע און מען מוז אפ-
ווארטען פאר א בעסערער געלעגנהייט.
קורץ, דער סטריק מוז דארט איצט
אויפגעגעבען ווערען. דאס איז, פאר
שטעהט זיך, זעהר ניט געווען צום האר-
צען קיינעם פון דזשענעראל עקזעקוטיוו
באגארד, אבער באטראכטענדיג נאנץ גע-
נוי די לאנע דארטען, האט מען געמוזט
פאסען אזא באשלוס. עס איז אבער פאר-
שטאנען געווארען אז ביי דער ערשטער
געלעגנהייט, מעגליך אז נאך בעפאר דעם
נעקסטען ספרינג סיוואן, זאל דארט דער
קאמפף באנייט ווערען, דאך צו צווינגען
די רייכע מאנופעקטשורער צו אנערקענען
דעם ארבייטער'ס רעכט צו זיין ארגאני-
זירט.

א וויכטיגער באשלוס איז געפאסט
געווארען, אנצושטעלען ספעציעלע ארגא-
ניזער פאר דער ווייסט און דרעס אינ-
דוסטריע פון אויסער ניו יארק. די נאנץ
צע ענערגיע וועט אנגעווענדעט ווערען אז
די „אט און טאן“ ווייסט און דרעס שט-
פער זאלען ארגאניזירט ווערען, און עס
זאל דארט געארבייט ווערען אונטער די
זעלביגע ארבייטס-באדינגונגען ווי ביי אונז
אין ניו יארק.

אויף דעם מיטינג איז אויך אויפגענו-
מען געווארען דער קלאוקמאכער סטריק
פון לאס אנדזשעלעס, און דער באגארד
האט באאויפטראכט פרעזידענט שלעזינג-
ער צו פאָהרען אהין, זיי העלפען דעם
סטריק צו סעטלען. ברודער שלעזינגער
וועט, אלוא, די טעג אפפאָהרען אהין.
אויף צוריקווערס וועט ער זיך אפשטע-
לען אין פיעלע שטעדט וואו ער וועט אד-
רעסירען מיטינגען און די רייזע וועט אזוי
נאך פארוואנדעלט ווערען אין אן אנט-
ציאנס טור פאר דער אינטערנעשאנעל.
פאר אונזערע לאקאלס אין די וויי-
טע מקומות וועט דאס זיכער זיין א גאנץ
פרעהליכע גייעס. פרעזידענט שלעזינג-
ער וועט דארט נאנץ געוויס אויפגענו-
מען ווערען, מיט פיעל ענטוויאזם און די
רייזע וועט טאן א סך גוטעס אונזער
גאנצער אינטערנעשאנעל יוניאן. עס
וועט צוגעקען-בייטעס מוט און לעבען די
לאקאלס אויפ'ן פאסיפיק קאנסט.

מיר וואָסען איהם א גליקליכער ריי-
זע און האפן, אז עס וועט איהם געליי-
גען צו מאכען א גוטען סעטעלמענט אין
דעם סטריק פון די קלאוקמאכער-אין
לאס אנדזשעלעס.
דער באגארד האט אויף דעם מיטינג
ארויסגעגעבען טשאטערס צו צוויי נייע
לאקאלס. איינע צו די ליידיס מיר
לארס און אלטעריישאן-ארבייטער פון
ניו הייווען, קאנא. און א צווייטע צו די
ליידעס מיטלארס פון פארשעסער, ניו
יארק.

דער רענעלער פערטער יעהרליכער מיר-
טינג פון'ס דזשענעראל עקזעקוטיוו
באגארד פון אונזער אינטערנעשאנעל, וועט
אָפּגעהאלטען ווערען ערשט דעם 15טען
סעפטעמבער. עס האבען זיך אבער אונ-
טערערוקט אייניגע זעהר וויכטיגע פרא-
גען, וועלכע האבען ניט געקענט ווארטען
ביז דעם 15טען סעפטעמבער און עס איז
דעריבער אָפּגעהאלטען געווארען א ספע-
שלע מיטינג, דעם מאנאטאג, דעם 11טען
אויגוסט, אין קאונטיל רום פון דזשענע-
ראל אפיס, 31 יוניאן סקווער. א חוץ
פרעזידענט שלעזינגער און סעקרעטער
באראף זיינען אנוועזענדיג געווען די פאל-
גענדע ווייס פרעזידענטען: זיענמאן,
וואנדער, זיידמאן, אמדור, האלפער, קאל-
דאוסקי, לעפאקאוויטש, פאני מ. קאהן,
נינפא און סילווער.

פרעזידענט שלעזינגער האט אויף דעם
מיטינג באריכטעט, אין קורצען, נאטירליך,
ווענען די וויכטיגע פאסירונגען פון דער
לעצטער צייט איבער'ן גאנצען לאנד. ער
האט דערזעהלט ווענען די סטריקס און
סעטלמענטס אין וועלכע ער האט די לעצ-
טע פאר מאנאטען גענומען אזא שטארק
קען אנטויל און ער האט געהאט ווענען
דעם א סך גוטעס צו באריכטען.

אבער ווי זאגט מען דאס, וואו ס'איז
דא ליכט מוז אויך זיין שטענען. אין
סאמע מיטען פון די גוטע, פרעהליכע בא-
ריכטען פון די פיעלע גרויסע ערפאלגען
וואס אונזער אינטערנעשאנעל האט די
לעצטע צייט געהאט אין די פארשידענע
צווייגען פון דער ליידיס נארמענט אינ-
דוסטריע, האט געמוזט אויפגענומען ווער
רען דער טרויעריגער פאל אין טאראנטא,
קענעדע.

ווי עס איז שוין געווען געמערקט
לעצטע וואך אין די „גערעכטיגקייט“,
האט דער סטריק פון די קלאוקמאכער אין
טאראנטא דערגרייכט א קריטישען מאָ-
מענט. דער גרעסטער טייל פון'ס קלאוק
טרייד אין טאראנטא ליגט אין די הענט
פון נאנץ רייכע מאנופעקטשורער, וועלכע
באלאנגען צו דער אנט-רייזונג געשאנעל
מאנופעקטשורערס „אסס“ און א חוץ יר-
ניאן פיינר זיינען זיי נאך אויך גרויסע
אנטיסעמיטען און זיי האבען זיך פארנו-
מען בדאי אליין-וואנירס ווערען אבי
ניט נאכגעבען דער יוניאן.
נאטירליך, מיט אזעלכע לייט דארף
מען לערנען בלץ. אבער גארע איצט,
זיינען די אומשטענדען אין קענעדע זעהר
ניט גינסטיג פאר דעם. דארט הערשט

פון 25 אקטאבער

מיט איהרע בארלעזונגען אין דער יוניטי
הויז.

עס ווערט דא אויך, פון צייט צו צייט,
געגעבען קאנצערטען מיט באוואוסטע קי-
סטלער אין דער מוזיקאלישער וועלט.

היינט צורמאן איז די יוניטי הויז פול מיט באדרערס. מיר האבען דא איבער 400 מענשען. אבער דער פלאץ איז אזוי גרויס, אז זיי זעהען זיך קוים אן. אלעס איז גאנץ באקומען און עס פיהלט זיך נישט קיין ענגשאפט. דער פלאץ מאן אריינגעהען א סך מעהר מענשען און עס זאל נאך אליינ נישט זיין ענג.

עם פארשטעהט זיך, אז די וועלען זיך
 כאר צופאָהרען און עס וועט זיין פלאץ
 פאר נייע געסט. מען דארף זיך אבער בער
 פאר רעדזשיסטרירען, און די וואס וועלען
 דאָס טאָן וועלען האָבען דעם פאַרצוג צו
 קומען אהין און געניסן פון די נאכט
 פון פלאץ און פון דער אַרומיגען אַטמאָספֿעראַ

די ארבייטער פון דושי. און עס.
סקויר-שאפ האָבען אָפּגעהאַלטען אַ מיר-
טינג שבת, דעם 2טען איינוואַס, און באַ-
שלאָסען צו באַדאָמקען בלוודער בייַלענדי-
סאָן, דעם ביזנעס איידזשענט, פאַר זיין
טיכטיגער אַרבייט פאַר אַנווער שאַפ, און
ער ווערט פּרעזענטירט מיט אַ מעט ראַ-
דזשערס סילווערווער.
אין נאָמען פון שאַפ :

א. פאליי, פיליפ אייזענבערג,
מאקס פאטאוו, גאלדשטיין,
שאפ טשערמאן.

מען האט יעצט אויסגעפונען, אז אויף דעם גוט פון די יוניטי הויז געפינט זיך נאך א סייד, דער לייק סאמיגענט. עס איז בלויז א קורצער שפאציער אהין און מען זאגט, אז נאכן פריה עעהס מען דארט ביי די ברענען טאקע אמ'על, "נימפעל".

דאן די מיטינגען, וועלכע ווערען אָפֿ-
געהאלטען אין דעם זומער־קאָרטען. יואָס־
פאַר'א צויבער־בילד עס שמעלט מיט זיך
פאַר די פאַרזאַמלונג אונטער'ן פרייען
הימעל! וואָס דאָס נעמיש פון קאָלירען אורף
דעם גרינעם טעפֿד אונטער'ן שיין פון
דער זילבערנער לבנה.

עדוויג רייכער, די ניט געקרוינטע קע-
ניניג פון דער יוניטי הויז קומט ארויס און
לעזט פאר א געדיכט אדער א דראמאטישע

שילדענדיג. איהר שעהקייט און ערע-
קייט, פונקט ווי איהר העכסט דעמאָקראַ-
טישע האַלטונג, האָט געמאכט אַ
טעפּען איינדרוק אויף די מיידלעך אין
דער יוניטי הויז. זי און די יוניטי הויז
זיינען געוואָרען איינס. זי זאָגט, אַז די
יוניטי הויז איז די גרעסטע און מערסט-
זאָר וואָס זי האָט געזעהן אין אַשכּנז.

און וואס די וואס זענען אריבער געווארן און
איהר זיין דאס, נים צו די אריבער
מיידלאך מעהר לעבע און מעהר לעבע.
זי איז נאנץ היימיש מיט די מיידלאך און
פאָלט נאך ווער יעדען ריהר. דאָס איז
פאַר איהר אן ענטדעקונג פון א נייער
וועלט פון אמת און אויפריכטיקייט.
צוזאמענהאַנג רעדט זי וועגען איהרע צי-
קונפטס לעבער פאַר אן אריבער-רעדע-
לעך, וואו עס זאָל געשעיעלס ווערען נומערס

דראמען פון ווירקליכען לעבען. אין וועג
זי האלט דערביי, דערנעחט זי, וואס דר
ארבייטער אין דייטשלאנד אין אנדערע
איראפעאישע לענדער האבען אייגענע
אין דער הינזיכט. זיי האבען אויפגע
בוט אייגענע מעטערע וואו עס ווערט
געעבען די בעסטע פארשטעלונגען. און
זי פרעגט: ווארום זאלען מיר אין אַמע
ריקא אויך גיט הייבן אזעלכע מעטערע
ווארום זאלען די ארבייטער אין אמעריקא
זיך גיט פאראייניגען און אויסבויען איי
גענע מעטערע, ווי דאס האבען געמאכט
די ארבייטער אין אייראפא?

אזעלכע געדאנקען „באדערען" מיט
עדוויג רייכער און אויף א קליינעם מאס
שטאב שטעלט זי זיך דערווייל צופרידע

די מיינונג פון פרעוידענט ש'לעזניגער איז, אז דער צווייטער פלאן איז דער פארויכטיגסטער: יעדען סיזאן א דושע נעמט א שטריק, יעדען סיזאן א קאמפא אויף עטליכע וואכען. דאס איז אויך די מיינונג פון ווייס-פרעוידענט קאלדאוויס, סקי, פון ווייס-פרעוידענט לעפאקאוויטש און פון פיעלע עטנישע און איבערגעזעצטע מעמבערס און אפיסערס פון די טא-ראנטאר'ל לאקאלס.

די פראגע איז זעהר א וויכטיגע און
זי וועט פארהאנדעלט ווערען אויף דעם
פערטעליינהייטליכען מיטינג פון אונזער
דזשענעראל עקזעקוטיוו באאָרד, וועלכע
וועט אָפּגעהאלטען ווערען קומענדע וואָך,
אזוי שטעל ווי פּרעזידענט שלעזינגער
וועט זיך אומקעהרען צוריק אין ניו יאָרק.

אונזער מאטעריאל אין טאָראָנטאָ איז
אין אויסגעצייכענטער. די טאָראָנטאָר
קלאָמבאָכער פארשטעלען, אז מען קען
זיך ניט איבערלאז באנוצען מיט די זעל-
בע קאמפּאָס-טאָמאָדען; אז יעדע שטאָט
האָט זיך איהרע ספעציעלע אומשטענדע-
אין איהרע מזא אין יעדער שטאָט גע-
קעמפט ווערען אויף אן אנדער אופן.

אויב דער דזשענעראל עקזעקוטיוו
באארד וועט באשליסען אנצונעהמען דעם
פלאן פון רופען זיין טאראנטא'ר קלאוקס
טרייד דזשענעראל סמירינס אלע סיזאן
וועלען די טאראנטא'ר קלאוקסמאכער אנט
נעהמען דעם באשלוס, ווי נוסע ווינאן
לייט, און זיך באלד אנפאנגען צוצוגריי
טען צו דעם דזשענעראל-סטריק, וואס
וועט ארויסגערופען ווערען נעקסטען דע
צעמבער.

זיי שקלאפען אונטער די עינסטע בא-
גונגען בלויז דערפאר וואס זיי שעמען
צו באלאנגען צו א יוניאן. עס שטעהט
ניט אָן, די אַרימע שקלאפען, צו זיין
נאָגירט! זיי האלטען זיך פאר "פ-
טעכטער" פון אמעריקא און שקלאפען
7-8 דאלאר אַוואָך. לאַמיר האָ-
דאָס אויך זיי יועלען איצט קלינער וואָ-
און זיך אַרגאניזירען אין אַרבייטער-
ניאָס.

די סאראגאטאָר קלאָס און סקוירס
אבער זיינען שוין די זעקסטע וואָך אין
סטרייק, מיט שוואַכע אויסזיכטען פאַר אַ
סעטלמענט אין דער נאָהענטער צוקונפֿט.
יעדע וואָך סטרייק קאָסט אָפּ די מאָנ-
פעקטשורערס אַ פאַרמענען, אָבער זיי צו
שנאה צו יוניאָנס אין אַלגעמיין און יעדן
אידען ספעציעל אין אַזוי ברויט, אַז זיי
וויילען בעסער רואינירט ווערען איידער
סעטלען. אַזוי וועניגסטענס זאָגען זיי.

פון די 1,300 סטרייקערס זיינען אין
נאנצען איבערגעבליבען ארום 800. די
איבעריגע האבען זיך אָדער צוריקגעקערט
צו דער ארבייט און נעמעטעלעכע שטעף.
אָדער האבען זיך נאנצען פארלאזען טאָ
ראַנטאָ. בלויז זעקס אָדער זיבען שיקסעס
האבען זיך אָפגעריסען פון די סטרייקערס
און זיינען אַזעלע קעכען.
זייער פארגענומען האַלאַנדישע און

דער פיהרער פון סטריק און ער ארבייט
אונזערמילדיק צו מאכען דעם סטריק פאר
אן ערפאלג. אין דיעזער ארבייט ווערט
עס ארויסגעהאלפן פון ווייס פּרעזידענט
לעסאָוויטש און פון די ברידער גליקסמאן,
קונעקט, שור, באגראד און סקערעטער
אמילס.

וואך באזוכט סאָראַנטאָ אין געטרייט צו
זאמענצוברענגען א קאָנפערענץ מיט די
מאָנאָפּעקטשורערס. דאָס איז איהם אָבער
ניט געלונגען. דער ענטפער פון די מא-
נאָפּעקטשורערס איז געווען, אז די אידען
זיינען „באַלשעוויקעס און ניט־געווינשטע
בירגער“, און אז זיי זיינען „כלויז גוט
צו שניידעריי, ניט צו קאָנפערענץ מיט
זיי“.

דאס אינטערעסאנטעסטע איז, אז פון
די עטליכע און דרייסיג מאנעפעסטורערס
ביי זעלבע מען סטרייקט, זיינען בלויז 5
קריסטען. די איבעריגע זיינען אלע אחינו
בני ישראל, און זיי מאכען דאס די
סטיימענטס, אז זיי אידען זיינען ניט-
געוויינטע ברענער!

טאָראַנטאָ איז נים ווייט פון קליוו
לאַנד, און ווי אַ טאָראַנטאָ'ר מאַנזשער
מטורער גיט אינאָם איבער (דער מאַנזשער)
מטורער איז דאָס אַ קרוסע, גיט קיין
(איר) העלפֿען די קליוולאַנדער מאַנזשער
מטורערס אַרויס די טאָראַנטאָ מיט עצות
און מיט „מוסח.“ פאַראַכטאַנען פֿריי
מאָ וויען די טאָראַנטאָ'ר מאַנזשערס
דעס באַזוכט געוואָרען פון דעם קליוו
לאַנדער דעטעקטיוו פֿריינקעל, וועלכער
איז ספּעציעל געקומען זיי אַרייַנגעגעבן
„מוסח.“

די טאראנטא'ר קלאזיק מינופעקטשן

דער ווייסט סטרייק אין קורדזאק
שאט אין סקענקסטער, וועגען וועלכע
מיר האבען געמעלדעט לעצטע וואך, איז
געשעעלט געווארען אין דעם אָפּיס פון
מעיר סימאן פון יענער שטאָרט. מיר
קורדזאק איז אַליין געקומען אין סקענקע
שטעי און ער האָט זיך ניט געקענט אַרויס
דרעהן פון קומען אין מעיר'ס אָפּיס פאַ
אַ סעטלעמענט.

די ארבייטער האבען באקומען א
בערונג אין שכירות פון 15—20 פראצענט;
און די פירמע האט געמוזט צוריק נעמען
אלע ארבייטער וואס האבען דארט געאר-
בייט איידער דער סטריק איז גערופען
געווארען. די פירמע האט זיך אויך פאר-
מליכטעט, דאס דער מינימום סקויל פאר
אנפאנגער אין דעם שאפ זאל זיין 10 פאר-
לאר. פריהער איז דער מינימום סקו-
דאן געווען 7 דאל. און אין מאנכע פעל-
נאך וועניגער.

עס איז אויך פארשטאנען געווארן
דאס די ארבייטער זאלען אויסלייבן
פון צווישען זיך שאפֿטקאמיטעס פון
אלע רעפארטמענטס אין דער פעקס
און זיי זאלען ווייטער אריינעמען מי
דער פירמע דע סכסוכים צווישען די א
בייטער און דער פירמע.

ווי איהר זעהט, איז דער סעטלמענט
נישט קיין געוואלדיגער. דאס איז נישט
מער ווי אן אָנפאנג אויף אויפצובויען
דארט א יוגיאן אין דעם פאך. עס וועגער
זיך באַער, צי די מיידלעך וואָס שולאָסן
דארט און פּעקטאָרס האָבען שוין גע-
לערנט דעם נויטיגען לעסאָן פון אַרגאָן
זאָגן. דער אומבליק איז מיט די אַמם
ריטאָנער מיידלעך וואס אַרבייטען אין יי-
נע שפּעצער, וואָס זיי האַלטען זיך פאַר-
לירט. כאַטש זיי ווערען אויסגערייט
פאר 10—12 דאללאַר אַ וואָך! אַ סך פאַר-

די יוניטי הויז פון דער ליידיעס ווייסט און דרעסס
מאכער יוניאן לאקאל 25 וועט זיין אפען אין סעפטעמ-
בער.

פיעלע וואס האבען ניט געהאט די געלעגנהייט
צו באזוכען די יוניטי הויז פריהער וועלען דאס קענען
מאן יעצט. מען וועט קענען דארט פארברענגען איבער
ראש השנה.

רעדזשיסמירדט זיך גלייך אין אַפּים פון דער יוניאן,
16 וועסט 21סטע סטריט.

בײַ אַ שאַפּ מיטײַנ פון די ארבייטער פון לעמעל אין קאטלער, 29 א. 10טע סעט. אין באשלאָסען געוואָרען אויסצודריקען אונזער אנערקענונג צו די אָפּיסערס פון דער יוניאָן, ברודער מוס, דער קאָמפּליינט קלויַרק, און ברודער הערי לעווין, ביזנעס איידזשענט פון'ס דאָן-טאָן אָפּיס. מיר באַדאַנקען זיי פאַר דעם באדייטענדרען רעזולטאַט פון 5 דאָלאַר אַ וואָך, וואָס זיי האָבן געקלאָמפּט פאַר יעדען ארבייטער אין אונזער שאַפּ.

עס איז אויך באשלאסען געווארען זיי
צו פרעזענטירען מיט שעהנע פרעזענטען.
אסאנאנסאלי,
א. גאלדבערג, אברהם.
מאלק, גראף.
רעזולוציאנס קאמיטע.

מיר, די ארבייטער פון ברענער'ס
שאפ, דרייען אויס אונזער דאנקבארקייט
צו אונזער געוועזענעם פֿירערשאַפֿט, משה
טשעלסי, פאר זיינע גוטע און געשריינע
ארבייט פאר'ן שאפ.

דער מיטגליד פון דושייטס באגריף פון דער קלאס מאכער יוניא

א האלב שטונדע און 4 נעכט דורך דער וואך.

לאקאל 23 אינפארמירט, אז ברודער עסקין איז ערוועהלט געווארען צום דושייטס באגריף און דער פלאץ פון ברודער נאך, וועלכער איז אפגאנגען געווארען פאר א ביזנעס-אידענטיטעט. דער וועלכער לאזט און דער דושייטס באגריף צו זייער באגריף פאר זונטאג, דעם 10טען אויגוסט, די איינלאדונג ווערט אנגענומען און די ברודער סטודענט, שוואנער, פערלמאטער, קארלינסקי, לאפידוס גאלדסמאן און קאהן (9) ווערען אפגאנגען.

לאקאל 23 אינפארמירט אז זיי האבן בען נוסנעווייזען די העכערונג פון דעם לאקאל 35 אינפארמירט, אז ברודער מ. קארלינסקי איז ערוועהלט געווארען צום דושייטס באגריף און דער פלאץ פון ברודער וואפרינסקי, וועלכער האט רעזיגנירט. דער ברודער ווערט צוגעלאזט.

ברודער פערלמאטער רעזיגנירט אלס ערשטער ווייט-שטערמאן פון דושייטס באגריף און שטערמאן פון דעם באגריף און דירעקטארס צולעבט שוואנער, נעווער, די רעזיגניישאן ווערט אנגענומען. ברודער לעווענטהאל רעזיגנירט פון דער אפגעליקטע צולעבט זיין ערוועה לויט צו דעם באגריף און דירעקטארס. זיין רעזיגניישאן ווערט אנגענומען און ברודער פינק ווערט און זיין פלאץ ער וועהלט.

ברודער הענדעלמאן פון לאקאל 85 ווערט ערוועהלט צום באגריף און דירעקטארס, און אויך זיין פלאץ צו דער אפגעליקטע ווערט ערוועהלט ברודער ווייט-מאן פון דעם וועלכער לאקאל מיט דעם ווערט דער מיטגליד נע-לאזער, סעם.

עס ווערען פארגעלעזען צושריפטען. לאקאל 1 לאדעט איין דעם דושייטס באגריף צו ווערען זענען-באגריף. די איינלאדונג ווערט אנגענומען און די ברודער פינקאוסקי, קאן, הענדעל-מאן, קושנער, פיטשערסקי דעסעל בעל-סאן און טשיקאטשיארא ווערען אפגאנגען.

לאקאל 9 מאכט אויפטרעטן, אז עס זיינען נאך פאראן פלעצער, וואו די שאפ-טערלייט היטען נים און די יוניאן ווערט דער לאקאל פארלאנגט, אז דער דושייטס באגריף וועל די שאפ-טערלייט אויפטרעטען צו פארלאנגען וואפרינסקי-קארס פון די נייארויפגעקומענע אר-בייטער.

דער צושריפט ווערט נוסנעווייזען. לאקאל 11 היינט נום די פראקטאק-לען פון דושייטס באגריף פון דעם לעצטען אויגוסט.

דער וועלכער לאקאל אינפארמירט, אז זייער עקסעקוטיוו באגריף האט אויפגענומען די פראנע וואס אייניגע שעפער ארבייטער 9 שטונדען א טאג און ארביי-טען נים שבת און זונטאג. דער לאקאל ערקלערט, אז דאס איז אן איבעל און דאס דארף נעמטשט ווערען. אויב נים, וועט דער 8-שטונדיגער ארבייטס-טאג, וואס מיר האבען געוואונען, פארלעצט ווערען.

עס ווערט באשלאסען, אז פון דעם 15טען אויגוסט אן זאלען די מעמבערס אויפגעפאדערט ווערען צו ארבייטען נים מעהר ווי 8 שטונדען א טאג עס ווערט ווייטער באשלאסען, אז קיין שאפ קען נים ארבייטען א שטונדע-ווערטייט. די שעפער, וועלכע ארבייטען ווערען, מוזען ארבייטען ענטוועדער צו צוויי שטונדען און 5 נעכט דורך דער וואך, אדער זיין מוזען ארבייטען צו צוויי און דעם ווערט באשלאסען.

גענעראל סטרייך פון ריינקאוס מאכער אין באגריף

שטארק ארגאניזירט און האט א נאנץ פייער טרעשוירי. מיר מענען מיט ריכט זאגען, אז אלס א לאקאל איז אונזער לאקאל 7 איינער פון די שטארקסטע לאקאל אין באגריף. איידער דער סטרייך איז ארויסגערופען געווארען איז ארויף געלעגט געווארען א טעקס פון 3 דאזאר אויף יעדען מעמבער און דערפון האט זיך איינגעקאלקטעט א פייער סומע געלד. דער נייער מענעדזשער פון דער יוניאן, ברודער פרעד מאנאסאן, איז זעהר סעסיב און ענערגיש, און ער האט די מיטוויקונג פון אלע אקטיווע מיט-גלידער פון דער יוניאן. צוויי שעפער, איינער פון זיי פון אזא וויכטיגער פיר-מע ווי די „ניו ענגלאנד ריינקאוס קא-האבען שוין געסעטלט אייף דעם באגריף זיס פון א העכערונג אין שבידע פון 25 פראצענט און 44 שטונדען ארבייט א וואך. ביז'ן 15טען אויגוסט, רעכענט מען, וועלען זיכער אלע שעפער זיין נע-סעטלט מיט א געוויסע פאר די ארביי-טער פון לאקאל 7.

מיט יוניאן גרוס, יוסף שווארץ, פרעס-קאמיטע פון לאקאל 7.

די ריינקאוס-מאכער פון באגריף, סטאטאן, מעדפאר, מאנטעלא און קיימ-ברידזש ווינען ארויסגעלאנגען אויף א גע-נעראל-סטרייך לעצטען פרייטאג, דעם 8טען אויגוסט, 1919.

די פאדערגענונג פון די ארבייטער פון לאקאל 7 זיינען: א 44 שטונדיגער אר-בייטס-וואך און א 25 פראצענט-הע-כערונג אויף די וויידזשעס.

דער ארגינעלער פלאן פון די ריינקאוס מאכער איז געווען צו פאדערען וואך ארבייט, ווי דאס האבען געמאכט אונזערע ריינקאוס-מאכער פון לאקאל 20 אין ניו יארק. אבער נאך א ספעציעלער אונ-טערזוכונג, וואס איז געמאכט געווארען פון די באגריף, זיינען זיי געקומען צום שלום, אז אזא שריט וואלט געווען פריה-צייטיג פאר באגריף און אומגענענד. דאס איז איינפאך דערפאר ווייל דער נע-ראנק פון וואך-ארבייט איז נאך נים פא-פולער גענוג צווישען די מיטגלידער פון יענער יוניאן.

אלאז, צולעבט דעם און צולעבט נאך א פאר אנדערע אורזאכען איז די פאדע-רונג פאר וואך-ארבייט נים ארויסגע-שטעלט געווארען. דאס וועט שוין מן-זען בלייבען פאר א צווייטען מאל.

זאל דאס אבער נים קארשטאנען ווע-רען, אז די באגריף-מאכער ריינקאוס-מאכער זיינען גענוג וואך-ארבייט אין פרינציפ. דאס נים, דער אמת איז, אז דער נע-ראנק פון וואך-ארבייט ווערט אלץ מעהר און מעהר פאפולער צווישען די מיטגלי-דער פון לאקאל 7 און וואך-ארבייט ווערט דערווייל איינגעפיהרט אין אייגענעלע-שעפער. די צייט אבער איז נאך דאזיג-נים רייף דאס אונטערגעזעהענע פאר דער נאנצער ריינקאוס-אינדוסטריע פון באג-ריף און אומגענענד.

אין אלגעמיין איז לאקאל 7 זעהר

דאנקען און פרעזענטירען זייער שאפטערמאן

מיר, די ארבייטער פון אמסטערדאם און סאקס, דריקען אויס אונזער טיעפסטען דאנק און אויפריכטיגע אכטונג צו אונזער שאפטערמאן, ברודער טיילער, פאר זיין נוסע ארבייט, און ברידערליכע אר-בערגעבענהייט צו אונזערע, שאפט אנג-לענענהייטען. אלס אנערעכענונג פאר די אמת נוסע ארבייט, וואס ער האט פאר-אונז געמאכט, טויפט איהם דער שאפט אלס א פרעזענט א נאכדענע וואכט און מעשין. מיר האפען דאס ער וועט זיין ארבייט פאר אונז ווייטער אזוי אונטערמיהליך טאן ווי ביז יעצט, און דער שאפט וועט איהם זיכער רעפאר דאנקבאר זיין.

מיט ברידערליכען גרוס, מאקס בלעכער, הערר קאהן, אמת, פיק - דעם קאמיטע

שטעלען, וואלט מען זיין שוין נאכגעבען, אבער מען האט מורא, אז דאן וועלען די איבעריגע פארלאנגען דאס זעלבע, און דאס וואלט געמינט אן איבערקערעניש איבער'ן נאנצען לאנד.

די לאנד איז אלגעמיין איז אין ענג-לאנד א זעהר געשפאנטע. די טיפפל-אליינעם - די אייגענבאהן ארבייטער, די מיינערס און די טראנספארט ארבייטער האלטען נאך אלץ אין שטימען ווענען דער פראנע פון „דירעקטער אקציאן“, און דאס האלט נאנץ ענגלאנד אין דער העכסטער-נערוועזיסעם. די לעצטע נייעס פון ענג-לאנד איז, אז די רעזירונג האט, נאך א לאנגער אונטערוזוכונג און שפאנירונג, אויסגעפונען א שטארק-פארצווייגטע קאנ-ספיראציע צו שטירען די עקזיסטירענ-דע רעזירונג און אנפאנגען א סאווועט-הערשאפט. פארשטעהט זיך, אז דאס פארשטעהט נאך די הערשערע פאניקע, כאטש עס קען זיין, אז די נאנצע מעשה איז נים אמת. די לאנד איז ענגלאנד און אין אייראפא אין אלגעמיין האט ארטור הענדערסאן, דער ענגלישער ארבייטער-פיהרער, כאראקטעריזירט מיט אייניגע ווערטער אויף דעם סאציאליסטישען קאנ-טעם אין לונדאן, איטאליען. „איידער נאך דער ווינטער וועט אנקומען - האט ער געזאגט - וועט פארקומען א שרעקלי-כער ספאזמע פון צאדן און פארצווייג-לונג צווישען די פעלקער פון אייראפא, אין וועלכער די איבערגעבליבענע רעשט-לאך פון דער ציוויליזאציע וועלען פארניכ-טעט ווערען“.

ענדע גום, אלעס גום.

דער אינטערנאציאנאלער ארבייטער קאנגרעס אין אמסטערדאם האט זיך גע-ענדיגט פיל בעסער, ווי מען האט עס געקענט ערווארטען פון דעם אנפאנג. לויט כארייטען, האט זיך דער קאנגרעס גע-ענדיגט אין א פאלשטענדיגער הארמאניע. נאטירליך האט מען נים געקענט ער-ווארטען פיל פראקטישע ארבייט פון דעם ערשטען קאנגרעס נאך פינף יאהר פון אפגעפרעמדקייט און האט, אבער נים איז שוין דאס, וואס די ארבייטער פאר-שטעהער פון פארשיידענע לענדער זיינען ענדליך צוזאמגעקומען, און האבען גע-מאכט פארמיט דעם באגריף פאר ווייטערע פרוכטבארע מעסיקייט מיט דעם, וואס זיי זיינען זיך צוגאנגען נים אלס שונאים נאך אלס פריינד. מען דארף פונדעסטווע-גען אויך נים אינגאנצער די עטליכע רא-דיקאלע רעוואלוציע, וואס זיינען אָנגע-נומען געווארען בנוגע צו רוסלאנד, בנוגע צו דער לענג פון נאציאנען און אויך בנוגע צו דער סאציאליזירונג פון דער פראדוקציאן. אמת, די אמעריקאנער דע-לעגאטען האבען געשטימט גענען זיי, אבער, לויט זייער ערקלערונג, זיינען זיי פאלשטענדיג איינפארשטאנען מיט זייער נייעס, אבער שטימען פאר זיי קענען זיי נים, ווייל זיי זיינען אזוי אינסטרואירט געווארען!

מאקס פיין אנגעקומען פון אייראפא

ברודער מאקס פיין, דער סעקרעטער פון די פאראייניגטע אידישע געווערק-שאפטען, איז לעצטע וואך צוריקגעקומען פון אייראפא, וואו ער איז געשיקט גע-ווארען אלס שליח פון דער פופעלס רעליעף.

ברודער פיין איז געקומען נאנץ ניי-דערנעשלאגען. די צרות וואס די אידען האבען געליטען און ליידען נאך איצט, פון יענער זייט, האבען אויף איהם געהאט א שרעקליכע ווירקונג.

כדי איהם אביסעל אויפצומענטערן האבען זיינע פריינד פון דער יוניאן-בא-ווענט געמאכט פאר איהם א באגריף-לעצטען מאנטאג אבענד. אויסגעלאזען אבער האט זיך, דאס אויף'ן באגריף האט מען מעהר געוויינט ווי געפרעהט זיך, און אלע אנטווענדענע האבען זיך פאר-פליכטעט איצטער צו ארבייטען נאך מיט מער-נענדיגע צו העלפען די אומגליקלי-כע אידען פון יענער זייט ים.

אויך ערקלערט, ווארום די פאדערונג פון די שאפטען, וואס איז אריינגעגעבען גע-ווארען אין מאנאט אפריל, איז ביז ריזש-ליי געבליבען אומבאטראכט. די אורזאך איז, דאס די וויידזשע באגריף, וואס האט עס באדארפט ארויסגעבען איהר ענטשייד-רונג, איז געווען צו שטארק פארנוכטען מיט אנדערע ארבייטער, און ווען זי איז שוין אין דויליג ענדליך געקומען דענען, הא-בען זיי צווישען זיך נים געקענט זיך איינפארשטענדיגען. איצט אבער, ער-קלערט דער פרעזידענט, וועט די פאדע-רונג פון די שאפטען גענומען ווערען אין אנבאטראכט פון דושייטס-דירעקטאר צוזאמען מיט די אויטאריזירטע ארביי-טער פיהרער. נאך קודם כל מוזען די שאפטען זיך צוריקשעהרען צו דער אר-בייט. אבער ביז איצט האבען די „שא-פטען“ מיט אייניגע וועניגע אויסנאמען, נים געפאלט דעם פרעזידענט'ס צירוף.

א האפטבורג דער דיקטאטאר פון אונגארן

די נייע האלב-סאציאליסטישע האלב-בורזשואזע רעזירונג אין אונגארן, וואס האט פארנומען דעם פלאץ פון דער באג-ל-שעוויסטישער דיקטאטור מיט בעלא קון-אן דער שפיצע, האט זיך נים געהאלטען מעהר, ווי א פאר טעג, און איצט איז דאס דער דיקטאטאר איינער פון דער האפטבורג רינאסטיע, ער-הערצאג ושאזע.

לויט די פרינציפען פון אונזער גרוי-סער וועלט-מלחמה האבען עס די עליס-דאך געדארפט באטראכטען פאר א גרוי-סען אומגליק. וויידער א האפטבורג אויפ'ן-טראן! און געפיהרט האט מען דאך די מלחמה אום צו מאכען א סוף צו דער האפטבורג-פאליטיק. און האפטבורג-פאליטיק, ווי עס שיינט, זיינען די עליס-נאנץ וועניג צופרידען פון דער דאזיגער איבערקערעניש, און לויט זייער געלאסטע-קייט, וואלט מען געקענט מיינען, אז דער האפטבורג האט דאס אלעס געמאכט דאס מיט זייער צושטימונג. נאטירליך, איז עס אומגלייכליך, ווי קען עס געמאכט זיין אזא זאך? אויב דאס איז מעג-ליך, סא ווארום קען עס נים זיין, אז די עליס זאלען העלפען ווילעלם צוריק צו זיין טראן אין דייטשלאנד? נאך, ווי די מעשה איז, די עליס זיינען פון דער האפטבורג-דיקטאטור נים שטארק אר-בעראשט, און עס איז נים אויסגעשלא-סען די מעגליכקייט, אז זיין בקשה צו די עליס פאר אנערעכענונג, זאל געפינען חן אין זייערע אויגען. און פאר וואס ווידער נים? ער זאגט צו איהן זיין בקשה אויסצוראטען יעדען סליאר פון באלשע-וויזם, אויך פארזיכערט ער, אז ער וועט זעהען ערפילען אלעס, וואס די עליס פאר-לאנגען אין זייערע פרידענס-באדינגונגען. קענען זיי דען האבען נאך א בעסערען מענשען, ווי דעם ער-הערצאג? און אום צו מאכען די זאך נאך כשר'ער, פארזי-כערט דער הערצאג, אז אזוי ניד ווי אלעס וועט זיך בארוהיגען, וועט ער איינרופען א נאציאנאלע פארלאמענט אויף וועלכער די אמת'ע רעפרעזענטאנטען פון אונגארישען פאלק וועלען באשטימען, וואס פאר א סאָרט רעזירונג זיי ווילען האבען, איז דאך דאס שוין אוראי כשר וישר.

אין ענגלאנד נאך אלץ זעהר אומרוהיג

עס ענדיגט זיך נאך נים איין סטרייך, און באלד הערט מען פון צעהן אנדערע. דער אמת איז, אז קיין סטרייך האט נים דאס, און ענגלאנד, איבערהויפט נים געענדיגט. פון די באריכטען פון פאריזער וואך האט מען געקענט מיינען, אז דער פאליס-סטרייך אין לאנדאן און אין א-דערע שטעט איז געווען א פאלשטענדי-גער דורכפאל; אבער פון די שפעטער-דיגע באריכטען איז קענטיג, אז דער דא-זיגער סטרייך איז נאך ווייט צו ענדע, און דאס פארשיידענע ארבייטער פון פארשיי-דענע סטרייט גרייטען זיך ארויסצוגעהן ערשט אין א סימפאטי סטרייט. די נאנ-צע מחומה אין ליווערפול איז געקומען פון דער סימפאטיע מיט די סטרייקערע פא-ליסמען. די לאנד איז אין ליווערפול נאך איצט א זעהר ערנסטע. דאס האט אויסגעבראכען דושייטס-מאכער פון די בעסערס, און איין טאג אין וואך איז ליווערפול געווען אין געפאהר פון א ברויט-הונגער. דער גרויסער סטרייך פון די יארקשיער מיינערס, 200 מיינער אין צאָהל, איז נאך אויך נים געענדיגט. די פאדערונגען, וואס די יארקשיער מיינערס

GERECHTIGKEIT Maintained by and in the interest of the International Ladies Garment Workers Union, Office, 31 Union Square, New York, N. Y. B. Schlesinger, President; S. Yanofsky, Editor; A. Baroff, Secretary-Treasurer; E. Lieberman, Business Manager.

Vol. I. No. 31. New York, Friday, Aug. 15, 1919.

Entered as Second Class matter January 25, 1919, at the Postoffice at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919

די וואך

פון ש. י.

דער פון די בראדעווערס, און דעם סטריק פון די שאפמען פון די אייגענבאהנען. איך נאָיב אויך, — האָט פרעזידענט ווילסאָן געזאָגט צו ענדע פון זיין רעדע, — אז די מער עקסטרעמע פיהרער פון די אָרגאַניזירטע ארבייטער וועלען באלד קומען צו אַ בעסערער באַזונג, און ווי די נאָרמאַלע מאַסע פון זייערע חברים, וועלען זיי דענקען און האַנדלען, ווי אַמט'ע אַמט ריקאָנער. זיי וועלען זעהן, אז סטרייקס אין דעם אינצומגען קרימישען מאָמענט מוזען מאַכען די לאַגע פילע ענדער, נישט בעסער — פילע ענדער פאר זיי, און פאר יעדע אנדערע.

די ערשטע, די העכסט-פאַמאַלע זאך, וואָס קען איצט געטאָן ווערען, איז אַפּצושטעלען אַדער צו אונטערברעכען די פּאַרדוקציע אָדער צו שטערען די פאַר-מיליאָנע פון זאַכען דורך די אייגענבאהנען און דורך די שיפּען פון לאַנד. מיר זיינען אלע פאַרפאַלגטערט אין די טרויעריגע רע-זולטאַטען פון יקרות, און מיר מוזען זיך פאַראַייניגען, נישט פאַנאַדערסטילען זיך, אום עס נישט צו מאַכען.

עס זיינען דאָ פילע זאַכען, וואָס דאַרפֿען פאַרריכט ווערען אין די פאַר-העלטניסע צווישען קאַפיטאַל און ארבייט, אַזאָ, אַלס איינער, בין פאַרטיג צו האָ-בען קאַנפֿערענצען מיט אייגענע א גרופּע פון כּאַנע ברידער-לאַנדסלייט, וועלכע ווייסען, וועגען וואָס זיי רעדען און זיינען באַרייט צו היילען די עקזיסטירענדע פאַר-העלטניסע דורך אַן אָפּגעהערציגער באַרא-טונג, און נישט דורך אַ געוואלטיקאַמפּ.

קיינ-דפּואַה איז נישט מעגליך, ווען מענטשען זיינען אויסער זיך; און עס איז מעגליך קיין לייוונג, וועלכע האָט נישט, אַלס איהר מאָטיוו דעם אלגעמיינעם אינ-טערעס. סטראַטעגיעס און אַ שטאַרקער דרוק אויף דעם אינטערעס פון אַן איינ-ציגען קלאַס מאַכען אירענער אַ סעלמענט אונטערגליך.

עס איז אינטערעסאַנט צו באַמערקען, אז מאַכע שטעלען פון זיין רעדע האָבען בלוז די דעמאָקראַטיע אַפּלאַדירט. אַז דער שטעלען האָבען נאָך די רעפּובלי-קאַנער אַפּלאַדירט. דיעזע שטעלע אָבער, אין וועלכער דער פרעזידענט ערקלערט די אונטערליכקייט, די שטעלליכקייט פון ארבייטער סטרייקס, די האָט אַרויסגעריר פֿען אַן אלגעמיינעם שטאַרקען אַפּלאַז. מיט די ווערטער האָט דער פרעזידענט צו געטראָפֿען אלע, אלע אונזערע קאָנגרעס-לייט און סענאַטאָרען.

דער סטרייק פון די שאפמען פון די אייגענבאהנען

אין דעם מאָמענט, וואָס די ציילען ווערען געשריבען, געהט דער סטרייק פון די שאפמען, וואָס האָבען אָפּגעשטעלט זייער ארבייט אין די אייגענבאהנען-שטענע, נאָך אלץ אַן. עס ווערט זאָגט באַרייכטעט פון אלץ נייע, צוקומענדע סטרייקערס. צי די שאפמען מיינען אָנצוגעהן מיט זייער סטרייק, ביז זייערע פּאַדערונגען פון אַ העכערען ווידערש וועלען נאָכגעגעבען ווערען, צי זיי וועלען פאַלגען דער עצה פון פרעזידענט, און זיך צוריקגעהערן צו דער ארבייט, און ווייטער וואַרטען אויף אַן ענטשיידונג פון דעם דזשענעראַל דירעקטאָר, סאַר. מר. היינס, דאָס איז נאָך נישט בא-שטימט. דעם דאָנערשטאג האָבען די שאפמען געזאָלט האָבען אַ קאָנווענשאָן אין שיקאַגאָ, אום צו ענטשיידען איבער דער פראגע.

אין דעם בריעף, וואָס פרעזידענט וויל-סאָן האָט געשריבען צום דזשענעראַל-דיר-עקטאָר, האָטש דער בריעף איז אין דער אַמט'ע געווען געמיינט פאַר די סטרייק-ענדער שאפמען, ווערט ערקלערט אויס-דריקליך, אַז ביז די שאפמען וועלען זיך נישט צוריקגעהערן צו דער ארבייט, אין ביז זיי וועלען ווידער אנערקענען די אוי-טאָריטעט פון זייערע אינטערנאַציאָנאַלע פיהרער, וועמעס אינטערעסעס זיי האָבען ווידערשטענדיג, אַרויסגעהערט אין סטרייק, וועט דער אַטאָרני דזשענעראַל נישט אָנהייבען נאָך צו מאַכען וועגען זייערע פּאַדערונגען. דער פרעזידענט ער-קלערט, אַז די רעזירונג קען און וועט נאָ-פאַרהאַנדלען מיט די פאַרטריווע אינ-טערנאַציאָנאַלע בעאַמטע און מיט קיינע-אנדערע. אין דעמאָלען בריעף ווערט

True translation filed with the Postmaster at New York City on Aug. 15, 1919, as required by the Act of Congress approved Oct. 6th, 1917, known as the "Trading with the Enemy Act."

דער קאמפף געגען יקרות

אורטיילענדיג פון דער רעדע פאר'ן קאָנגרעס, וואָס פרעזידענט ווילסאָן האָט געהאַלטען וועגען דעם יקרות, שינגט עס, אַז אין קורצען וועט מען יע עפעס פאַר-נעמען געגען די פּראָפּיטירער, האָטש עס איז שווער פאַר איינעם איינצוגעהן, ווי ווייט די אלע מיטלען, וועלכע דער פרע-זידענט האָט פאַרגעשלאָגען, קענען העל-פֿען.

ווי דער אַמט איז, האָט פרעזידענט ווילסאָן אַליין ערקלערט אין זיין רעדע, אַז אלע זיינע פאַרגעשלאָגענע רפּואות קענען נישט און וועלען נישט מאַכען אַ רא-דיקאַלען סוף צום יקרות. שוין דער פאַקט אַליין, וואָס דער פּרירען הענגט נאָך אלץ אין דער לאַפּס, און די גאַנצע מענטשהייט איז, ווי אַ קראַנקער, וואָס ליגט אויף אַן אָפּגעראַציאָנס-טיש, פאַר וועמען יעדע מי-נוט איז עס אַ פראגע פון לעבען און טויט, דאָס אַליין מאַכט אונטערגליך צו געפינען אַ ריכטיג-ווייזונגסמען מיטעל געגען יקרות. אָבער דאָך, וויפילע נישט איז קען שוין איצט אויך געטאָן ווערען. וואָרעם, ווי דער אַמט איז, איז דער יקרות בלוז אַ קינסטלערישער, נישט קיין נאַטירליכער. איינער, פּוטער, ברויט, פלייש, קליידער און אלע אנדערע ארטיקלען, וואָס זיינען נוי-טיג צום לעבען, זיינען נישט אַזוי טייער ווייל זיי זיינען נישט אַזוי געניגענדער מאַס און צאָהל. פרעזידענט ווילסאָן האָט באַזונדען מיט ציפערען, אַז אַזאַ מיינונג איז פאַלשטענדיג אומבאָגרינדעט. די צרה איז אין דעם, וואָס די מענטשען, וואָס באַזיצען אַט די פּראָדוקטען, האָבען גע-מאַכט צווישען זיך אַ קאָרם פאַרשווערונג אָנגעהאַלטען אַז די הויכע פרייזען. מען האָלט פאַרבאָהאַלטען מאַסען סחורה, כדי צו רייכען פאַר דאָס ביסלע, וואָס ווערט אַרויסגעגעבען, אַלץ אַ העכערען פרייז. אַזאַ, די ריכטיגע אורזאכע פון דעם יקרות איז סיי דער גרויסער און סיי דער קליי-נער פּראָפּיטירער. זיי רייסען עס פון עולף, וויפילע זיי קענען נאָך. און געגען דעם קען יע די רעזירונג אָנווענדען פאַר שוידענע מיטלען, ווי, למשל, ווייטער אַז האַלטען דעם שפייגלענע פון דער מלחמה צייט, אַרויסנעמען אלע אָנגעזאַמלטע עסענוואַרג און סחורות פון די פאַרשיידע-נע סקלאַדען, און אַרויסשיקען זיי אין מאַרק אַריין; באַזייכענען יעדען אַרטי-קעל מיט דעם פרייז, וואָס ער קאָסט, ווען ער פאַרלאָזט די הענט פון דעם פראדו-צירער. דאָ וועט דער קליינער סחור, דער מידעלמען, שוין נישט קענען רייסען אַזאַ פרייז, און נאָך אַזעלכע עהנליכע רפּואות.

אין דער דאָזיגער רעדע האָט דער פרע-זידענט אויך באַריהרט די פראגע פון הוי-כע ווידערשעס. ער האָט צוגעגעבען, אַז אונטער די אומשטענדען איז עס נישט קיין היידע, וואָס די ארבייטער האַלטען אין איין פאַרלאַנגען אלץ העכערע און הע-כערע ווידערשעס. וואָס בלייבט זיי דען איבער עפעס אנדערש צו טאָן? נאָר אין דערזעלבער צייט וועט ער נישט איין, וואָס קענען דאָ העלפען סטרייקס און סטרא-טעגיקעס? דער-פרעזידענט מיינט, אַז דורך די סטרייקס און דורך די פּאַדערונג פון העכערע ווידערשעס ווערט די לאַגע נאָך ענדער.

עס איז כּדאי איבערצוגעבען ווערטער-ליך אַז די שטעלע פון דעם פרעזידענט'ס רעדע, ווייל ער באַריהרט דעם פונקט פון די עקסטרעמע פיהרער פון די אָרגאַניזירטע ארבייטער, מיינענדיג געוויס די פיה-רער פון די סטרייק פון די וואָך-אַר-בייט.

ווי איהר זעהט אַלץ, אַרום און אַרום, קאָן מען זעהן אויך פון די באַנקעטען, און איבערהויפט פון דעם נישט כאַראַקט-ער וואָס זיי טאָנען, ווי מיר האָבען דאָס אָנגעדייטעט אין אַנפאַנג, — אַז אונזערע קלאָוק מאַכער האָבען דורך דעם לעצטען קאַמפּ געוואָנען, כאַטש אַז אַמט גרויסען זיע און מיר מענען זיך אלע גראַטולירען מיט דעם אויסגעוועהליכען ערפּאָל.

פילע שטאַלן און ווידער און מיט אַזא-העכסט אינטעליגענטער באַנעהמונג, אַז עס האָט ביי אַלעמען אַרויסגערופֿען די גרעסטע באַגייסטערונג.

דער סאַטסמייסטער פון דעם באַנקעטען איז געווען אונזער ווייט-פרעזידענט הערי וואַנער, דער מענדעזשער פון לאַ-קאַ 23. ער האָט געעפֿענט דעם באַנקעט מיט אַ קורצע וואַרעמע רעדע און האָט נאָיך גענומען אויפֿרופֿען די רעדנער.

די רעדנער-ליסט אויף דעם באַנקעט איז באַשטאַנען פון די פּאַלענדע פער-זאָנען: י. פיינבערג, ס. פריזאמט, דער נייער מענדעזשער פון סקוירס און דרעם רעפּארטמענט פון'ס דזשיאָנט באַאַר, סאַל מעטץ, ה. לאַנג, בורדער גראַנעו-סקי, א. שאַפֿטערמאַן וואָס האָט גע-רעדט אין נאמען פון אלע שאַפֿטערמאַ-טער, מאָריס וינמאַן, סעק. באַראָף און פרעזידענט שלעזינגער. אלע רעדנען זיינען נאָנט אויפֿגעקוקט אויסגעהערט געוואָ-רען און זיינען אויפֿגענומען געוואָרען מיט האַרציגע אַפּלאַודיסמענטען.

דער שאַפֿטערמאַן, בורדער גראַנעו-סקי האָט צו ענדע פון זיין רעדע פאַרגע-לענען די פּאַלענדע רעזאָלוציע, וואָס איז פריהער אָנגענומען געוואָרען פון אלע פאַרטערמער פון די סקוירס און דרעם-שעפּער, וועלכע זיינען אָנוועזענד געווען אויפֿ'ן באַנקעט.

אַנערקענענדיג די גוטע ארבייט וואָס די עקז. באַאַר פון אונזער לאַקאַל און אונזער מענדעזשער בר. וואַנער, האָבען געטאָן פאַר דעם וואָהל און בעסטען פאַר אונזער טרייד, געהען מיר אַז די פּאַל-נענדע רעזאָלוציע:

„איך אַנבעטראַכט דאָס אַ דאַנק זייער אונטערמילדיכער טעטיגער ארבייט האָבען זיי דעם טרייד אַרויסגענומען פון זיין מיוזעאָל נידריגען צושטאַנד און האָבען איהם אַוועקגעשטעלט אויף דער שטופּע פון אַנשטענדיגקייט און ווירדיגקייט.

„זיי עס דאָרט באַשלאָסען, דאָס מיר, די שאַפֿטערלייט פון די סקוירס און דרעם שעפּער פון לאַק. 23, דריקען אויס אין נאמען פון די שווערער ארבייטער אין די שעפּער, אונזער דאַנק און אַנער-קענונג צו זייער ארבייט.

„און זיי עס אויך באַשלאָסען אויסצו-דריקען דיעזע דאַנק דורך פאַסערנע פרע-זענטען צו די מיטגלידער פון דער ע. ב. און צום מענדעזשער בר. וואַנער.“

די רעזאָלוציע איז אונטערגעשריבען פון אַ קאָמיטע באַשטאַנענדיג פון די שאַפֿט-טערלייט פון די לאַק. 23 שעפּער פון די פּאַלענדע באַוואוסטע פירערען: קאַמפּ, פון לאַרענס, פרידמאַן און שולאַף; דזשיי. ברעסלאַר, פון לייווי און פריד-בערג; א. אַסמעבערג, פון וו. ב. אַלפֿערט; באַרגשטיין, פון קאַרל באַונוויס; ס. גרא-נאָוסקי, פון נאַטהאַן שום; יאַסס, פון עליסע סקוירס קאַמפּ; ווילקיין, פון נאַלדשטיין און גאַלדשטיין; ס. באַרני-שטיין, פון ווייט און לייווי; רובין, פון קליער בעלל דרעם קאָ.

די טעלעגראַמע וואָס ש. יאַנאַווסקי דער רעאַקטאָר פון די „גערעכטיגקייט“ האָט צוגעשיקט צו דעם באַנקעט לעזט זיך ווי פּאַלנט:

„באַנקעט קאָמיטע, סקוירס און דרעם מאַכער יונ. לאַק. 23, אינעם ליידס נאָר-מענט וואָרקערס יוניאָן, ניו יאָרק. „נאָיט צו אייך אַלעמען! צו די פיהרער ווי צו די מאַסען, צו דעם גרויסען זיעג וואָס איהר האָט געוואָנען, איך פרעג זיך צוזאַמען מיט אייך, כאַטש איך בין, ליידער, אָבוועזענד פון איינער באַנקעט.“ ש. יאַנאַווסקי.

צום באַנקעט איז אויך אָנגעקומען אַ טעלעגראַמע פון בורדער ר. גוסקיין, דער טעלעגראַם פון די „פאַראייניגטע אר-דישע געווערקשאפֿטען“. די טעלעגראַמע לעזט זיך ווי פּאַלנט:

„באַנקעט קאָמיטע, לאַק. 23, אינעם ליידס נאָר-מענט וואָרקערס יוניאָן, בעסטהאָווען האָל, ניו יאָרק.

„זייט געגריסט; אַ דאַנק פאַר איינער איינלאַדונג. זייענדיג פאַרנומען אויסער ניו יאָרק, האָב איך, ליידער, נישט געקאָנט קומען צום באַנקעט. איך שיק אייך די בעסטע ווינשע פאַר איינער ווייטערען ער-פּאַלנט.“

ר. גוסקיין.

די באַנקעט קאָמיטעס אי פון לאַק. 1, אי פון לאַק. 23, האָבען אויך ערהאַלטען אַ באַגריסונגס בריעף פון בורדער פיליפּ קאַפּלאַוויטש, דער ערשטער מרעזשער פון פון'ס דזשיאָנט באַאַר. בורדער קאַפּ-לאַוויטש באַדויערט שטאַרק, וואָס ער איז גראַדע איצט אויף זיין „וואַקייטשאָן“ און האָט נישט געקאָנט בייזוואַנען די צוויי באַנקעטען. ער האָט באַגריסען ביידע לאַ-

נאָך סטחאט קומען באַנקעטען פון די אַני-דערע לאַקאַלס אויך.

ביידע באַנקעטען, לעצטען שבת און דאנשאַ, פון לאַקאַל 1 און לאַק. 23, זיי-נען געפראוועט געוואָרען אין דעם גרוי-סען בעסטהאָווען האָל און אַרף ביידע באַנקעטען האָט דער אונז נעשטאק גע-געסען די זיינע מאַכלייט, צוגעפֿערטיגט פון מרס. גראַס, די אייגענטימערין פון'ס פּלאַץ, און „בעליוו מיי“, — ווי איר נער האָט זיך אויסגעדרוקט ביי מיין טיש — „עס איז געווען וואָס צו אַללען!“ אָבער נישט נאָר דאָס עסען און טרינק-קען אַליין איז גוט געווען, ווי איך האָב שוין פריהער אָנגעדייטעט, איז די אַמט-מאַסערע אין האָל אויך געווען אַ געשטאַ-קע, אַ מחיה'דיגע!

אויף ביידע באַנקעטען האָט געהערשט יענע לעבליכע, אַמט ברידעליכע שטיר-מונג, וואָס טראָגט אייך אַוועק אין די עולמות העליונים, אין די העכערע, ריי-נערע וועלטען!

דער „סאַטסמייסטער“ פון דעם לאַק-קאַל 1 באַנקעט איז געווען בורדער מ. י. אַשפּי, און דאָס האָט איהם, ווי מען זאָגט, „געבונדען הענט און פיס“ אין ער האָט געבאָך געמוזט זיין „קאַפּע-לע“, מיט דעם היסטאָרישעוואַרענעם לער, „פון מילואַקי ביז קענטאָקי“ אויף אנדערע הענט איבערגעגעבן. און עס מוז דאָ צוגעגעבען ווערען, אַז ס'איז סאַקע נישט גענאָגען אַזוי גלאַט, ווי ווען ער אַליין איז דער „קאָנגרעסאַר“. דערפאַר אָבער, האָט געמאַכט „א היט“ בורדער סטודענט מיט זיין נייער קאַפּעלע וואָס האָט זיך נאָנט באַריהט געמאַכט אויף ביידע באַנקעטען מיט'ן זינגען „אוי, ס'איז אַמט“, און „נישט געפאַנגען!“

אַז מיר האַלטען שוין יא ביים „מר-זיקאַליטש“ פּראָגראַם, ס'וואָל שוין אויך געזאָגט ווערען אַז אויף ביידע באַנקעטען זיינען געווען מוזיק-אַרקעסטערס, וואָס האָבען אַמוזירט דעם עולם ביים עסען מיט אויסוואַהלען פון קלאַסישער און רעוואָלוציאָנערער מוזיק, צו וועלכע דער עולם האָט נאָנט האַרציג צוגעזונגען.

די רעדנער-ליסט אויף דעם לאַק. 1

באַנקעט איז געווען ווי פּאַלנט: לויט דעם סדר ווי זיי זיינען אויפֿגערופֿען געוואָרען. א. ראָזענבערג, עקס-פרעזידענט פון אונזער אינטערנאַציאָנאַל, ישראָל פיינבערג, דער טעלעגראַם פון דזשיאָנט באַאַר, ווייט-פרעזידענט ס. לעפּקאוויטש, סאַל מעטץ, מענדעזשער אַמעריקאַן אַסס'ן אַפּיס; ה. לאַנג, לייבאַר עריטאָר פון „פאַרווערטס“, דזש. העלער, סעק. לאַק. 17; ב. פריער, געוועזענער סעקרעטער פון לאַקאַל 1; פ. קאַסלער, מענדעזשער פון לאַק. 1, בורדער לע-ווענטאַל, אב. באַראָף, סעק. טרעזשורער פון אונזער אינטערנאַציאָנאַל, מאָריס זענמאַן, דזשענעראַל מענדעזשער פון דזשיאָנט באַאַר און פרעזידענט שלע-זינגער.

דאָס רוב זיינען אַלעמענס רעדען גע-ווען האַרציג און זאכליך. האָבענדיג דאָ צו טאָן מיט צוויי באַנקעטען מיט אַמאָל ערלייבט אונז נישט, ליידער, דער פּלאַץ, די רעדען איבערצוגעבען, כאַטש דאָס וואָלט געווען נאָנט ווינשענווערט. פרעזידענט שלעזינגער און מאָריס זענמאַן האָבען בא-טומען באַזונדערס גרויסע אַוואַציעס.

זאָל שוין דאָ אויך דערמאָנט ווערען, אַז געאַסעט ש. יאַנאַווסקי, דער רעאַקט-טאָר פון די „גערעכטיגקייט“, איז גראַדע אַזאַ, אויף די בערג, „אויף זיין „וואַקיי-שאָן“, אין ער האָט צו ביידע באַנקעטען צוגעשיקט ענטוואַקסטישע באַגריסונגס-טעלעגראַמען. אַז איז די טעלעגראַמע צו לאַקאַל 1:

„באַנקעט קאָמיטע לאַק. 1, אינעם ליידס נאָר-מענט וואָרקערס יוניאָן, בעסטהאָווען האָל, ניו יאָרק.

„סיערע פריינד! עס טוט מיר זעהר לייד וואָס איך קאָן נישט ווין מיט אייך, צו דער פיערונג פון איינער גרויסען זיעג. איך ווינט און האָב דאָס איינער איצטיגער זיעג זאָל שוין זיין דער פאַרלויער פון'ס לעצטען גרויסען זיעג פון דער גאַנצער ארבייטערשאַפֿט.“

ש. יאַנאַווסקי.

דער באַנקעט פון לאַק. 23 וואָנטאָג נאָכמיטאָג, איז געווען אַראַנזשירט אויף אַ גרעסערען מאַסשטאַב, ווי די אלע פרי-הערדיגע באַנקעטען. צו דעם באַנקעט זיי-נען אויך איינגעלאָדעט געוואָרען די טעלעלייט און פאַרטערמער פון די שעפּער און דער באַנקעט האָט דערפאַר געטראָ-נען אַ מערער מאַסאָווען כאַראַקטער, און וואָס האָט אַלעמען געמאַכט אַ באַזונ-דערס גוטען איינדרוק. „דאָס פּאַלע“ איז דאָרט געוועסען ביי די טישען מיט אַזוי

ענינים פון אונזער אינטערנעשאנאל אין דער פרעסע

פון א סמעה רעפארטער

די אידישע יוניאנעס זיינען איבער דאנקבאר — מען קען זאגן, — אז שוין אפשר אביסל צו פילע דאנקבאר — אלע די וואס שטעלען זיך פאר אלע ארבייטער פריינד, אלע יוניאנעס פריינד, אלע מיט העלפער אין דעם עקאנאמישען קאמף, צו באקומען פאר די ארבייטער א שעהנער און בעסער לעבען סטאנדער, נישט וואס מערדיג ביז נאך דער סאציאלער רעוואלוציאן. און די אידישע יוניאנעס זיינען דאס רוב נאך מער ווי צופרידען ווען א צייל טונג, אפילו א סאציאליסטישע שטעלע זיך פרייזשולדען אין "דיענסט" פון דער יוניאנעס-באוועגונג, אין "דיענסט" פון דעם עקאנאמישען יוניאנעס-קאמף.

"די נייע וועלט", דער ארגאן פון די סאציאליסטישע פערזאנלעכע, איז איינע פון די צייטונגען וואס שטעלט אונזערע יוניאנעס "צו די דיענסט".

אבער אז אן אן און ווער ווי אזוי "די נייע וועלט" טוט עס! און ספעציעל ווען עס האנדעלט זיך וועגען דער קלאס פאר בער יוניאנעס, אדער וועגען אונזער פרעסע. וועמען ווען ס'געפינט זיך דאס אן אמת גוט וואס פאר אונז. דאס רוב געפינט איהר דאס וועגען אונז בלויז שטענדיג ווערסלאך און ביליגע, "קיבעצאוועסען" כאטש עס איז דערפאר אין דער אמת'ען גאר קיין גרויז נאכא.

עס פארשטעלט זיך, אז א צייטונג און א סאציאליסטישע צייטונג איבער הויפט, דארף זיין פאר די יוניאנעס קריטיק און אויב זי געפינט אויס גרויסע אדער אפילו קליינע חסרונות אין די יוניאנעס, דארף זי דאס אנווייזען. עס איז פשוט איהר פליכט דאס צו טאן אלס אן עהרליכע צייטונג.

אבער פאר דעם בענעפיט פון "די נייע וועלט" נופא, פרעגן מיר, וואו און אין וועלכער תורה שטעהט עס געשריבען, אז דאס דארף נעמען ווערען אויף דעם אופן ווי דאס ווערט געטאן אין "די נייע וועלט"? פרייע קריטיק? נאכא שעהן, אבער פון א פריינד דארף דאך דאס נישט געטאן ווערען ווי פון א ביידער שוויגער, אדער א נישטגער שטייגער. א פאר לוימדונג איז דאך נישט קיין פרייע קריטיק. טיף פון א סאציאליסטישער צייטונג מען דאך א יוניאנעס נאכער ערווארטען א פריינדליכע אויפגערוינסט-קריטיק איידער שטענדיג ווערסלאך און "קיבעצאוועסען", ווי "די נייע וועלט" טוט דאס אפט. און דענסט איהר נישט, אז דערפאר מען האבען צו "די נייע וועלט" גאנץ ערנסטע טענות? און מיינט נישט, אז מיר שרייבן בען דיע שורות, ווייל עס טוט אונז וועלכער ווייל דאס קען שאדען דער קלאס כאטש יוניאנעס. חלילה וחס! מיר שרייבען דאס אויסשליסליך פאר דער טובה פון "די נייע וועלט". ווארום מיט דעם בלאזירט זיך אליין און נישט דער קלאס כאטש יוניאנעס.

נעמט למשל, "די נייע וועלט" פון לעצטע וואך. די רעדאקציע פון "די נייע וועלט", וועלכע "דיענסט" דער קלאס מאכער יונאנעס פארעפנטליכט עפעס א מישמאש פון א היימאן, אונטער דער משונה'דיגער קאפ: "דעמאקראטי, בעאטע און דאס פאלק". און וועלכע עס ווערט צוזאמען געמישט קאשע מיט באשטוינגען, אזוי צו געבען, א רייב אין ווייט "דער קלאס כאטש יוניאנעס". היימאן פאנגט אן פון דעם צאצאנען "רושים" האלאנד, דער פרעזידענט פון ניו יארק סטייט פערזענליך שאן אזוי לייבאר, וועלכער האט גע'מסור'ט פאר די "לוס קאמיטע" אויף אלע פראגראמעס יוניאנעס און פון דעם תכשית פאלט ער גלייך אונטער אויף דער קלאס סאכע יוניאנעס. לויט היימאן'ס מישמאש קומט אויס — הערט און שטייט — אז דאס וואס דער צאצאנען-ינגער, "רושים" האט גאנגען און דער פרעזידענט פון דער ניו יארק סטייט פערזענליך, איז עס דער פאר ווייל... די ביזנעס אידישעס און דער הער קלאס-מאכער יוניאנעס ווערען אפאיינט טעט און נישט ערוועהלט! ווי געפעלט אויף אזא מין סמיכת הפרשה?

עס פארשטעלט זיך, אז דאס איז,

מילד געזעט, נישט מער ווי א שטיק אונז. זיין אבער דער אונזיגן איז געשריבען מיט נישט און ווען אפילו, האט קאן דער קלאס מאכער יוניאנעס נאך נישט שטענדיג עס דאך פארדריסליך. אבער דאס איז נאך נישט אלעס. אין דעם וועלכענען מישמאש שטעלט זיך היינט און נישט אפ פון פאלשקייטען, און אפילו ווארפען פארלוימדונגען אויף דער קלאס מאכער יוניאנעס. איהר וועל אייך דאך ברענגען בלויז א קליין שטיקעלע דערפון און איהר וועט זיך שוין קאנען מאכען א בא-גריף וואס דאס איבעריגע איז. היימאן'ען געפעלט נישט וואס אין דער קלאס מאכער יוניאנעס ווערען ביזנעס אידישעס אפאיינטעט, און אין צוואר מענהאנג מיט דעם שרייבט ער:

"דעם איהר מיט די וועלכעס אפאיינטעטע פיהרער פון דער קלאס מאכער יוניאנעס — וועלכע, אגב אורחא זיינען כמעט אלע גענאסען — און פרעגט: הייבט? וואו איז איידער דער מאקראטיע? איז דער תירוץ: דער עולם איז א גולם, מען קען איהם נישט פארטרויען צו ערוועהלען זיינע פיהרער."

אט אין דער קליינער שטיקעלע איז דא צוויי גרויסע פאלשקייטען און סאכע א פארלוימדונג אויך.

ערשטענס, איז נישט אמת, אז די פיהרער פון דער קלאס מאכער יוניאנעס זיינען "וועלכעס אפאיינטעטע", וואס איז פראשט מאמע לשון הייסע עס, אז זיי, די פיהרער, אפאיינטען זיך אליין. דאס איז, ער שטענעט נישט אמת, און צווייטענס איז עס פשוט'ע פארלוימדונג אלע פיהרער פון דער קלאס מאכער יוניאנעס ווערען ענטוועדער ערוועהלט אדער אפאיינטעט פון דעם דזשיינטס באגארד און קיינער אפאיינטעט זיך נישט אליין.

צווייטענס, איז אויך נישט אמת, אז דאס וואס דער דזשיינטס באגארד האט בא-שלאסען אפצושטעלען די וואהלען פאר ביזנעס אידישעס און מאכען אפאיינטעטע, איז ער מיט דעם גאנצן געווען צו שערדיגען די "דעמאקראטיע", און עס איז נישט אמת, אז דאס איז געטאן געווארן דען, ווייל, דער עולם איז א גולם, און מען קען איהם נישט פארטרויען צו ערוועהלען זיינע פיהרער. אויך דאס איז פאלש און א פארלוימדונג!

דער אמת איז, דאס די וואהלען אין דער קלאס מאכער יוניאנעס פאר ביזנעס אידישעס זיינען פארביטען געווארען אויף אפאיינטמענט, נישט דערפאר וואס מען האט דעם עולם נישט געקאנט אנפארטרויען צו ערוועהלען זיך נאך פשוט דער פאר וואס דער עולם האט זיך אין די וואהלען נישט באטייליגט. דערפאר וואס די וואהלען אין דער יוניאנעס פלענען אפ-קאסטען א סך נעלד און דאס פאלק איז נישט געקומען שטימען. דערפאר וואס די וואהלען זיינען געווארען אויס דעמאקראטיע, ווייל זיי זיינען געווארען נאכער א "דיקטאטור". נישט דאס, פאלש! פראגראם טאראט, נאר גראדע פון איינציגע מענ-שען פאר פערזענליכע צוועקען.

די זאך איז פונקט פאקטאט. אויב אין דער קלאס מאכער יוניאנעס זיינען ווען געווען, וועלכעס אפאיינטעטע פיהרער איז דאס געווען גראדע אין דער צייט פון די לעצטע פאר וואהלען. איידער זיי זיינען אפגעשאפט געווארען. איין דער צייט פון יענער משטיינס געזאגטער "דעמאקראטיע" ווען מאנכע לייטע האבען זיך אן געשלאפען אידען וואס שטימען פאר זיי און ערשט יענע "ערוועהלטע" האבען זיך אין דער אמת'ען אקציע אפאיינטעט. מען קאן נאך וועגען היימאן'ס אומ-באגרינדעטע טענות צו דער קלאס פאר בער יוניאנעס שרייבען און שרייבען ווארום איין גאנצער מישמאש ארטיקל איז פול מיט אפאלכע, "אמת'ען" ווי די צוויי וואס מיר האבען דא ציטירט. אבער מיר וועלען לאזען דאס איבעריגע פאר א צווייטען מאל.

וועגען דעם ספעציעלעם פון לאקאל 100 אין שיקאגא, מיט וועלכען אונזערע לעזער זיינען שוין באקאנט, שרייבט מיר ערווארד לעצטע וואך אין "אידישען קורירער", ווי פאלגט:

"בלומען, בלומען, מעהר בלומען, — עס איז א בלומען וועג געווען אויף וועלכען דער יענע פון די דעם און סקוירט מאכער איז געקומען."

אין זייער גענעראל סטרייק פון 1917 ווען מאסענעווייז זיינען די ברודער מיידלאך געשלאגען און ארעסטירט געווארען און געקעמפט און לאנג ווי די כחות האבען נאך אויסגעטראגען, אט דאס, כאטש צוריק אין די שפעטער אהן דעם גענאמען געזאגן, זיינען די היינטיגע בלומען פון זיענע פארזעט געווארען.

"און ווען נאך אזוי פילע אנשטערע-נונג און אויפגעפערטע איז היינט דער ערשטער קאלעקטיווער אגרימענט מיט די מאנאפעקטאטערע געשלאסען גע-ווארען, איז דאס די בעסטע באגרינדונג פאר'ן קאמף געווען, — פאר דעם קאמף, וואס האט אן אונפארעסליכען איינדרוק אין שיקאגא נאך זיך גע-לאזט."

"א, דיע ארבייטער האבען היינט אלע געוואלטען פרעהלאך צו זיין און, באגרייטענדיג איהרע די אנדערע, ווערען זיי אויך פון דער גאנצער ארגאניזאציע ארבייטער-שאפט באגרייטען."

אבער, די דעם ווייטערס יוניאנעס, 100, איז נאך ווייט נישט פארטייג מיט זייער ארבייט; איהר אמת'ע מע-סינקיט הויכע זיך ערשט אן.

"די אלטע, אייגענע פארמעט אס'ן ליגט היינט א געשטעלטען אויף איהר קערפער האבען צוויי נייט מאנאפעקטאטערע אס'ן זיך באוויזען, און זיי האבען דעם ערשטען ארבייטער-שאפט-דיענסט מיט דער יוניאנעס אונטערגעשרי-בען, דיע אס'נס, כאטש פארטעמערע-דינגע געטעט מיט פירמאס פון דער דעם און סקוירט אינדוסטריע, ריידען דאך נישט אים נאכען פון אפאיינטעט אלע ארבייטערע; פאראן אויך א גרויסע איינ-מאנאפעקטאטערע, פאראן אויך ווייטע פירמאס און ס'ווייטער סטעטעליכע עקסעזשעס, וועלכע שטעהן נאך אלץ פון ווייטען און מיט פארבונד דענע אוינען און פארשטאפטע אויף דען, וועלען זיי נישט קוקען דעם אמת פון דער איינציגער צייט אין פנים אריין זיך הערען זיין הויף."

"מילא, די איינ-פאלען איצט איינ-צינווייז און דער ליניע אריין. אויך די ווייטעס מאנאפעקטאטערע, קומען אלץ געהענער און געהענער צום אפאיינטעט דער יוניאנעס. אבער מיט די עקסעזשעס-מיט זיי פלייכט זיך די יוניאנעס נאך אן-דערש צו האנדלען."

"א, ריידע סטרייקס גענען דיע איינ-געשטארטע הערערע ווערט ערווארט. די יוניאנעס איז ענטשלאסען קיין רוה צו גע-בען זיך וועלכע בלאזען פון זיך, גלייך בענדיג, אז זיי וועלען די יונגס און דער אינדוסטריע פארבלייבען. און עס איז זעהר וויכטיג די יוניאנעס דעם און סקוירט מאכער זאלען געדענקען, אז נישט פאלקסאם איז ווער געזאגן, לאנג עס געפינען זיך נאך נישט יוניאנעס נייטערע שפעטער אין דער אינדוסטריע. געוויס, קיין שווערער קאמף איז עס נישט אביסעל אנשטערענונג פאדערט זיך דאך, און מיט דער ענטשלאסענער הייט פון די ארגאניזירטע ארבייטער, גלייב איך, וועט עס נאך נישט לאנג נע-מען און אויך דיע הערערע זאלען מיט זייער פארשימעלטער עקסעזשעס זיך מה-זען גע'טען."

אז אין שיקאגא איז נאך אונזער ארגא-ניזאציע-קאמפין ווייט נישט געענדיגט, אז די ארבייט איז נאך דאס אין פולען גאנג, קאן מען דייטליך זעהן פון דער פאל-געברע שטיקעל נייטעס, וואס איז געווען געדורכט לעצטע שבת אין שיקאגא'ער פארזעטעס."

אדמור ווייט און קא. פון 315 וו. אדמור סט. האט געמיינט אן אדמור מענטש מיט לאק. 100, ליידיס ג. וו. נאך א סטרייק וועלכער האט געדויערט 4 וואכען צייט. דאס איז א נואווארינע וועג פאר די שיקאגא'ער דעם מייקערס און זיי זענען זיך דאמיט גראטולירען. אדמור ווייט און קא. איז דער גרעסטער דעם מייקערס שאפ אין שיקאגא, וואו עס ווערט געמאכט די בעסטע ארבייט אין שטאט. דאס זיינען דורכשניטליך באשעפטיגט ארום 250 ארבייטער. מיט דעם וועג איבער די ווער פירמא האט די יוניאנעס אפאיינט געבראכען דעם רוקען פון דער אלטער אנט-יוניאנעס אס'ן, ווייל אדמור ווייט איז געווען די שטארקסטע פערזענלעכע פון

דער אס'ן, עליה השלום, און זי פלעגט ביטער באקעמפען אלעס וואס איז ביז איצט געמאכט געווארען צו א גענאציעלען די ארבייטער פון זייער שאפ. "די דעם מייקערס פון פיליפ גלאס, 134 ס. מארקעט סט. זיינען ארויס אין סטרייק פאר יוניאנעס באדינגונגען. פאלגענדע פירמעס האבען געמער מעלט מיט לאק. 100, אויסער אדמור ווייט און קא. "דייטש און מילער, טעמפלער, גרייט פערד און ווייט, ב. ווייט און שייפער און קאהן."

* * *

גענאסע ה. לאנג, דער לייבאר עריסאך פון "פארווערטס", איז נישט לאנג צוריק געווען אין דער יוניאנעס פון לאק. 25 און ער האט פארעפנטליכט אין "פאר-ווערטס" זעהר א הארציגע שטימונגס-זאך, אונטער'ן קעפלע, "ערנען וואו אין די בלאהיגע בערג..."

עס איז ווירקליך א שאך וואס דער פלאץ ערלויבט אונז נישט איבערצודרוקען די גאנצע ברייטלעכע שילדערונג פון גענאסע לאנג און מיר מוזען זיך באגנע-גען, בלויז מיט א קורצען איינציגן.

"אין פארעסט פארק, ערנען אין די בלאהיגע בערג, אין עפעסליווייניא סטייט געפינט זיך א ווילא, א שלאס, א שער נער פערעכטיגער פאלאץ."

"אסאל איז דער פאלאץ געווען א רוה-פלאץ פאר רייכע, פאר איבער-זעטיגטע. מיער פון צופילע לוסטיגן לעבען אין שטאט, פלענען זיי אין די זומער מאנאטען קומען אהין און אין דעם שטאט פון די געדיכטע-באלעסער טע בוימער זיך קוויקען מיט דעם וואס פון די אדומיגע גערטנער און זיך פאר-שיכור'ן מיט דעם דאס פון די אדומי-גע באבליסע פערלער. צוורדערט פון דעם בראנג און קלאפערע פון בראנג ווייזער ביזנעס ספעקולאציעס פלענען זיי קומען אהין זיך שטיצען אויף די שפיגעלדיגע מיינען און וועבען ווייזער ווייטערע געשעפטס-געטען אין דער שטיילקייט פון די אדומיגע טאלען."

"איצט איז דער פלאץ דאס איר גענוס פון ארבייטער, איצט קומען אהין איבערגעקומענע און מיער פארשטערטע ארבייטער טעכטער. דער פאלאץ איז איצט געווארען דאס אייגענעם פון דער ניו יארקער ליידיס ווייט און דעם מייקערס יוניאנעס."

"איצט איז דאס די "יוניאנעס הויז" איהר קענט שוין דאס מעהר נישט טרעפן קיין עלעגאנטע-לעקלידעטע און שטייגער-אנגעצויגענע דאמען. אין דעם וואונדער-פאלאץ פון פארעסט פארק זעהט מען שוין נישט קיין באפראסעטע און באקאנטע אריסטאקראטען. איצט פארהילכט דאס די לופט פון ארבייטער-ליידער געוונען פון שאפ-פאר-מיידלעך אין ברייטע באקוועטע בלד-זעס. איצט שפאצירען דאס ארום ארום דישע און איטאליענישע ארבייטער-טעכטער מיט בלאסליכע פנים'ער און טיעפע פעקטארי שפירען אין די אוי-גען. נישטא דאסמען מעהר קיין צובא-לעוועטע יונגע לייט און געזעטעלטע פרייליינס פון יווער סידר דרייוו. איצט פלעכטען דאס בלומען-קראנען קינדער מיט צושטאכענע פינגער פון מאשין און נאדעל, איצט שפינען דאך טען זייערע חלומות ארבייטער-כלות און אויפ'ן שפיגעלדיגען טייך פאר-מעסטען זיך אויף שפאלאך אפרייטקארס, קאטערס און פרעסערס."

"יוניאנעס הויז" — דאס זיינען איצט צוויבער ווערטער ביי מויענדער ארביי-טער מיידלאך. ביי ווייטעס מאכער און דעם מאכער זיינען דיע ווערטער אזוי פאפולער ווי די ווערטער "סמדיק", "יוניאן", "שאפ מיינע", א. ז. וו. דער אונטערשייד איז נאך וואס די ווערטער "יוניאנעס הויז" רעדט מען ארום מיט מיט מעהר לעבע, מיט מעהר ווארימקייט. עפעס געמח'דיגס, עפעס יום טוב'דיגעס ליגט אין זיי."

"יוניאנעס הויז" — א ווייטעס מאכער רין רעדט דאס ארום און עס באווייזט זיך באזארג א יום טוב'דיגע שטייכלע אויף איהרע לופען. "יוניאנעס הויז" — עפעס שטאהלען זיי פון פרייז, ווען זיי רעדען וועגען דעם, ווען אפילו זיי טראכטען בלויז פון דעם. "מיט דער "יוניאנעס הויז" זיינען פאר-בונדען שטענע האפנונגען, גלייכלע ער-ווארטונגען און יום טוב'דיגע חלומות." מיר קאנען בלויז צוועגען אז לאק. 25 וועט טאן אלעס וואס איז נאך מעגליך, די ערווארטונגען אין די "שטענע האפנו-גען" צו מאכען וואס ווייטער, אלץ שער נער און שטענע."

אונזערע רעצטע קעמפע און געווינסען

פון אב. באראק אינט. סעק. טרעווע.

אויך די מעטינע מעמבערס זיינען ווי באוועלט געווארען מיט נייע געדאנקען און נייע שטרעבונגען. און דיעזע מעטינע קייט האט ווי א פלאם ארומגעכאפט יעדע און יעדער וואס האט נאך געטראגען אין הארצען א פארלאנג צו העלפען עטאבלירען א בעסערע לעבען פאר די ארבייטער.

עס איז איבריג צו זאגען, אז אונזער אינסטרענשיאנאל יוניאן האט אין דיעזער ברענענדיגער מעטינקייט גענומען זעהר א גרויסע און שעהנעם אנטוויקלונג. דאס האט אונטערגעגעבען חשק צו די שוואכע לא-קאלס וועלכע האבען באקומען פון אונז דעם וועלכען סופארט ווי די שטארקע לעאקאלס.

אט דער באוואוסטזיין אז די אינטער-נעשיאנאל האט נאך וואס דורכגעפיהרט אזוי לעגענדע דעם סטרייק פון די ווייסע מייקערס אין ניו יארק, אויף וועלכען עס איז פארטאן געווארען איבער א האל-בען מיליאן דאלאר, האט געניסערט אלע אירע מעמבערס צו קעמפען פאר בעסערע באדינונגען, און אזוי האט עס פאסירט דאס גלייך נאך דעם גרויסעם סטרייק פון די ווייסע מייקערס, האט אונזער דזשיאנט באאדער פון דער גרויסער קלאס מאכער אין ניו יארק, אונטערגעגעבן צו מאכען די לעצטע אראנדזשעמענטס פאר דער גרויסער רעוואלוציאן אין דעם טרייד וועלכען זי האט אזוי ערפאלגרייך דורכגעפיהרט.

נאך ווענען דעם — נעקסטע וואך.

אט דיעזער קאמפיין פון אונזער אינטערנענשיאנאל און איהרע לעאקאלס אין די דערמאנטע אינדוסטריען, איז געווען נאך אן אנטפאנג פון א ברייטע ארגאניזאציאנע קעמפיין אין די אנדערע אינדוסטריען וועל-כע זיינען אונטער דער דזשוריסדיקשאן פון דער אינטערנענשיאנעל; איבעראל, סיי אין ניו יארק, סיי אין די אנדערע שטעט, האט זיך צופלאקערט א לוסט און א מעטינקייט צו שטעלען פארדערונ-גען צו די בעלי בתים, איבעראל איז די 44 שטונדיגע ארבייטס וואך געווען די ערשטע אויף דעם טאגס אדרונג און דאן האבען געפאלגט די העכעלונגען פון ווייזשעס און אנדערע אויסגעשטענדענע פון די לעבענס באדינונגען אין די שטעט פאר אונזערע מעמבערס. איבעראל הא-בען אונזערע לעאקאלס אונטערגעגעבן בעסער צו ארגאניזירען די ארבייטער, מאכען אלע פארברייטונגען אום צו זיין פארטיי, אויב נויטיג צו רופען דזשענעראל סטרייקס אום דורכצופיהרען די גערעכטע פארדערונגען פון די ארבייטער.

איבעראל אין אונזערע לעאקאלס האט געברויט מיט לעבען און מעטינקייט; אלע אונזערע עקזעקוטיוו באאדערס ווי

זיי, איז צו פארהאנדלען מיט דער ניו יארק און סטעלען, נאכגעבענדיג די פא-דערונגען פון די ארבייטער. און אזוי האט עס פאסירט, אז אין דער צייט וואס די ווייסע מייקערס האבען אנגעפיהרט דעם בראווען, הערליכען קאמף מיט זייערע פאר'עקשנ'ט בעלי בתים, האט די אינ-טערנענשיאנעל צייט געהאט צו באנייען די אגרימענטס מיט די מאנאפעקטשורערס פון די טיילרען דעם אינדוסטרי, ווייס גורם אינדוסטרי קימאנע און ראפערס און די עמבראידערי יוניאן, דורכפיהרענדיג די 44 שטונדיגע ארבייטס וואך, בא-קומענדיג נאך נישט-קשה'דיגע העכערונגען פון ווייזשעס און עטאבלירענדיג מיר ניימיס סקוילס און יוניאן סטאנדארדס. ענדליך איז געקומען די צייט און דער דזשענעראל סטרייק פון די ווייסע מיי-קערס איז אויך געסטעלט געווארען. די ארבייטער האבען געהאט א פאלקאמענעם זייער, זייער זענע האט אויך געהאט די ווירקונג אז אין פילאדעלפיה האט די ווייסע מייקערס יוניאן לעאקאל 15, אויך באקומען די 44 שטונדיגע ארבייטס וואך און האט אהן א סטרייק געוואונען העכ-ערונגען פון-אוייזשעס.

אויך רעכען אז עס איז ווייניגער-ווערט יעצט, ווען פיעלע קאמפייןס פון ארגאניזאציאנע ארבייטס זיינען שוין דורכ-געפיהרט געווארען און געקרוינט געווארען מיט ערפאלג, דורכצובלעטערען די גאנצע מעטינקייט, די אלע געשעהענישען און אפשטענע ווי געהעריג איז דעם קאמפס לוסט אין אונזער אינטערנענשיאנאל יוניאן.

אין אנטפאנג פון דעם יאהר 1919 האט זיך אנטפאנגען א פיבערהאפטע טע-טינקייט אין די לעאקאלס פון אונזער אינ-טערנענשיאנעל, יעדער לעאקאל ספעציעל פון די ווייסע, דעם, טיילרען דעם, סטאנ-דארט ראפערס און פון די עמבראיד-ערי ארבייטער, האט אויפגענומען די פרא-גע פון דורכפיהרען די 44 שטונדיגע אר-בייטס-וואך און קריגען בעסערע באדינ-גען פאר די מעמבערס אין אלגעמיין.

עס האט אזוי פאסירט אז כמעט אין אלע אונזערע לעאקאלס האבען זיך די אל-טע אגרימענטס מיט די מאנאפעקטשור-ערס אסאסיאציאנעס כמעט אין איין צייט געענדיגט און נייע אגרימענטס האבען גע-דארפט געשלאסען ווערען. ביי דער גע-לענעהייט, פארשטעהט זיך, זיינען נייע פארדערונגען אויסגעארבייט געווארען פון די לעאקאל יוניאנס, וועלכע זיינען איבער-געגעבען געווארען צו דער אינטערנענשי-אנעל פאר אן אינדארסטמנט.

דער דזשענעראל אפיס איז געווארען ביזע, צוערשט זיינען מיטינגען גערופען געווארען פון קאממעס פון די פארשיע-דענע לעאקאלס, באטראכטענדיג אלע זייע-רע פארדערונגען און פארברייטונגען און דאן ארגאניזירענדיג קאנפערענצען מיט די פארשידענע אסאסיאציאנעס. פולע 6 וואכען זיינען פארלאפען אין וועלכע פארשידענע אונטערנעמנדיג זיינען גע-מאכט געווארען דורכצופיהרען די פארד-ערונגען פון די לעאקאלס און זייערע מע-בערס און סטרייקס. אלע אונטערנעמנ-גען האבען אבער אין די מעהרסטע פעלע ניט געהאלפען און עס איז געווארען קלאר פאר די בעאמטע פון דער אינטערנע-שיאנעל, אז מען וועט מווען זיך געהענע צו דעם שארפען מיטעל פון א דזשענעראל סטרייק, אום צו צווינגען די בעלי-בתים נאכצוקומען די פארדערונגען פון דער יוניאן.

לינע צייטען זיינען פאלשטענדיג פאר געסען געווארען.

דאס זעלבע איז מיט די פינאנצען. אין יענעם אפיס איז דער מענעדזשער דער פאלשטענדיגער בעל הבית איבער אלעס. און די גוטע אייגנאמעס אדער שלעכטע אייגנאמעס באלאנגט אויך צום אפיס. דער מענעדזשער איז אפילו פאראנטווארטליך אז אלעס זאל זיין ריכטיג, אזוי ווי א פי-נאנס סעקרעטער אין א לעאקאל. ווען איך בין געקומען אין דיעזען דיסטריקט, האב איך געטראפען א פינאנס סיסטעם מיט פיר נאנסען וואס האט געשטימט מיט דעם סאָרט אפיס וואס איך האב דארטען גע-פונען. און דורך דער צייט האט זיך ענטוויקעלט א סיסטעם מיט אן אייג-נאמע, וועלכע דערגרייכט אין די צעהנר-לינע טויזענדער דאלארס א יאהר, און אלעס מיט אזא סיסטעם, אז מען קען עס צו יעדער צייט נאכזעהען און וויסען צי אלעס איז אין אדרונג.

צום שלום א זייגענונט צו אלע ברוק-לינער קלאָוקמאכער, וועלכע האבען מיר געהאלפען מאכען אן ערפאלג. שוועסטער און ברודער! איך ווינט אייך אלדאס גוטס! איך פארבלייב אין דערזעלבער יוניאן און בין גרייט איצט אייך צו דינען גראדע ווי פריהער. איך ווינט גליק און ערפאלג דעם נייעם מענעדזשער פון דעם ברוקלינער אפיס. דינאל ניסנעווייץ.

א זייגענונט צו די ברוקלינער קלאָוקמאכער

פון דינאל ניסנעווייץ

אפילו פאר פערזענליכע טראַבעלס, וואס באלאנגט נאָר צום שאפ און די יוניאן, קומען זיי אויך פרענען דעם אפיסער פאר אן עצה. און דער אפיסער דארף זיי די עצה געבען, ווייל דער אפיס איז זייער פריינד, זייער פריינד צו אלע צייטען. עס איז אמת, אז דאס נאָר זיין. אין א קליין שטעטלעך. אין ניו יארק, צום ביי-שפיעל, וואו א מענעדזשער אדער א ביר-געס אייזשענט האט ארום זיך אזוי פיעל מענשען, קען זיך ניט ענטוויקלען אזא פערזענליכע פריינדשאפט מיט פיעלע אָבער ווי די זאך איז דערווייל האט זיך אין אפיס ענטוויקעלט אזא קאנטראל אי-בער דעם דיסטריקט אז יעדע קליינעקייט איז באוואוסט צום אפיס פון דער יוניאן. דאס זעלבע איז מיט די בעלי בתים. אנטשטאט וואס זיי האבען אמאל מורא גע-האט אז די יוניאן וועט אריינקומען צו זיי, וועלען זיי רואנירעט ווערען, האבען זיי אויסגעפונען אז עס איז בעסער צו האנדלען מיט'ן אפיס און מיט גוטע יו-ניאן לייטע, וועלכע היטען אן אפמאך און פארשטעהען וואס רעכט און אימערקט איז. אז מען קען אפהיטען יוניאן קאנדי-שאנס און דאך שטעהן אין ביזנעס. אמאן

אויך האב זיך געקליבען צו שרייבען א באריכט פון דעם לעצטען דזשענעראל סטרייק פאר דער ברוקלינער טעריטאָריע, וואס איך האב פארטראַטען און געמע-דערושט. אזוי פלענען מיר טאן נאך יעדער וויכטיגער פאסירונג, און ספעציעל נאך א דזשענעראל סטרייק. האט אָבער דער דזשיאנט באאדער מיר געגעבען אן אנדער אפיס, און דאס איצטיגע שריי-כען איז נישט א זייגענונט צו אלע די, וועלכע איך האב אזא לאנגע צייט פאר-טראַטען אין ברוקלין.

אויך מוז זאגען דעם אמת, אז אָב-וואָהל דער דזשיאנט באאדער האט מיר ערהויבען און געגעבען א גרעסערע שטע-לע (צו מענעדזשען די ריפער און אפ-טאן אינדעפערענדע דעפארטמענטס), דאך טוט מיר א ביסעל לייד, וואס איך מוז זיך צושיידען מיט זיי, כאטש ניט אויף אלע מאָל, ווייל, ווי איהר זעהט, בלייב איך דאך אין דער זעלבער יוניאן, נאך איך האב געבויטען דעם פלאן.

מיט דריי און א האלב יאָהר צוריק האט מיר דער דזשיאנט באאדער אָנגע-שטעלט אלס מענעדזשער פון ברוקלינער אפיס.

אייגענטליך האב איך דא געדארפט דערמאנען אייניגע אייגענעלעייטען פון יענער צייט. ווי, אשטייגער, די ארביי-טער פון די ברוקלינער שעפער האבען מיר אויפגענומען; ווי שווער זיי האבען מיר געמאכט דאס הארץ, אז איך וועל דאָרט נאך ניט קענען אויפטאן. זיי הא-בען גע'טענה'ט, אז אין ברוקלינער שטע-פער קען מען קיין יוניאן-קאנדישאנעס ניט אויפהאלטען, און אזוי ווייטער. מיר הא-בען זיך אָבער גענומען מיט ענטשלאסענ-הייט צו דער ארבייט און מיר האבען דורך דער צייט נאך א סך אויפגעטאן. מיר האבען טאקע שווער געארבייט, אָבער מיט דעם סאטיספעקשאן וואס מיר האבען פיעל אויפגעטאן. מיר האבען א סך געארבייט ביז עס איז אונז געלונגען צו ברענגען דעם דיסטריקט צו דער שטר-פע, אויף וועלכער ער געפינט זיך יעצט. נאטירליך, איז עס פיעל צו פארדראג-קען די שטענדיגע, פולע הילף, וואס איך האב געקראגען פון דזשיאנט באאדער פאר דיעזען דיסטריקט, און אויך די הילף פון די איינציגע גוטע יוניאן-לייט, וואס דער אפיס האט צוגעצויגען צו זיך, אום צו וויסען ווענען פארשידענע אייגענעלעיי-טען, אָהן וועלכע די ארבייט וואָלט גע-ווען פיעל שווערער.

יעצט איז די לאנגע גאנץ אנדערש. דער דיסטריקט איז 95 פראצענט אונ-טער'ן קאנטראל פון דער יוניאן. יעדער שאפ איז ענג פארבונדען מיט'ן אפיס אזוי אז קיין זאך ווערט ניט געטאן אָהן דער צושטימונג פון אפיס. נאך מעהר, דער צוטרייען צום אפיס איז אזוי איינגע-ווארעלט געווארען אז דער ארבייטער כאטראכט דעם אפיסער פאר זיין בעסטען עצה געבער, און עס קומט אָיף אן

אויך רעכען אז עס איז ווייניגער-ווערט יעצט, ווען פיעלע קאמפייןס פון ארגאניזאציאנע ארבייטס זיינען שוין דורכ-געפיהרט געווארען און געקרוינט געווארען מיט ערפאלג, דורכצובלעטערען די גאנצע מעטינקייט, די אלע געשעהענישען און אפשטענע ווי געהעריג איז דעם קאמפס לוסט אין אונזער אינטערנענשיאנאל יוניאן.

אין אנטפאנג פון דעם יאהר 1919 האט זיך אנטפאנגען א פיבערהאפטע טע-טינקייט אין די לעאקאלס פון אונזער אינ-טערנענשיאנעל, יעדער לעאקאל ספעציעל פון די ווייסע, דעם, טיילרען דעם, סטאנ-דארט ראפערס און פון די עמבראיד-ערי ארבייטער, האט אויפגענומען די פרא-גע פון דורכפיהרען די 44 שטונדיגע אר-בייטס-וואך און קריגען בעסערע באדינ-גען פאר די מעמבערס אין אלגעמיין.

עס האט אזוי פאסירט אז כמעט אין אלע אונזערע לעאקאלס האבען זיך די אל-טע אגרימענטס מיט די מאנאפעקטשור-ערס אסאסיאציאנעס כמעט אין איין צייט געענדיגט און נייע אגרימענטס האבען גע-דארפט געשלאסען ווערען. ביי דער גע-לענעהייט, פארשטעהט זיך, זיינען נייע פארדערונגען אויסגעארבייט געווארען פון די לעאקאל יוניאנס, וועלכע זיינען איבער-געגעבען געווארען צו דער אינטערנענשי-אנעל פאר אן אינדארסטמנט.

דער דזשענעראל אפיס איז געווארען ביזע, צוערשט זיינען מיטינגען גערופען געווארען פון קאממעס פון די פארשיע-דענע לעאקאלס, באטראכטענדיג אלע זייע-רע פארדערונגען און פארברייטונגען און דאן ארגאניזירענדיג קאנפערענצען מיט די פארשידענע אסאסיאציאנעס. פולע 6 וואכען זיינען פארלאפען אין וועלכע פארשידענע אונטערנעמנדיג זיינען גע-מאכט געווארען דורכצופיהרען די פארד-ערונגען פון די לעאקאלס און זייערע מע-בערס און סטרייקס. אלע אונטערנעמנ-גען האבען אבער אין די מעהרסטע פעלע ניט געהאלפען און עס איז געווארען קלאר פאר די בעאמטע פון דער אינטערנע-שיאנעל, אז מען וועט מווען זיך געהענע צו דעם שארפען מיטעל פון א דזשענעראל סטרייק, אום צו צווינגען די בעלי-בתים נאכצוקומען די פארדערונגען פון דער יוניאן.

דער מיטינג פון דעם עקזעקוטיוו באאדער פון דער ווייסע און דעם טראַבעלס יוניאן לעאקאל 25

דער אסס', און די פאלגענדע ווערען ער וועהלט: די ברודער מ. פינקעלשטיין, עסענפעלד, שעהנהאלץ און שוועסטער מאלי פרידמאן.

עס ווערט אויסגעהערט דער באריכט פון'ס באאדער און דירעקטאָרס וועלכע הא-בען צו זייער לעצטען מיטינג פארהאנג-דעלט זעהר וויכטיגע טרייד פראַבלעמען. וואס דער דעוולטאט פון יענעם מיטינג איז געוואָרען דאס די 3 מענעדזשערס צוזאמען מיט דער קאנפערענץ קאמיטע זיינען פון'ס באאדער און דירעקטאָרס בא-אויפטראגט געוואָרען אויסצוארבייטען פלענער ווענען דעם קומענדיגן סייזאן און רופען א ספעציעלען מיטינג פון'ס עקס. באאדער פאָרזעלענען די פלענער באלד, ווי זיי וועלען זיי האבען פארטייג אויסגע-ארבייט.

דער באריכט פון'ס באאדער און דיר-רעקטאָרס ווערט גוט געהייסען, אויך ווערט גוט געהייסען די האנדלונג פון'ס באאדער און דירעקטאָרס בנוגע די שעפער פון דוש. עס. עליסבערג, מיטשעל און וועבער, דרובין, קאנטראָוויץ און ווהייט וואס זיי האבען פארהאנדעלט ביי יענעם מיטינג.

א. שעהנהאלץ סעל.

א מיטינג פון'ס עקס. באאדער איז אָפ-געהאלטען געוואָרען דינסטאג אווענער דעם 12טען אויגוסט. פריינדיגן מאליע פרידמאן טשערליידר.

פינאנץ און רעליעף קאמיטעס בא-ריכטען ווערען אויסגעהערט און פאר-האנדעלט.

בר. מ. פינקעלשטיין דער נייער טשיעף קלויק פון דער יוניאן ווערט פאָרגעשטעלט פאר'ן עקס. באאדער, וועל-כער ניט אן איבערבליק אין א קורצער זאכליכער רעדע ווענען די פלענער וואס ער האט אויסגעארבייט אָנצוגעהן מיט דער ארבייט פון זיין דעפארטמענט. ער פארענדיגט זיין רעדע מיט די פאלגענדע ווערטער דאס ער פיהלט די פאראנט-וואָרטליכקייט פון זיין נייעם אמת. ער וועט ניט קארגען קיין כחות און ענערגיע פאר דעם וואָהליין פון די מעמבערס פון דער יוניאן צו פארבעסערען די לאנגע פון די ארבייטער פון דער אינדוסטריע צו קריגען פאר זיי די גערעכטע קאנדישאנעס וואס זיי זיינען בארעכטיגט.

עס זיינען פאָרגענומען געוואָרען וואָה-לען פאר מעמבערס צו דעם גרויסעם קא-מיטע וואס געהט אויף סכסוכים מיט

ווי עס לעבט זיך אונז אין קרייזלאנד

פון מ. פערלשטיין

אלעס איז אריבער כשורה, דער היי-לינער אנרימענט וואס איז לעצטענס יאהר געמאכט געווארען פון דעם סעקרעטערי אויף וואר אין געבליבען נאנץ, אונזער אינ-טערנעשיאנעל איז ארויסגעקומען פון דער פארלאמענטאריש וואס מיר האבען דא געהאט א זיענליכע העלדן, און דער צו נאך מיט דעם ריינעם רעקארד, אז זי איז נישט קיין אנרימענט ברעכע-רין. נאך די אומשטענדען נאך איז דער עקסטרעמער אנרימענט פון געניטע הענט אויסגעארבייט געווארען.

די ארבייטער האבען געקראנען א הע-כערונג אין ווידעוועס, און א מאשינערי צו שליסטען סכסוכים. ביידע צדדים האבען אויף א ווילע, דוכט זיך, אוועקגע-ליינט די וואפען און מיט אנשטרענגונג אנטפאנגען ווארטען וואס די נייע אומ-שטענדען וועלען בריינגען. די ארביי-טער האבען מיט א נאנץ נומער צופריע-דענהייט צוגענומען די 4 און 5 דא-לער העכערונג אין שכירות וואס זיי הא-בען געקראנען, און מיט נאנץ נוממטיגען געדולד אנטהויבען ווארטען ווי די מא-שינערי צו שליסטען סכסוכים וועט אר-בייטען.

די נאנצע זאך איז דאך מעהר נישט ווי ביז דעם 24טען דעצעמבער. וועט דאס נישט ארבייטען, וועלען מיר וויסען נאכהער וואס צו פארלאנגען בעסערס.

די מאנופעקטורערס זיינען אוועק פון דער ארבייטרישען אביסעל מיט ארונ-טערנעלאזענע געזע. אפיציעל האבען זיי אפילו געדאנקט די ארבייטרייטארס פאר זייער נומער ארבייט, אבער דער נאך האט געזייגט וואס אין הארצען טוט זיך, עפעס רוקט זיך די יוניאן אריין צופיעל אין זייערע שטעפער.

אלוא, אזוי אדער אזוי, ביידע צדדים זיינען אוועק פון דער ארבייטרישען מיט פארשידענע געפיהלען.

אונזערע חברה זיינען אוועק ארא-נזירען א באקעט; די מאנופעקטור-ערס זיינען אוועק אין זייערע שטעפער צו האלטען א פאר ספיטשעס, אראפצורירען אביסעל פון הארצען... די ארבייטרייטארס האבען געכאפט זייערע פעקלעך און הא-בען זיך אפגעטראנען פון קליוולאנד.

אויף מארגען נאך דעם ארבייטריי-שאן האבען מיר טאקי געהאט א שעהענע באקעט וואס אונזערע לעצטע האבען אויף שנעל א מאך געמאכט. פון דעם באקעט איז אונזער פרעזידענט אוועקגענאנען מיט א גרויסען באנדעל, אין באנדעל איז גע-לענען א לאווינג קאפ, א נאנץ גרוי-סער, אונגעווער גרויסער בעכער אנטע-פיהלט מיט נחת, נחת און גארע פון קליוולאנד.

און אויך בין אוועקגענאנען פון דעם באקעט זוכען א בינק וואו צו דעפאזי-טירען.

מען די 5 הונדערטער וואס די לעצטע הא-בען מיר געגעבען. פארשידענע געדאנקען האבען זיך געמועלט אין קאפ קוקענדיג אויף דעם טשעק, אויף דעם בעכער... נאך מאלע וואס עס קען זיך פלאנטערן אין קאפ נאך א נומער סאפער, האבענדיג פאר-טרונקען מיט נייער ביער...

לאנג קלעהרען איז נישט געווען קיין צייט, שיקאגא געקסט, האט א קלונג געמאך אין די אויערען...

און אונזער פרעזידענט האט א נעם געמאך זיין באריהמטען פילאדעלפיער סע-טשעל אין איין האנט, דעם קליוולאנדער בעכער אין דער צווייטער, געכאפט א קוק אויף זיין לינקער האנט, וואו עס איז געווען ארומגעבונדען דער נייער זייג-רעל (ווריסט וואטש)... פון אונזערע שו-קאגאר קלאקמאכער און ער האט אונזער-מארשירט צום ריילאנד סטיישאן כאפען די באהן צו אונזערע שיקאגא וויסט-מא-כער... גוד בא, ברודער פרעזידענט, גוד לאס.

אויף מארגען אין אפיס פון דער יוניאן

אויף מארגען נאך אונזער באקעט האט אונזער סעקרעטער געכאפט א נומער שוויץ. עס איז געווארען א געלאף נאך יוניאן ביכלעך, אזוי ווי א שמראק, האט מען זיך א לאז געמאך. דער הויפט פרויען, עס האט אויסגעקוקט אזוי ווי א בארגיין טאג אין א גרויסער דעפארט-מענט סטאר. אנגעפיקעוועט מיט פרויען וועלכע דענקען, אז נאך היינט קענען זיי קריגען די מציאה.

מען האט צוכאפט דעם נאנץ אלטען סטאק ביכלעך מיט סטעמפס. און מען שרייט נאך, און טעלעגראמען פליהען אין ניו יארק, פליען שיקט שנעל ווא-רע, שיקט שנעל א נייעם סטאק... און ביז די וואך איז געווען אריבער זיינען א 7, 8 הונדערט נייע, שפאנעל נייע ביכלעך ארויס פון אונזער אפיס און האבען זיך באהאלטען אין די פאקעטס און פאקעטבוקס פון פרויען און מענער פון פארשידענע גאציאנען און גלויבענס.

און נאך יעצט, ווען עס איז שוין ניי-טא אזא שמראק, איז די יוניאן קארד נאך אלץ א נאנץ נומער סחורה און מען קויפט דאס נאך אלץ.

„ניו מי ע גייט קליין רעד קארד“, הערט איהר קלינגענדע פרויען שטימען שטע-הענדיג ביי דער ווינדא פון אונזער סעק-רעטער, ביי דערעלכער ווינדא וואו עס האט אמאל געהערשט א טויטע שטילקייט, שטעהען היינט ליינס פון מענער און פרויען און מען ווארט אויף געקסט צו קריגען א קליין רעד קארד א פאר סטעמפס א. א. א. ו.

וואס די שרייב-פעדערס דערזעהלען

(פעליעטאן) פון א. קראפעווע

אירעאליסט, און דו ווייסט דאך אז אזוי ווי א מענטש איז אונטערווארפען אונטער אומשטענדען, איז אויך א פערדער, און דערפאר האסטו, איידער דו האסט מיר א שלייכער געמאך, געדארפט אויסגעפיר-נען ווי אזוי איך האב דאן געפיהלט און אין וועלכע אומשטענדען איך האב זיך געפונען זייט איך בין געבוירען געווארען. ווי איך זעה אבער האסטו, אין א מאמענט פון דעם נאך פערנעסען אן דיין אידעא-ליזם; דו האסט זיך פערנעסען אריינצו-בליקען אין דעם לעבען פון א פערדער, און דו האסט געזינדיגט גענען מיר.

פונקט ווי מענשען, האבען אויך פע-דערס פערשידענע מולות — האט די פע-דער ווייטער אנטהויבען צו זאנען — מאנכע פון אונז ווערען געברויכט פון גר-סע, פון ערעלע מענשען, מען שרייבט מיט אונז גרויסע ווערק, מען מאהלט מיט אונז נאטור בילדער וועלכע ווערען ארויס לעבען און גענייטערונג; מיט מאנכע פון אונז שרייבט מען ווערק וועלכע ערהויבען די מענשליכע נשמות, וועלכע מאכען רייכער די מענשליכע הערצער מיט די געפיהלען פון לעבען, פרייהייט און גערעכטיגקייט, אבער, מיט מאנכע פון אונז שרייבט מען פאסורנע זאכען און וועגען אלעס, וואס עס איז שלעכט און פארארבען, וועלכע

זיי, די שטאהלענע שרייב-פעדערס, זיינען געלענען אויף די שרייב-טישען אין פאסט אפיס, און זיי זיינען נישט געווען אין האנד צו נעהמען. איך האב פרובירט מיט איינע שרייבען, אבער, אונטערגלייך; זי איז געווען צווינגען, איך האב גענומען א צווייטע און איהר שפייז איז געווען אב-געבראכען; איך האב גענומען א דריטע, און עס איז ווידער געווען צרות; זי האט נישט געשרייען. נאך מעהר: ווען איך האב מיט איהר אנטהויבען צו שרייבען, האט איין שפייז איהרער זיך פערטשעפעט אן דאס פאפיער, און זי האט געגעבען אזא שפרייז אז דאס גאנצע פאפיער איז מיט טינט געגאסען געווארען... בין איך אין דעם געווארען און איך האב איהר מיט דעם א ווארט געטהאן פון זיך.

„וואס ווארפטו מיר אזוי? — האט די פערדער אין א זעהר בעליידיגטען טאן אנטהויבען פלוצלונג צו רעדען — וואס פאר א שלעכטע האב איך דיר געמאך, ביידער מענטש וואס די ביסט! דו ווייסט דאך אז איך בין געבוירען געווארען צו שרייבען און אז שרייבען איז מיין לעבען, מיין נשמה, און איך האב אלץ דיר נישט געקענט דענקען. האסטו מיר געדארפט פיר-נען ווארום איך שרייב נישט נישט. דו ביסט דאך א סאדעלער מענטש, דו ביסט וואך א

מראכעלס פאנגען זיך טאן

מיר האבען דא א שאפ סאנענשיין. זיינען די פרעסערס דארט פלוצלונג בא-נייטערס געווארען און ווילען מעהר נישט ארבייטען מיט די פאר גאנצייניגן פער-סערס. האט מען געסטרייט א וואך און עס האט זיך אלעס אויסגעפרעסט.

מיר האבען דא א פירמע שווארץ, פיארי העקסטער, א פירמע אונטער די פיהרערשאפט פון אן אלטען, פארביס-נעם אונגאר, וועלכער האט נישט געקענט פארליידען וואס דער שאפ טשערמאן האט אנגעפאנגען ארויסווייזען צופיעל אקסי-וויטעט. האט ער דעם שאפ טשערמאן דיסטארווירט. אלס געזעץ לעבענדע מענשען האבען מיר געפאלגט דעם געזעץ און געפילט קאמפליינטס.

אונזערע ארבייטרייטארס, איידער זיי זיינען אוועקגעפאהרען, האבען אונז צו-געזאגט צו באשטימען אן אומפארטייא-רשען טשערמאן צו שליסטען סכסוכים. האבען מיר געפילט דאזען און א סך אנדערע קאמפליינטס, איין מיר ווארטען אויף דעם אומפארטייאישען טשערמאן. מיר ווארטען א טאג, צוויי דריי, קיין אומ-פארטייאישער טשערמאן איז נישט. און אזוי ווי אן אנגעוועהטע האט דער האט דיווער פירמע איז נאך געווען פון נאנץ אלטע צייטען, האבען מיר אין דיווען שאפ גערופען א סטרייק.

מיר האבען געסטרייט צוויי ווא-כען. מיר האבען דער פירמע געגעבען א פייט, וועלכע זי וועט אזוי שנעל נישט פארנעמען.

און דיווען וואך איז געקומען דער אומפארטייאישער טשערמאן, א געוויסער לייזערסאן, און די אלע קאמפליינטס ווע-רען אויסגענומען און מען פרובירט זיי שליסטען. און ווען אונזערע לייטע דער-זעהען פריינקלין, דעם סעקרעטער פון די מאנופעקטורערס דער בארימטער פריי-קעל... פארברענגענדיג מיט דעם שרייבער פון די שורות און דעם אומפארטייאישען טשערמאן, וואונדערען זיי זיך... יעס, זא-נען אנדערע, עס איז דער יאהר 1919.

פרינץ בידערמאן שליעסט זיך אויס פון דער אסס'ן

מיט אייניגע וואכען צוריק, בעפאר דער ארבייטרייטאן, האט דיווע פירמא, צו-זאמען מיט אלע אנדערע, געמאכט א גע-וואלד, אז מיר זיינען א באלשעוויקי יו-ניאן... מען טאר מיט אונז נישט האבען צו טאן, מיר ברעכען אנרימענטס — און אנרימענטס זיינען דאך אזוי הייליג.

מיר, די יוניאן, האבען דעם אנרימענט נישט געבראכען.

די פרינץ בידערמאן פירמא האט אפילו פאר אונז ביי יעצט גאנץ וועניג מורא געהאט. די ארבייטער זיינען נישט געווען ארגאניזירט. לעצטענס אבער הא-בען די ארבייטער פון דער פירמע א-נ-געהויבען דענקען פון א יוניאן. א פאר זיינען טאקי אריינגעקומען אין דער יו-ניאן אויף... די פאר וואס זיינען אריי-געקומען האט די פירמע געטרייעט איהר כעסטעס פון דער יוניאן אוועקצורייסען. זיי דערזעהלענדיג אז מיר זיינען נישט

מאכען די וועלט ערנער און ערנער. „און אפטמאָהל פיהלען מיר דעם שמערץ, דעם גרויסען וועהטאג, אבער, מיר קענען זיך נישט העלפען; מיר זיינען גע-בוירען געווארען צו שרייבען און — מיר מוזען שרייבען צו מיר ווילען אדער מיר ווילען נישט; מען פרענט זיך נישט ביי אונז; מיר זיינען שטאלאפען צו די יעניגע וועל-כע האלטען אונז אין האנד און מיר מוז-זען טהאן וואס זיי ווילען.

„און איך בין איינע וועלכע האבען ווע-ניג מול. מיין מול איז צו לייענען אין פאסט אפיס וואו עס קומען פערשידענע סאך-טען מענשען, און מאנכע פון זיי זיינען פון די נידריגסטע, פון די געמיינסטע מענ-שען וועלכע געפיען זיך אין דער מענשלי-כער געזעלשאפט, און דיווען בענוצען אונז צו שרייבען די ערנסטע זאכען, אויסצוריר-קען די העסליכסטע געפיהלען.

„מיט א טאג צוריק איז דא געקומען א מאן און ער האט מיט מיר אנגעשרי-ען א ברעף צו א פרוי אין וועלכען ער האט אויסגעדרוקט צו איהר זיין גאנצע הארץ וועלכע איז, לויט דאס וואס ער האט אויסגעדרוקט, זעהר שמוציג. ער האט איהר אין ברעף געגעבען אן עצה ווי אזוי זי זאל פון איהר מאן אנטלויפען און ווי אזוי צו לעבען גליקליך מיט איהם. ער האט איהר אנגעזאגט אז זי זאל זיך נישט קימערען וועגען איהרע קינדער, ווייל איהר לעבע צו איהם דארף זיין שטאר-קער ווי זי לעבע וואס זי האט פאר איהר רע קינדער... ער האט איהר צוגעזאגט אנטושהן אין ווידענס און בריילאנען;

קיין יוניאן, מיר זיינען באלשעוויקסען קאמניסטען... און אויף דער ארבייטריי-שאן זיצונג, ווען דיווע קלאנע איז געווען דער פירמא פארנעמוען געווארען, האט דאס די פירמע אפגעלייקעט און צוגע-זאגט די ארבייטרייטארס, אז די דזשאבס פון די ארבייטער וועלכע זיינען געווארען מעמבערס פון דער יוניאן זיינען פאר-מעקטעט. זיי וועלען נישט ענטזאגט ווערען. די רעפערס זיינען אוועקגעפאה-רען און די טויענד ארבייטער וואס די פירמא באשעפטיגט האבען אנטעפאנגען נאנץ הויך צו דיסקוטירען וועגען אריי-קומען אין דער יוניאן.

אין א שעהנעם טאג האט די פירמא צוזאמענגערופען די 5 יוניאן לייטע, וועל-כע זיינען געווען פארטראטען ביי די אר-בייטרייטאן זיצונגען, און וועמען די פיר-מא האט נאראנטירט נישט צו דיסטשא-רזשען און שיקט זיי אלעמען ארונטער. מיר האבען גלייך געפילט א קאמפליינט, און יעצט, ווען דער אומפארטייאישער טשערמאן איז געקומען שליסטען דעם סכסוך, געפיען פאר אויס אן די פיר-מא האט געלאזט וויסען דער אסאסיא-יאן שאן אז זי איז נישט מעהר קיין מיטגליד-ער צו דעם אנרימענט און דארום האט דער אומפארטייאישער טשערמאן קיין רעכט נישט די קייס געגען. דער פירמא אויפ-געהמען. אזוי האלטען דאס די מאנ-פעקטורערס די הייליגקייט פון אנה-רעמענט. מיט וואס די געשיכטע וועט זיך ענדיגען איז נאך דער ווייל שווער צו-זאנען. מיר זיינען אבער פעסט ענט-שלאסען, אז אויב די ארבייטרייטארס ווע-לען אין דער היינטיגט נאך נישט קאנען אויפטאן זיינען מיר רעדע אויפצוגעהמען א קאמף לעבען און טויט. דער דורכשניט-ליכער קלאק ארבייטער פון קליוולאנד איז פול מיט האס געגען דיווער יוניאן-פרעפערענצער פירמא. ספעציעל אונזער רע אידישע ארבייטער, פאר וועמען די טירען פון דיווע פירמע זיינען פארשלא-סען פאר די לעצטע 10 יאהר. און די-זער האס וועט זיך זיכער לאזען פיהלען אין דעם קאמף וואס די היגע ארבייטער וועלען אונטערגעהמען אזוי שנעל ווי די לאנע וועט נאך קלאר ווערען.

א נייע אסאסיאיישאן

16 מאנופעקטורערס, וועלכע בא-שעפטיגען א 6 הונדערט ארבייטער הא-בען געגרינדעט א נייע אסאסיאיישאן. אונטער דעם נאמען די מייטשעל נא-מענט מאנופעקטורערס פון קליוולאנד, נאך געוויסע פארהאנדלונגען האבען זיי געסייגט אן אנרימענט מיט דער יו-ניאן, אויסשטעלענדיג אין זייערע שטעפער די זעלבע ווייזשעס ווי אין די שטע-פער פון דער גרויסער אסאסיאיישאן. אין דעם אנרימענט איז אריינגעשטעלט געווארען א פונקט, אז די מאנופעקטורערס פאר-פליכטען זיך איינצושטעלען זייערע שטעפער אלס סטריקטלי יוניאן שטעפער, פאר דיווען צוועק ווערען זיי געגעבען א פאר וואכען צייט דאס דורכצופיהרען.

אין דער פראגע פון דיסטארווירען ער האט איהר פערשפראכען א לעבען פון לוקסוס — א זאך וואס זי האט, לויט זיין שרייבען, קיינמאל נישט געהאט ביי איהר מאן.

„ווען ער האט מיט מיר דיווע ווערטער געשרייען, האב איך געפיהלט ווי מיין שפייז אריינצוגאנגען אין זיין שמוציגער הארץ, אבער, איך בין נישט מעהר ווי א פערדער, און איך האב געמוזט טאן דאס צו וואס איך בין געבוירען געווארען. ער האט מיט מיר געשרייען אלץ וואס איז געווען שטארק און העסליך, און ווען ער איז פערטיג געווארען, האט ער מיר א שלייכער געמאך, און מיין שפייז האט זיך אנטשלאגען אן דער וואנד, און דערפאר קען מען מיט מיר נישט שרייבען מעהר. איז דאס מיין שולד ווען א שלעכטער מענטש האט מיר געמאכט אונטערהיג? א שלעכ-טען מול האב איך; איך בין איינע פון די אונגליקליכע.

איך האב זיך אביסעל פערטראכט ווע-נען דאס וואס די פערדער האט מיר געזאגט, אבער לאנג טראכטען האב איך נישט גע-קענט, ווייל באלד האט א צווייטע פערדער מיט וועלכע איך האב פריהער אנטהויבען צו שרייבען און נישט געקענט, אנטהויבען צו מיר צו רעדען, און זי האט מיינע גע-דאנקען צושלאגען.

„אויב דו האסט אן איבעריגען זיפץ — האט זי אנטהויבען — דאן לאז איהם ארויס פאר מיר. איך בין אויך איינע פון די אונגליקליכע, און ווען דו האסט מיט מיר אנטהויבען צו שרייבען האב איך גע-פיהלט זעהר טרויעריג ווען דו האסט מיר

וועלען מיר בויען א לייבאר לייסעאום אין פילאדעלפיא?

פון א. מילווער

וועלענע פאר א אידישע ווייס-לאנד אין פאלעסטינע, פאר דאס רעכט פון זעלבסט-באשטימונג פון קליינע גאנצעלע און ווען די רעזאלוציאנעס קאמיטע האט גאר נעהאט א דושאב פון צו טאכען קאמפרא-מיס רעזאלוציאנען און אנצושטעלען מחלוקת'ן צווישען די גאנצעלע און אינטערנאציאנאלע דעלעגאטען צום לוי-באר לייסעאום קאנווענשאן — האב איך שוין אנגעפאנגען צו פארשטעהן אז מיט'ן לייבאר לייסעאום האלט דאס זעהר שטארק. מיין פארנעמיהל האט זיך ארויסגעצייגט צו ווין ריכטיג.

איך ווייס נישט וואס פראג. פיינמאן האט געמאכט מיט זיין רעזאלוציע, וואס איהם האט זיך אנגעגעבען דורכצופיהרען פאר עטוואס אידישעס, אין דער לייבאר לייסעאום באוועגונג האב איך פון איהם געהער נישט געהערט. 3 יאהר צייט נאך דער קאנווענשאן און פון די הונדערטע טויזענטער דאלערס וואס מען האט גע-האפט צו זאמלען האט מען שוין ב"ה גע-זאמלט 14 אדער 15 הונדערט דאלער (איך רעדען נישט אריין די געלדער וואס די דרייזיג קאמיטע האט געשאפט, דאס געהט נישט אויפ'ן רעכנונג פון קאנווענ-שאן, עס איז צום גרעסט פון דויער קא-מיטע זעלבסט). וואס זשע וועט יעצט זיין? וועלען טאקע די פילאדעלפיער אר-בייטער קיינמאל נישט ערוואכען? וועלען זיי האטשן דויען טרוים פון צו האבען אן אייגענע היים, פאסיג פאר אן ארבייטער אינסטיטוציאן שנעל פארווירקליכען?

איך הער, אז די פאראייניגטע אידי-שע געווערשאפטע האבען יעצט דעם קאמפין אויפגענומען. ווי איך פארשטעה, רופען זיי א צווייטע קאנווענשאן פאר דער ערשטער וואך אין סעפטעמבער! וואל זיין מיט גליק! גענאסען, פרייער, בירדער און שוועסטער פון אלע יוגיאנעס און ספע-ציעל פון דער ווייסע מאכער און דעם מייקערס יוגיאן! נעמט זיך צו דער אר-בייט. נישט נאך רעדן — געלט. אויך הויפטוועכליך — געלט. אייער ערגעבענסטער, א. מילווער.

בייסענער אויסמישונג פון סעזאנטישע אדער פראקטישע אנשוואונגען, — עס איז א מין, א דאך אין דיין טאטענס טאטען פאלעמייא. זאגט קיין אנשטענדיגע פלאץ ווא-יך צוזאמענקומען האבען די פילאדעל-פיער אידישע ארבייטער זיך נישט פארנומען איינצושטעלען.

ס'הייסט א רעזאלוציע אז אזא מין היים איז א נויטווענדיקייט פאר די רא-דיקאלען פון שטאדט, איז שוין דוקא יא דא. און טאקע א שעה פארמאסט דער וואלוציע אויך מיט, אפשר תר"ג, ווהער עז"ל, נישט געהער עס איז נישט קיין געלד דעם, "רעזאלוד" צו פארווירקליכען. די רעזאלוציע האט מען נאך אנגע-נומען צוריק מיט 3 יאהר, ווען איך בין נאך געווען שטארק נאך אן פילאדעלפיע און איך האב געלויבט אז וואס מע רעדט דא מיינט מען.

עס איז דאן אפגעהאלטען געווארען זעהר א גרויסע קאנווענשאן, וועלכע איז ספעציעל פאררופען געווארען פאר א ליבאר לייסעאום אונטער ריכטונג. די קאנווענשאן איז אפגעהאלטען גע-ווארען אין איינער פון די שענסטע הא-טעלס אין שטאדט.

אלע פראגרעסיווע און רא-דיקאלע ארגאניזאציעס פון שטאדט זיינען געווען פארמאסטען און שעה פארמאסטען. און איך האב דאן אין אכט'ען גע-גלויבט פון אנפאנג, אז דער לייבאר ליי-טעאום וועט זיין א שנעלע פארווירקלי-כונג. ווארים, וואס פאר א באמערק איז דאס פאר אזוי פילע טויזענטער ארבייטער צו שאפען די נויטיגע סומע. ווען די קאנווענשאן איז אבער בא-לד אונטער פון די לייבאר לייסעאום רע-זאלוד, און איז נאך פארוואנדעלט געווא-רען אין א מין אידישען קאנווענשאן, מיט דעם

עיקר, אז די פילאדעלפיער ראדיקאלע יו-גענד רופט זיך נישט אפ אויף קיין מעסיב-קייט וועלכע פאדערט טאקע אביסעל פראקטישע גרייזער. מע האסט, דאכט זיך, געלט! מע שטעהט דאך נאך העכער פונ'ם פאסערנעם מעסאל; מע פארמאכט דאך נאך גוט דעם געלטליכען, "פרעד-מעט"; מע שרייט, אז מע איז ברייט הארציג, ברייטמיניג, אידעאליסטיש, אל-טראיסטיש-קאמוניסטיש, — און קומט צום ריכטיגען פסק, ווען מע דארף ציי-גען אז מע איז דאס וואס מע פרעסענ-דירט צו זיין; ווען מע דארף מיט אייגענע הענט און פאר אייגענע געלט אויסבויען עטוואס שענעס, עטוואס קולטורעלעס, א זאך וואס וואל פיוזש שטעכען די אויגען פון שונא איז נישט קיינער אין דער היים! אין די יוגיאנעס שטערט דער קאנ-סערוואטיוז; ביי די אנארכיסטען — דער אינדיוידואליזם; (א שייכט ווילט איהר? בין איך אייך שולדיג אן ערקלערונג) ביי די סאציאליסטען — דער לינקזיס; ביי די פועלי ציון — דער פאלעסטיניזם; (א כפרה דאס גלות לאנד) אין די פארשידענע אנדערע פראגרעסיווע גרופען — רעזא-לוציעס, און אין די לאדזשען? צו מיינע שונאים'ס קעג, וואס ווילט איהר פון זיי? און אזוי פליסט זיך דא דאס לעבען גרוי, מאנאטאן און אינהאלטסלאז! קיין גרופירונג פון קרעפטען! קיין קאמפא-ציאן! די נשמה ווערט איינפאך פארפיר-רען פון דער ארומיגער קעלט. זאגט דאס ביסעל הייז וואס ווערט געשאפען צוליבע דער, "רעכטערלינקער" מלחמה אין דער פארטיי איז אויך אזוי שמוציג-פארפערענליכע געווארען אז עס טשאדעט און שטיקט — נאך צום אויב-צונעהן. עס איז נישט קיין קאמף פון שאטירונג גען אין דער פארטיי; עס איז נישט קיין

איך בין שוין דוקא א פילאדעלפיער תושב, מיט קיינע האפנונגען ווען עס איז צו בויען מיין, "מיעסטא ושיטעל-סטוה", און על פי יושר אדער על פי לאגיק, אויב איהר ווילט, וואלט איך זיך נישט באראדט אנרייסען מיט די הינע "צימיוענס", ווייל — א קלייניקייט זיך איינרייסען מיט קהל? ס'קען מיר נאך א קשיא, שאדען צו א שידוך מיט מיין טאכטער, וואל לעבען! אבער: — באו מיס ער נישט! העלד רעדאקטאן! דעוולד האט אויך א גרעניץ, און גלויבט מיר, עס האט זיך געפאדערט אן אויסערנעוועהליכע אנשטרייבונג צו דילדען אזוי לאנג, ווארים, שטעלט איך פאר א שטאדט, ס'שייך א שטאדט? א כרך! מיט צענדליגע טויזענטער יונגע מענשען און מענשעכעס מיט פרעסענ-זעס אויף כל המיני, "אויסמסען", און ס'וואל זיך נישט געפיענען אין שטאדט קיין-אין אינסטיטוציע, קיין איין מאנומענט, וועלכע וואל פארקערפערען אין זיך די פאראייניגטע אינדיאטיווע פון דויער זאגענאכטער ראדיקאל געוואנענער יונגער, אזוי, אז ווען די צייט וועט קומען, ווען די גרויסע-גרויסע סאציאלע ענדערונג וועט טאקע ווערען א דבר ממש פון דער גאנצער וועלט, און ווען אן אינסערנא-ציאנאלע קאמיטע פון ארכיטעקטן איז געווארען פונ'ם קאמף פאר פרייהייט, וועט איך אריינפאלען קיין פילאדעלפיע, ערשטענס צו נעמען כאטש א "פיקטשע" פון דער, "גלאקע דער פרייהייט" מיט'ן סימבאליסטישען שפאלט, און צווייטענס טאקע צו אונטערוועקען וואס חברה פילד דעלפי האט בייגעשטייערט צום קאמף פון די, "פראלעטאריע פון אלע לענדער", — וואל מען טאקע קענען נעמען דויע קא-מיטע גלייך פונ'ם, "אינדעפערענט סקווער" און אוועקפיהרען זי צו אונזערע מאדערנע און ראדיקאלע אינסטיטוציעס און מיט שטאלץ זיי הייסען צו פארשריי-בען אין דער צוקונפט, "ענצעקלאפדיא פראלעטאריא!"

איז אבער פון וועלכע זאכען אפילו קיין זכר דא נישט! און דער ענטפער צו דער קאמיטע וועט דארפן זיין: "חברים, מיר האבען בלויז געלויבט אין רעדען, היצען זיך, קוקען אויף די שטערען, שאפען קלייזלאך און פארטייע-לאך; פארשארפען שטאה צווישען דויע פארטייעלאך און קלייזעלאך! אנדערעסען זיך מיט אייגענע אפטע פראזען שטארקע פראזען און שפיען נאכדער אויף דער וועלט מיט ווי! מיר האבען געהאט ס'לויט און אנזענער ריידער, ווייל מיר האבען גע-גלויבט אז שלום איז נישט קיין פאסיגע זאך פאר מענשען, וועלכע דארפען שטירען א געוועלשאפטליכע סיסטעם! שטירער, האבען מיר געלויבט, טארען זיך נישט אונטערגלאזען צו דער נידריגער מדרגה פון שלום, — זיי מוען אימער זיין קרי-געריש געשטימט און מיר האבען מיט אלע אונזערע כחות דויע שטימונג אנגע-האלטען דורך שטענדיגע רייסערייען... צווישען זיך!

איין זאך אבער, "פאזאליסטישע סא-ווארישטי", (איך בין מעהר ווי זיכער אז די אינט. שפראך דאן וועט זיין רוסיש) שרייבט אריין וועגען אונז: מיר האבען א רעקארד אפשר פון א ביליאן רעזאלוציעס, מיר האבען דאך מיט אונזערע רעזאלוציעס מערעיש עולם געווען! צו יעדער געלעגנ-הייט, אפילו צו בר מצות, און ברית מילות, אבי נאך א מלין מענשען געקרא-גען — ראדיקאלע רעזאלוציעס איבער פארשידענע אלגעמליכע ענינים. גע-פאסט!

אין ווייסט איהר, ווארום מיר האבען אזוי געלויבט אין רעזאלוציעס? ווייל מען דארף בלויז וועגען זיי רעדען! און מען קען טאקע רעדען וועגען זיי שעה אויך! מען קען פארשארפען גענערשאפט! ס'דא איבער וואס זיך צו קאכען! מען קען אזוי דורך א רעזאלוציע א גענער ביז צו דער זיכערער ריפ דעלאגאטען, אזוי אז יעדער וואל דיינקען אז זיין נאנע וועלט געהט אונטער! היינט ווי אזויזשע האבען מיר גע-קענט עטוואס בויען משה'דיגעס אז מיר זיינען אימער געווען אזוי ביזי מיט נויטליכער ארבייט? מיט וואס'רא מיינונג די קאמיטע וועט אונזער שטעטל דאן פארלעזען אין יעצט נישט ווייטציג וויכטיג איז נאך דער

צום קאסע-מאן

פון א. 5. וואלפסאן

אייביג לעבט דאך קיינער נישט. איז פריהער אדער שפעטער — וועסט געבען מיט דיין בייגער-האנד א וואונק און זאגען: "ברודער! קריך ארויס פון לעבענס-שיף און לייג אונזע דעם רודער."

דאן וועל איך פאלגען ווי א קינד דעם וואונק, וואס דו וועסט געבען. איך וועל נאך דאנקען דיר וואס דו באפרייסט מיך פון דעם לעבען.

דאך בעס איך דיר, ווען קומען וועט מיין לעצטע שעה, מיין גמילה, סאך קאס צו מיר אלס פרוי מאסקוויט, וועט לייכטער זיין מיין מיתה.

סו אז זיך אין א העלעם קלייד, מיט שעהנע, בונטע פארבען. דאן וועל איך דיר אומארמען שטארק, א קוש סאן און וועל שטארבען.

לעבען-געהער! קום אהער! איך וויל מיט דיר איצט רעדען; איך האב פאר דיר א גוט געשעפט, עס וועט אונז לוינען ביידען.

איך ווייס דו גלייכט דיין מעסיגקייט, דו דינסט-געטריי דעם בורא, דיין קאסע שניידט די מעג פון די וואס לאכען פון זיין תורה.

נו ווייס איך דאך אז איך בין אויך פארשריבען אויף דיין ליסטעל, און שווארצען בוך בין זיכער איך באקאנט אלס, "סאציאליסטעל".

איך ווייס דו האסט אויף מיר אן אויג, איך בין כמעט ווי זיכער, אז איך פאראורטיילט בוך שוין לאנג צום טויט אין דינע ביכער.

דאך ארם מיר די געשיכטע נישט. איך פייף אויף אלע געסער.

דער צווייטער טאג

פון ת. גראף.

א פאר ווערמער וועגן דער ארבעט
רינג קאפערמיווער געזעלשאפט
וואס האט זיך נים האנג גענידערט.

דער גרונד קאפיטאל מיט וועלכע
די ארבייטער רינג קאפערמיווער אסא
סיאיישאן האט זיך אינקאפאירט אין
נאנצ 50 מיליארד דאלאר. ד.ה. אז
אויף אזוי פילע האבען זיך די גרינדער
פארנומען צו פארקויפן שערס. אזוי
ווי א שער קאסט 5 דאלאר, ווערט דא
רום ערווארמעט אז 10 מיליארד אונטער
שערס זאלען פארקויפט ווערען.

דער משאכער וואס די אויבערדער
מאנעט געזעלשאפט האט ארויסגענומען,
ערלויבט איהר אנצופאנגען ביזנעס וואס
מיט 5 הונדערט דאלאר. דער משאכער
ערלויבט איהר אויך צו מאכן ביזנעס
פארדוקטיווע, אנדערשטעלע ווי אויך
האנדעלס אונטערמונגען, דאך איז פרייז
ליג אנגענומען געווארען א באשלוס, נים
אנצופאנגען וועלכע עס איז אונטערגענוג
ביו וואגען עס וועט נים זיין פולע 25
מיליארד דאלאר קאלעקטירט אין קעט.

ביו היינט זיינען אריינגעקומען אין
סובסקריפשאנס אריבער 13 מיליארד דאל
לאר. פון וועלכע באלד א העלפט איז שוין
איינגעצאהלט געווארען אין קעט. עס
האבען זיך סובסקרייבט נאנצ 25
משעס און אינדיווידועלע ארבייטער רינג
מעמבערס. די מייסטע ברענטשעס הא
בען געקויפט צו 50 דאלאר שערס אבער
אייניגע ברענטשעס האבען געקויפט מער
ווי דיווע סומע. אס צ. ב. ש. האט
ברענטש 501 געקויפט פאר צוויי הונד
דערט דאלאר שערס. 225, 88 און 216
און נאך אייניגע ברענטשעס האבען גע
קויפט צו הונדערט דאלאר שערס יעדער.
עס איז אבער זיכער, אז וועט עס וועט
קומען צו ביזנעס, וועלען פילע ברענ
טשעס געבען גרעסערע סומען. און א גע
וויסע צאהל ברענטשעס ווארען ביו ווא
גען מען וועט. עפענען די ביזנעס. ווע
לען זיי דאן קויפן שערס.

לאמיר זיין נאנץ אפגעהערציג: א
גרויסע צאהל ברענטשעס זיינען שטארק
אונגעפרידען ווארעם ביו יעצט איז די
קאפערמיווער בעקעריי נאך אלץ נים
קיין ווירקליכקייט. פון אלע זייטען
שרייט מען צו אונז: פאנגט אן, און
איהר וועט שוין קריגען געלט. מאנכע
זיינען אונז פשוט חושד אז מיר האבען
זיך אריינגענומען א מין „פויסטע אוי
דע“ אין קאפ. נים אנצופאנגען מיט
ווינציגער ווי 25 מיליארד דאלאר, און זיי
דענקען אז עס איז אן עקשנות פון דער
יעצטיגער באארד אף דירעקטארס חורב
צופיהרען דיווען באשלוס.

אין דער אמת, איז אבער דא א
נאנץ גרינדליכע אורזאכע ווארעם וואס
באשלוס איז אנגענומען געווארען. עס
איז א פרינציפעלע און אין דערזעלבער
צייט א טאקטישע פראגע וואס עס איז
ווערט אז יעדער איינער זאל זיך מיט
איהר באקענען.

די מאטא און דער פונדאמענט אויף
וועלכע די „ארבייטער רינג קאפערמיווער
ווע געזעלשאפט“ האט זיך גענידערט
אין: קאפערמיווער אויף א גרויסע
מאסשאפט. גרויס אין איהר קאפיטאל;
גרויס אין איהר אונטערגענוג; און
גרויס אין איהר צאהל פון מעמבערס.
די אנגעשלאסענע ברענטשעס דארפן
פארשטעהען, אז אבוואהל דרייצען טוי
זענד דאלאר איז א נאנץ שעהער קא
פיטאל, איז עס אבער ווייל נאך נים גענוג
אנצופאנגען א גרויסע מאדערנע קאפער
מיווער בעקעריי. אמת, די סובסקריי
שאנס זיינען נאנץ גוטע. ווען א ברענטש
סובסקרייבט זיך איז דאס טאקי אזוי גוט
ווי קעט. אבער וואס מיר דארפן אין
די אינדיווידועלע מעמבערס. קאפערמיו
מיווער זיינען שוין געבויט געווארען און
קאפערמיווער זיינען שוין אונטערגע
גאנגען אין די מיליארדער. אורזאכע זיי
נען געווען פארשידענע. אבער אין אור
זאכע איז געווען איבעראל עס זיי
נען נים געווען גענוג צו
לאזן א לעמבערס צו
מאכען די אונטערגענוג.
נען ער פארגלייבט א טיט
אראנזירטע אראנזירטע מיט פילע
מעמבערס איידער די אונטערגענוג
ווערט אנגעפאנגען. אס דאס איז דער
ערפאלג פון א קאפערמיווער
עס פארערט זיך ביי ווייניגער צייט
דער כח פון א גוט דיסציפלינירטער
(שלוס אויף ווי 17)

א וויילע שפעטער, איז ער אריין אין א צווייטען צימער
און מיט טיפן ערנסט באטראכט זיינע רעזאלוציען.
ווען עס איז געקומען די צייט פון אוועגגעבען, האט ער
זיך געטשולדיגט מיט די צערטליכסטע ווערטער, אז ער קען זי
היינט נים באגלייטען, ווייל ער דארף באטראכטען זעהר א
וויכטיגע אנגעלעגנהייט.

נאך וואס די אנגעלעגנהייט איז, קען ער איהר נים זאגען
פריהער ווי ביי נאכט.

ווען זי האט א נייענדיגע, צוריקגעקעהרט, האט זי געהערט,
זוי דער קאפיטאל האט אין זיין קאבינעט הויך גערעדט מיט
אימיצען. זי האט זיך אפגעשטעלט ביי דער מיר אום איינ
צוערען זיך.

זיי האבען גערעדט וועגען פיעלע זאגערבארע און שרעק
ליכע זאכען, וועגען בלוטדורשטיגע לייבען און מינערען, וועלכע
מען האט געדארפט אויסראטען, וועגען גיפטיגע שלאנגען און
אראנגעטאנען און קיינמאל נים באטראכטענע וועלדער און ווע
נען דער דארטיגער באפעלקערונג, וואס צילען מיט פארנייט
טעמע פילען און פרעגלען און עסען אויף די געפאנגענע, וואס
פארקויפט ווייסע פרויען פאר שקלאפען און אפסטמאל ציהם ז
זיי ארונטער די הויט פון קאפ.

פון צייט צו צייט האט דער קאפיטאל געוויפט:
„מיין ארעמע לינדעלין, מיין ארעמע לינדעלין! איך ווייס,
זי וועט מיר נאכפאלגען אפילו אין עק וועלט אריין“.

אין גרויס שרעק האט זי געעפענט די טיר און דערוועהן,
אז דער אלטער לאקיי, וואס זי האט אזוי שטארק געהאסט, זיצט
אויפ'ן דיל און פאסט צוזאמען פארשידענע רייע-אנצונגען און
געווער און אין צימער איז אלץ געווען צעווארפען אין גרויס אונ
אָרדנונג.

דער קאפיטאל איז ארויסגעגאנגען צו איהר אן אויפגע
רענטער, ווי ער וואלט זי נאך נים ערווארט.
ער האט זיך געזעצט אין צווייטען צימער אויף א שטול,
א פאטש געטאן זיך אין שטערען און באקומערט א קוק געטאן
אויף איהר.

עס האט געשלאגען די שעה, — האט ער אויסגעשריען,
ווען אלץ דארף באשטימט ווערען און איהר ליעבע דארף אויס
האלטען איהר פראכע.

די שיה געהט נאך אפ היינט ביינאכט און איהר שטעהט
פאר איהם צו באגלייטען אין א ווייטען לאנד, וואס רופט זיך
שווארצע אפריקא. ער ווערט דער פיהרער פון ארמען וואס
געהען באקעמפען די ווילדע.

אבער זי דארף נים מורא האבען און זיך נים שרעקען;
אזוי לאנג ווי א טראפען בלוט וועט פליסען אין זיינע אָרעזען,
וועט זי נים זיין אין קיין געפאהר צווישען די קאניבאלען. און
אויב די מלחמה וועט זיך פארציהען אויף לאנגע יאָהרען, וועט
דערפאר זיין נאמען באדעקט ווערען מיט אייביגען רוהם און
באריהמטהייט.

קיינער וועט איהם נים באגלייטען אויסער זי און זיין
אלטער, טרייער ריענער מיט וועלכע, ווי ער האט זיך איצט
איבערצייגט, ער איז זיך באגאנגען זעהר נים גערעכט.

ער האט מיט א הויכער שטימע געפרעגט זיין דינער, וואס
האט זיך געפונען אין קאבינעט, צי ער האט פארפאקט די טיגער
ביקס און די פארשידענע אויפרייסענדע גראנאטען.
דאמאלס האט לינדעלין מילד א שמייעל געטאן און, א
גרייטע צום וועג, איהם געפרעגט, אין וועלכער צייט די שיה
געהט אפ.

אבער דער קאפיטאל האט באמערקט, אז איהרע אויגען
ברענען איהם דורך מיט א גרינעם פיער.

ווען זי האט דערהערט, אז עס איז פארבליבען בלויז אייניגע
שעה, האט זי געזאגט, אז זי מוז גלייך אַוועק און איינקויפן
געוויסע גויטווענדיגע זאכען און זי דארף פיעל געלט.
זי האט, איילענדיג זיך, געכאפט דעם טייטער און ארויס
גענומען אלץ, וואס האט זיך אין איהם געפונען.
שפעטער איז זי אריין אין איהר שלאָף-צימער, צוזאמענגע
קליבען איהר גאנצע צירונג און אריינגעלייגט אין איהר האנד
טאש.

דערנאך האט זיך די טיר פארקלאפט הינטער איהר.

מעהר האט מען זי שוין אין הויז נים געזעהן.
און דער קאפיטאל, וואס האט היינט געהאט אויסגעוויקט
אן ערלויבניש ביים הויפט-קאמאנדיר, צו באזוכען די אייראָ
פעאישע הויפט-שטערט כדי צו שטודירען די פראדוצירונג פון
פולווער, האט אויף ניד איינגעפאקט זיינע זאכען און געאיילט
מיט זיין אלטען דינער צו דער שיה.

אין דער זעלבער נאכט האט א קלונג אין דער מיר אויפגע
וועקט דעם יונגען פריסטער.

עפענענדיג די טיר, האט ער באמערקט, ווי אויף די טרעפן
איז געלעגען אויסגעצויגען עסס א פרוי.

ער האט א קוק געטאן אויף איהר פון דער נאָהענט: דאס
איז געווען דעם קאפיטאל'ס יונגע פרוי.

זי האט זיך געדריעהט און פיינליך געוויפט, אבער זי האט
נים ארויסגערעדט קיין איינציג וואָרט און נים געהערט, וואס
ער האט גערעדט צו איהר.

ווען ער האט זי אויפגעהויבען, איז זי אין נאנצען גלייך
געוואָרען און גע'חלש'ט אויף זיינע הענד. ער האט זי אריינגע
געטראָגען אין זיין צימער.

(פארטעזונג פאלגט)

פארקלעבן דאס דאָזיגע געזעלט פון וועלכער פריד
לייכטזיגיקייט, זי דארף שוועק פון דאָנען און אָנהויבען
תשובה מאן.

אָבער דער קאפיטאל, וואס איז געווען זעהר פרעהליך גע
שטימט, האט צושפרייט די אַרעמס און אַוועקגעשטעלט זיך
ביי דער מיר. ער האט אויסגערופען, אז ער וועט זי נים לאָזען
אַוועקגעהן פון איהם אין פינסטערניש און שמוץ.

טריאומפירענד האט זי א קוק געטאן אויף איהם און פאר
בונדען איהר הוט אונטער'ן קיין.

דאמאלס האט ער זיך דערשראקען, ער איז צוגעלאָפּען צו
איהר און זי אָנגעכאפט פאר'ן קלייד. צערטלענדיג זי אָהן א
שיער, האט ער זי געבעטען נים פארלאָזען איהם און נים מאַכען
איהם איסגליקליך. זאל זי זאָגען, וואס זי וויל נאָך אַליין, קיין
זאך איז איהם נים צו שווער פאר-איהר. כדי נים צו זעהן
איהרע שעהנע אויגען דורכגעגעצט פון טרערען, איז ער אויפ'ן
העכסטען גראָד צופרידען, ווען זי וועט אין זייער הויז בלויז
איינלאָרען דעמוטיגע פריסטער.

אָבער זי האט בלויז געשאַקעלט טרויעריג דעם קאפ, גע
זיפט און שטיל געמורמעלט, אז איהר געוויסען לאָזט איהר נים
פארבליבען אין א הויז, וואס איז שטענדיג פול מיט'ן ריח
און רויך פון טאבאק, וואס מאכט דעם איינדרוק, ווי ווען מען
וואָלט דאָ געזיכערט ווייגרויך צום גיט-גוטען.

א קורצע צייט האט דער קאפיטאל געקוקט אויפ'ן דיל.

אָבער ווען זי האט א ריס געטאן פון זיינע הענד איהר
קלייד, האט ער אויסגערופען אויף א הויכען קול, אז ער וועט
שוין אין זיין לעבען מעהר קיין טאבאק נים רייכערען און נים
קיינע, אויב דאס קען נאָך זי באַרוהיגען און שלום מאַכען
מיט איהם.

דאמאלס ערשט האט זי זיך אָפגעזאָגט פון איהר פלאן.
נאָך דעם האט דער קאפיטאל אָפסטמאל געוואָרפען שיעפ
בליקען אויף דער וואנד, וואו עס זיינען אַמאל געהאנגען זיינע
לוקסעס און וועלכע זיין ווייב האט אָרונטערגענומען. שטענדיג
איז ער געווען אין א שלעכטער שטימונג, און אויפ'ן שוידערליכ-
סטען אופן האט ער זיך געזינדעלט אין פאָלק.

דערווייל איז זיך לינדעלין געגאנגען צום יונגען פריסטער.
ער האט אלץ מעהר און מעהר געוואונען איהר צוטרוי;
זייערע געשפרעכען פלעגען זיך פארציהען אלץ לענגער און
לענגער און אָפסטמאל איז זיי געווען שווערער צו שוידען זיך.

אין איהר אָפגעהערציגקייט האט זי איהם, אין דער צייט
פון זייערע געשפרעכען, פארטרויט אלץ, וואס זי האט געוואוסט
וועגען פיעלע באזוכער פון דער קירכע, דער עיקר וועגען אייניגע
פרויען און מיידלעך. זיי פלעגען פארשטעלען זיך מיט די
נאָרטיכלעך און מורמלען צווישען זיך אין דער קירך. און נאָך
דעם, ווי זיי האָבען פארגאָסען טרערען און, ווי עס זעהט אויס,
באמת תשובה געטאן, האָבען זיי זיך אָנגעפארבט און אויסגע
פוצט און געלאָפּען אין געסט און אפילו געטאנצט מיט די שרעק
ליכסטע גאָטלעסטערער.

ווען דער געשפרעך האט זיך געענדיגט און זי האט איהם
פארלאָזען, איז דער פריסטער נאָך לאנג געזעסען, געוויפט און
מיט אונגעדולד געווארט, אז עס זאל שוין קומען די צייט, ווען
זי וועט ווידער קומען.

און אין די זונטאגס פלעגט דער אָרימער קאפיטאל באמער
קען, ווי די נאנצע צייט פון זיין פרעדיגט געסט דער פריסטער
נים אַראָפּ די אויגען פון זיין ווייב, און ווי זי קוקט איהם אין
מויל אריין.

זי האט אלץ פרומער איינגעבויען איהר קאפ. און אין
דער צייט, וואס דער קאפיטאל איז געזעסען און געהאלטען אין
אין קוקען אויף איהר, האט ער איינמאל פאר שרעק אויפגעציר
טערט און זיין פנים איז בלייב געוואָרען.

דאָרט, וואו דאס נאָלדענע רינגעל איז געווען צוגעפּעסטיגט
צום אויער-לעפּל, איז געווען א רייהע דונקעלע האָר, און עס
האט זיך קלאָר אַרויסגעזעהן א קארב מיט גראָבע, געדיכטע,
חי'ה'שע האָר. אזוינע קענען ביי מענשען נים וואַקסען.
איצט איז איהם קלאָר געוואָרען איהר מיינוועלשע נאטור
און ער האט פארשטאנען איהר בייזען, אונבוגזאמען ווילען און
איהר איינגעשפּאַרטקייט, ווי אויך איהר גאנצע טיילווישע פאר
לייכטקייט.

ווי לאנג עס האט זיך געצויגען דאס גאָטס-דינענסט, איז
ער געזעסען אונבאָוועגליך און געהאלטען די האנד אויפ'ן זעכעל.
זיין אבזיכט איז געווען איהר אָפצוהאַקען דעם קאפ, ווי נאָך זיי
וועלען ארויס פון דער קירך.

אָבער ווען ער האט באַגריפען, אז עס קען פאסירען, אז
זיינע העכערע באַאמטע און די זייטיגע מענשען וועלען איהם
נים פארשטעהן, אז זיי וועלען אין איהר קיין טיילווישעס נים
באמערקען, האט זיך זיין האנד אַראָפּגעגלייטשט פון אָפּגעטעל
פון זעכעל.

אָהיים קומענדיג האט ער אָנגעהויבען צו שפּאָנען אַרויף און
אַראָפּ אין צימער מיט א פארטראכט געזיכט און געוואָרפען
אזוינע בליקען אויף זיין פרוי, אז זי האט נים באַגריפען, וואס
דאָ קומט פאר.

צייטגענווייז האט ער זיך געשטעלט פאר דער וואנד-מאָפּע
אין עפעס געמאָסטען מיט די פינגער.

מעסטענדיג מיט די פינגער, האט ער הויך גענומען צעהלען
מילען, מיליארדען מיל, פינגער-הונדערט מיל...
זיפּענדיג האט ער געשאַקעלט דעם קאפ און א קוק געטאן
אויף זיין ווייב.

לינדערייז

ערגעלונג
פון יאנאס ליע
אידיש פון וישא לאנדוי

(פארטזעצונג)

בלוז פון צייט צו צייט האט זי אויפגעהויבען צו איהם איהרע אויבער, וואס זיינען געווען פול מיט טרערען.

ער האט זי באוואונגען צו זעצן זיך. איהם איז געווארען לעהר טרויער פאר אים דער יונגער שעהנער פרוי, וואס איז געווען אזוי פארטרויערעם. פארזיכטיג האט ער זיין האנד ארויסגעלייגט אויף איהרער און מיט א הארציגקייט שטימע זי געבעטען מודה זיך זיין פאר איהם און איהם ענטפערט, ס'זאל שרעקליכער טרויער ליגט דאס אויף איהר נשמה.

אבער זי האט בלויז געשקעלט דעם קאפ און געמורמעלט, אז זי איז א גרויסע זינדערין.

דאך, ווען ער האט זי גענומען איבערצייגען, האט זי, מיטע ויפגענדיג, ענטפערט פאר איהם איהרע גרויסע ליידען אין איהר פארצווייפלונג איבער דעם, וואס זי איז צוגעבונדען צו א מאן וועמען פראפעסירן איז הרגענען מענטשען און פארניסען מענשליך בלוט.

ערשט דאמאלס, ווען זי האט דערהערט דעם פריסטערס שטימע, וואס איז געווען פאר איהר ווי א בתול פון הימל, האט זי זיך אויסגעכאפט פון איהר דרימל און געלעבטען די אויגען און דערזעהן, וואו זי האלט אויף דער וועלט.

זי האט אזוי ביטער געוויינט, אז איהרע טרערען האבען פייכט געמאכט זיין האנד.

געוואר ווערענדיג די ליידען פון איהר נשמה, האט ער לאנג און באגייסטערט גערעדט צו איהר און לייכטער געווארען איז איהר נשמה. דעמוטיג און שטיל האט זי איהם געבעטען, אז אלע מאל, ווען איהרע ליידען וועלען ווערען ניטאייבערצור טראגען, זאל ער זי מוכה זיין מיט זיין פערדיגט.

ווען ער האט איהר דאס צוגעזאגט, איז זי געוועקענאנגען כמעט א פרעהליכע.

און דעם יונגען פריסטער האט זיך א נאנצע נאכט גע- חלום'ט דער זאגערבארער שטייכל, וואס זי האט איהם גע- שאנקען, ווען זיי האבען זיך געזעגענט.

א פיינליכע און שווערע צייט איז אנגעקומען פאר'ן קאפ- מאן. זי האט נישט דורכגעלאזט קיין איינציגען צופאל, צו לאזען איהם וויסען, ווי עקעלהאפט עס איז זיין פראפעסירן.

ער האט זיך נישט געקענט אפזאגען, ווען עס איז געקומען זיין רייע, איינצולאזען זיינע קאלענען, די אפיצירען, צו זיך אהיים. זיי האבען געשפילט גערויכערט, געטרויכעט און א נאנצען אווענד געהאלטען אין דערזעהלען וויציען געשיכטען. עס איז דעם קאפיטאן אויסגעקומען אונטערוואלטען די שטי- מונג פון זיינע געסט און מאכען דעם איינדרוק, אז ער איז פרעהליך אין דער צייט, ווען ער האט נישט געוואוסט, אז פאר- טרויערע שפאנס זיין פרוי איצט ארום אין איהר שלאג-צימער. פון סאג צו סאג איז געווארען ערגער. איינמאל אין אן אווענד, ווען די אפיצירען האבען זיינגענדיגע און פרעהליכע פארלאזען זיין הויז, האט ער געפונען זיין פרוי אין א רייע- אנטווע, פארטיג אין נאנצען אוועקצוגעהן פון הויז.

זיפגענדיג און יאמערנדיג האט זי געקלאגט, אז זי קען שוין מעהר נישט איבערטראגען דעם דאזיגען זינדען ארט לעבען. זי דארף אפטרעיסלען דעם שטויב פון איהרע פיס און

צוליעב זיין אייגענער רוה און נישט וועלענדיג, אז זי זאל ארומנעהן פארטרויערע און אנהאלען דאס הייז נאנצע טעג מיט קרעכען און זיפגען, האט ער זי אליין באגלייט צו אלע מארגען און אווענד געבעטען אין דער קירך און צו אלע גאטספארכטיגע פארזאמלונגען.

דער פריסטער איז אזוי אריין אין דער מאדע, אז די ענג- שאפט אין דער קירך איז געווארען וואס אמאל גרעסער.

ער האט זיך שיעור נישט א פאר מאל פארלאזען אין מיטען פון זיין דרשה, ווערענדיג פארוואונדערט פון א שעהנער יונגער פרוי, וואס איז שטענדיג געוועזען שווייגענדיג און אונ- באוועגליך אין דער ערשטער רייע און האט געקוקט אויף איהם מיט גלאנצענדיגע אויגען, וואס האבן געלויכטען פיעל מעהר פון איהרע טרערען און וועלכע האט געהאט אן אויסזעהן פון א הייליגער.

צייטגעווייז האט דעם קאפיטאן דערעסען צו הערען די לאנגע דרשות; ער האט גענומען הויך הוסטען, מיט'ן קנאפל זיך אנהאלטען אן דיל און דרעהען די וואנטען.

דאמאלס האבען איהרע אויגען געקוקט אויף איהם מיט יע- נעם גרינעם בליק, וואס איז איהם שוין געווען באקאנט, אין אזא פאל האט ער גלייך איינגעבויען דעם קאפ און שטיל און רוהיג געווארען.

אין דער היים ווידער, איז איהר נישט געפעלען אלץ, וואס ער האט גערעדט און געטאן.

וואס רעדט ער אזוי הויך און וואס קלאפט ער אזוי מיט די שטיינעלעך, ווען ער געהט! ווייסט ער דאך, אז אונטער זיינע טריט שפרייזט זיך אויס א תהום.

איהר איז דערווידער, וואס ער האלט שטענדיג אין דרעהען די וואנטען, באזונדערס, ווען ער פארדערט זיי חוצפה'דיג אין דער הויך, שטאט דעמוטיג זיי ארויסטערלאזען.

טרויערדיג האט זי געשקעלט מיט'ן קאפ, ווען מען האט דעם קאפיטאן געבראכט צו טראגען זיינע אויסגעפוצטע שיד. צוליעב זיין עקעלהאפטער פראפעסירן מוז ער אין זיי טרעטען אין מענשליך בלוט און די שפארען זיינע קלינגען אזוי אונ- מענשליך-שטאלץ.

ווען זי איז געקומען פון איהרע פארזאמלונגען, איז דעם קאפיטאן געווען אונטערגלייך אויסצוריידען צו איהר א ווארט. זי האט געבראכען די הענד און געקלאגט, אז זי איז אן אומ- גלייכע פרוי, וואס געפינט זיך, ווי אין א שטייג, צווישען די וועלטליכע פארגעניגענס, וואו זי מוז לעבען.

איינמאל האט זי זיך אנגעטאן אין א זעהר עלעגאנט שטאל ווידען קלייד מיט שפיצען ביים האלז און ביי די ארבעל און געווארס אויף דער צייט, ווען דער פריסטער וועט אהיים געהן פון אווענטגעבעט.

א שטילע האט זי אנגעקלאפט אין טיר.

אויף זיין איינלאדונג אריינגעוועהן, האט זי נישט געעפענט די טיר.

דערנאך האט זי נאך אמאל נישט זיכער אנגעקלאפט אין דער טיר, איהם איז אליין אויסגעקומען איהר צו עפענען די טיר. צימערענדיג איז זי געבליבען שטעהן אין מיטען צימער;

פון ארייטער איז די שטעט צוויי ווא- כע, וואס א נייער ארייטער קומט אריין אין א שאפ, מען איהם דער מאנופע- טורער דיסטשארדזשען. ווען אן אר- בייטער ארבייט אין א שאפ מעהר ווי צוויי וואכען, דארף דער מאנופעקטור- ער, ווען ער וויל דיסטשארדזשען אן אר- בייטער, פילען א קאמפליינט צו דעם אומפארטייאישען שטערמאן, און דער אומפארטייאישער שטערמאן דארף בא- שליסען צי דער ארייטער זאל דיס- משטרווער ווערען אדער נישט.

ווען דער אנטימענט איז געסיינט גע- ווארען האבען די מאנופעקטורערס ער- קלערט א צוויי שטונדיגען יום טוב און האבען געשיקט זייערע ארייטער אין דער יוניאן צו האבען מיטגעגען און ערוועהלען שאפ שטעללייטע.

ריינקאום מאכער סטריקען און געווינען

אין קליוולאנד זיינען דא א 50 ריינ- קאום מאכער, וועלכע ארייטען אין 4 שטעט. מיט א פאר יאהר צוריק האבען זיי געהאט א לאקאל און דורך א פארלא- רענעם סטרייק איז דער לאקאל אונטער- געגאנגען. לעצטענס האט דער גייסט פון די קלאקמאכער אויף אריינגעבראכט די ריינקאום מאכער צוריק אין דער יוניאן.

די פארדינסטען אין די ריינקאום שט- פער זיינען געווען גאנץ קלענליכע, 30 דאלאר א וואך זיינען געווען די העכסטע ווידערשטען, און 51 שטונדען א וואך זיי- גען געווען די רענעלע ארייטער שטונ- דען. פארעוונגען זיינען צו די מאנו- פעקטורערס געשטעלט געווארען און נאך א וואך סטרייקען האבען דריי מאנופעק- טורערס געסעטעלט און דער פערטער האלט ביים סעטלען.

די ארייטער האבען געקראנען א סטריקטלי יוניאן שאפ, 40 דאלאר א מי- נומע ווידען פאר אפרייטארס און סט- מענטערס, און א 44 שטונדיגע ארייטער- וואך.

עטוואס פון די ווייסט מאכער

אין קליוולאנד זיינען אויך דא ביי א 15 אדער 17 הונדערט ווייסט מאכער. אין איין שאפ, פון 5. נ. גראס, זיינען באשעפטיגט ביי א סווענד ארייטער. מיט א פאר יאהר צוריק האבען מיר אנגעפאנגען אן ארגאניזאציע קאמפין און ריווען טרייד און א 50 אירישע מיר- לאך אין דערמאנען שאפ האבען זיך דאן ארגאניזירט. זיי זיינען אבער אין א פאר טעג ארום אלע דיסטשארדזשע- ווארען. די יוניאן איז דאן געווען גאנץ שוואך און מיר האבען נאר נישט געקענט טאן.

יעצט פיהלען מיר זיך שטארק גענוג אנצופאנגען א קאמפין און מיר וועלען טאן אונזער בעסטעס אריינצובריינגען א ביסל ליכט אויף אין די ווייסט שטעט. אויף אנערשטאט, דעם 14טען אויגוסט רופען מיר א מאסמיטינג און דער קא- פין וועט זיך אנפאנגען. אלזא, דערווייל זאל זיין גענוג דאס איבעריגע וועלען מיר איבערלאזען פאר געקסטע וואך.

צו שרייבען א בריעף צו זיינעם א ווהן וועלכע איז געווען אין פראנקרייך. דער בריעף איז געווען א זעהר ווא- רימער, און דער אלטער מאן האט איהם מיט טרעהרען בעגאסען. טראמץ דעם וואס איך בין נישט מעהר ווי א שטאנהלענע פער דער, האב איך אבער געפיהלט גליקליך וואס איך האב זוכה געווען אז מען זאל מיט מיר שרייבען אזעלכע הארציגע ווער- טער — ווערמער פון א פאטער צו א קינד און פון א געליבעטען צו א געליבעטער. עס האט לאנג נישט גענומען און צו מיר איז צוגעקומען א סאלאש. ער האט מיר מיט צערטליכקייט אין האנד גענומען און ער האט אנגעהויבען צו שרייבען א בריעף:

„מאמע — האט ער אנגעהויבען צו שרייבען — באלד וועלען מיר זיך שוין זעהן און באלד וועל איך דיר שוין קושען. געדענקסטו מאמע, ווען איך בין אוועק פון דער היים צו פארהערן נאך פראנקרייך? איך האב נישט ערווארטעט צו קומען צוריק א היים, טראמץ דעם וואס איך האב דיר געטרויסט דאן... א סך פון די וועלכע זיינען מיט מיר צוזאמען געפארהען וועלען שוין מעהר אין דער היים נישט צוריקקומען און זיי וועלען זיך שוין מעהר מיט זייערע מאמעס נישט וואך, ווייל זיי זיינען שוין אונטער בערגליכע ערד אויף די שלאכט פערדער פון פראנקרייך... זייערע קער- פער זיינען פון קוילען צוריסען געווא- רען. א סך מאל זיינען קוילען פארביי מיר געפלויען, און יעדען מאמענט וואס איך (שלוס אויף זייט 7)

מיין לעבען, ווייל, באלד וועט שוין קומען דער מאן וואס האט צו זאגען איבער דעם לעבען פון אונז פערדערס, וועלכע געפינען זיך אין פאסט אפיס, און ער וועט מיר ארויסווארפען אין מיסט... עס הייסט אלזא, האב איך זיך גע- טראכט, אז זאגאר שטאנהלענע פערדערס האבען אויך זייערע טראגעדיעס... און פון הארצען ביי מיר האט זיך ארויסגעריסען א גרויסער זיפ, ווייל מאכט נישט אויס ווער עס ליידעט — דעם ליידענדיגן מהום וועה און ער האט פער- דיענט סימפאטיע.

און איך האב שוין געוואלט אוועקגע- הען, האב איך פלוצלונג דערהערט די שטי- מע פון א נאנצער פערדער וועלכע איז געלע- גען אויף דעם שרייבטיש געבען וועלכען איך בין געשטאנען, און אויך די האט אונ- געהויבען צו דערזעהלען איהר לעבענס גע- שיכטע.

„א סך מענטשען האבען שוין מיט מיר געשריבען — האט זי אנגעהויבען צו דערזעהלען — און געשריבען האט מען מיט מיר פערשיידענע זאכען. א געליבע- טער האט געשריבען צו זיין געליבעטע, און ער האט איהר דערזעהלט אז זי איז די איינציגע וועמען ער האט אוועקגעגעבען זיין הארץ און נאך זי וועט זיין לעבענס בעגלייטערין. ער האט דעם בריעף גע- שריבען מיט צימערנרע הענד און ער איז געווען גליקליך. ער האט דעם בריעף גע- ענדיגט מיט מויענדע קושען צו איהר. דערנאך איז צוגעקומען אן עלטערער מענטש און ער האט מיט מיר אנגעהויבען

שרייבען א בריעף צו איהר מאמען. געבען איהר איז געשטאנען א יונגער מאן, און ווען ער האט איהר געפרעגט צו וועמען זי שרייבט, האט זי איהם געזאגט. דאס האט איהם זעהר אויפגערגענט.

„מען דארף קיין בריעף צו דער מאמען נישט שרייבען — האט ער איהר געזאגט מיט א שטרענגען טאן — די וועלט עס טהאן א צווייטען מאל!“ דאס מיידעל האט איהם אבער נישט געפאלט, און זי האט ווייטער געשריבען. ווען ער האט איבערגעלעזען דעם בריעף, איז ער געווארען שרעקליך צו קאכט, און זי האט געשריבען איהר מוטער אז זי שיקט איהר עטליכע דאלאר. ער האט איהר געזאגט אז איהרע פערדינסטען בע- לאנגט צו איהם און נישט צו קיין אנדערען און ער האט איהר געסטראשעט צו שלאגען אויב זי וועט זיך דערוועגען איהר מוטער א סענס צו שיקען. זי האט זיך מיט איהם אנגעהויבען צו קריגענען; זי האט איהם געזאגט אז זי האט א רעכט. איהר מאמען ארויסצוהעלפען מיט עטליכע דאלאר. דאס האט איהם נאך געמאכט ווילדער און ער האט ארויסגעכאפט מיר פון איהר האנד און האט מיר אזא שללידער געטאן אז איך בין כמעט אין נאנצען צובראכען געווא- רען. דאס איז די אורזאכע ווארום די האט מיט מיר נישט געקענט שרייבען; א שלעכטער מענטש האט מיר אונטערהיט גע- מאכט. און ער האט געמאכט א סוף פון

געמוזט אוועקלעגען זייענדיג אויף מיר אין כעס. איך האב דיר געוואלט דיענען, אבער, איך האב נישט געקענט, און צווייטענס האב איך דעפיהלט אז מיין ענדע איז שוין גע- קומען, און — שטארבען ווילט זיך נישט, ספעציעל ווען מיין לעבען איז אזא קור- צער... ערשט היינט האב איך אנגעהויבען צו דיענען דער מענשהייט, און שוין איז מיין לעבען צו ענדע!

„און אלץ צוליעב שלעכטע מענטשען וועלכע האבען מיר אויסגענוצט פאר גע- מיינע צוועקען.“

„עטליכע מענטשען האבען מיט מיר היינט געשריבען. מאכע האבען געשרי- בען בריעף וועלכע זיינען געווען טרוקען. ביזנעס בריעף זיינען זיי געווען; איינער פון זיי האט געשריבען א בריעף צו א מאן וועלכער האט איהם ענטזאגט צו גע- בען קערעט. ער האט איהם מיט מיר גע- טריעבען אז ער האט נישט ערווארטעט אז ער, דער, צו וועמען ער האט דעם בריעף געשריבען, וועט איהם קערעט ענטזאגען צוליעב דעם באנקראט וואס ער האט נישט לאנג צוריק געמאכט... ער האט געהאפט אז ער וועט איהם געבען נאך אמאל א גע- לעגענהייט נום א מאכען... שרייבענדיג איז דער שרייבער אבער געווארען זעהר אין כעס און ווען ער האט געענדיגט, האט ער מיר א ווארע געטהאן און מיין נאנצער „איך“ איז צוטרעיסעלט געווארען פון דעם שללידער.

דערנאך איז צוגעגאנגען צו מיר א יונגער מיידעל און זי האט אנגעהויבען צו

פון ש. יאנאווסקי

און דא איז כדאי צו באמערקען, פאר
באמערקט האט זיך נישט ענטוואקלט צו ווילן
אוינער פון דער קאמיטעט, ווילן איז דער
קאמיטעט זיינען געווען פילע, וועלכע
שמעמען נאך ווייט נישט אפילו אויף דעם
טרייב-ווייזן-שטאנדפונקט. ער איז
ווען דער איינציגער רעפערענטאנט פון
ארבייטער איז דער קאמיטעט, און ווי עס
ווערט גאנץ אפגעזעצט צוגעגעבען איז
רעפארט, האט באמערקט זיך נישט.

Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919

און דער סטריק האָט גלייך באוויזען
ווי גאָרש עס זיינען געווען אַט די אַל-
טע, פאַרשימעלטע טענות פון דעם געוועז-
ענעם קריגעס-סערעטאַר. אויף דעם
דוף פון דער פרעמדער, „אויסגיידיגע“
אַרנאניזאציען, צו וועלכער, ווי מר. גע-
ריסן האָט באהויפטעט, עס באלאנגען
קיום 20 פראָצענט פון די אָנגעשטעלטע,
זיינען כמעט אלע קאָרם פון דער ב. ר. מ.
געבליבען אין די באַנק, און טאָמער האָט
זיך געפונען איינער פון די אָנגעשטעלטע,
וואָס האָט געוואָנט אַרײַנצופיהרען אַ
פער, האָט ער די קאַר מער שוין צוריק
געבראַכט.

דיסטענס, מאכט די רעזאלוציע קלאָר
פאַר אַלעמען, אַז די העררען האָלענער
און פרייז, וועלכע האָבען זיך אַזוי גי
רערטרעכטן אויפגעפיהרט פאַר דער
סטיווענשאַן קאָמיטע, און וועלכע האָבען
געמאַכט דעם איינדרוק, אַז זיי רעפּרעזענ
טירען די מיינונג פון די אַרגאַנאָיזירטע
אַרבייטער פון ניו יאָרק, זיינען אייגענע
ליד די שוואַרצע שאָף פון דער באַווע
גונג; דאָס די אַרגאַנאָיזירטע אַרבייטער
שמעקען מיט סטיווענער קעפּ העכער אַמ
פון די צוויי דעמאָנאַצען און געמיינע פאַר
לייטשענס. זאָל נאָך דערצו באַמערקט
ווערן, אַז די האָלענער רעזאלוציע, וועל
כע מיר זענען איבער ווערטעמליך, איז אַ
געטענען געוועזען איינשטימליך דעם דער

דער פלאץ, קען זיין, וועט נאטירליך
העלמען ביז צו א גרויסען גראד, אז די
קאמפאניעס וואלען ניט קענען אזוי פרעג
בארבעטען דעם עולם; אבער צו דעם
דאזיגער פלאץ וועט העלמען אויך די קאר
אנגעשטעלטע, אין דעם מען מען צווייט
לען. ווארים, אויב עס איז שווער מאכ
די קאר אריינס אים צוהערען ווייניגער

אפטיקערשע געשעפטען

(הומאָרעסקע)

פון 5. שטיינבערג.

וועגנעסטען א דריי פיער מאהל אין יאר צום מעלעפאן, און קום פארשטעלען איהר חלילה, איין מאהל און מ'רופט זי נישט איין הימלען עפעס דין! זייערע זיין און באליידיגט, מאכט מיט דער בלאקעט לייזן, און סטראשעט אז מער וועט איהר פון די שוועל נישט אריבערטעמען פון איהר אפטיקער וואס ווייסט נישט ווי צו שטערן ווען זיינע קונים. אלע צרות זיינען — דאס וואס ער איז קראנק, נערווע, ממש א צובראכענער שארבען — האבען זיך גענומען פון דעם מעלעפאן, יעדער מיט איהר דער מעלעפאן קלינגט, וואס איז א פערט נויטיגע געשעפטען מיט איהר א געמישטער מאן, מיט זיכערשטיין האט זיך געכאפט, אזוי ס'האט זיך פלוצים פארקמארעט, וועט דאך מסתאמ פארנאכט רעגענען, ווייל זי אז די מוסער איהרע וואל זי אפוארטען ביים „על סמישקאן" מיט'ן זאמטיקעל, איהר נייע הוט זאל נישט פאררעגענט ווערען. פארטיג געווארען מיט דעם, קלאפט איינער טרעוואנע אזוי ווי דער בעל-הבית זיינער, דער מערדער, דער כלב, ווייל ער זאל היינט אריינארבייטען ביז שפעט אין דער נאכט מ'דארף מיר כען דעם באלאנס פון א נאנץ יאהר (גלויב איהם אויף זיין ווארט מסתאמ האט ער אפגעשמועסט מיט א חברת נומע בירדער צו מאכען א „פינאנקעל" און אזוי ווי ער איז דער געטרייער מאן, וואס ווייל נישט פערשאפען דער פרוי קיין אומ-ויסטע ענטדענשט, ער קען חלילה ווער ווייסט וואס איבערטראכטען ס'איז דאך גיין יאר, בעט ער למענהשם איהר לא!

זען וויסען אז ארום צוועלף אדער איינס נישט שפעטער פון צוויי ביינאכט, וועט ער זיין אין דערהיים; און אז ער גאלדמאן געהט זיך בעטען ביי איהם, ווי ביי א גולן, ער איז איינער אליין אין אפטיק, דאס שיק אינגעל איז נישטא און דער פראוויזאר געהט היינט אים מיט זיין מיידעל שפאצירען, ער איז זעהר פאר נומען, אפער, צוואנציג רעצעפטען ליע גען נאך נישט פארטיג, נישט ער אן עצה מ'זאל שיקען א אינגעל פון נאם און איהם בעצאהלען אויף זיין רעכנונג נישקט, ער איז א נומער בטוח ער וועט אפגעבען מיט דאנק. איי, אין דרויסען רעגענט עס פליוכטע נישט ווי מיט צעבערס מ'זעהט אפילו נישט קיין הונד אין די אויגען, נישט ער איהם אויף איין ערלען אונז אונזער הערעניש זיך אליין מסריח צו זיין, און זיך אריבערכאפען וואו ער וואוינט; ס'איז נישט ווייט ער דארף נישט ארויפגעהן אויף די פינג שטיגען, נור אפגלינגען אין און שטוב ווייסט מען שוין וואס דאס קלינגען מיינט, אז מ'רופט צום מעלעפאן. קום איהם אפגעפטר'ט מיט עפעס א פארשפערעכונג, רוקט זיך אן אן אנדער שווארץ יאהר מיט א שפאנעל נייער שליחות און דולט איהם אן א מה, אז ער פאלט שיעור אין חלשות. אזוי געהט עס טאגנעטעליך זינט ער איז אפטיקער, אפסטמאל מאכט גאלדמאן ביי זיך אפ, טוט כמעט ווי א נור, זאלען נור אונזער געהן די עטליכע נומע ווינטערדיגע חרשים אזוי פארקויפט ער דעם אפטיק און פאָהרס אונזע ערניג אין א קליין שטער טעל און וועט זיך עפעס אן אנדער געשעפט. ס'האט דאך איהם שוין דערעמען גיין יארק מיט'ן אפטיקעריי, ער וועט גיכער זיין א פושקארט פערלער, אזוי איז שוין א יאהר פופעזען ווי רם ער פלאנעוועט זוכט אַלץ מיטלען ווי פאר צו ווערען פון דער וויסטיגער אפטיקאר סקער פרנסה, און דאך ירהרס ער זיך נישט פון אַרם, שטעהט נאך אויף באַטם גרויסער ליכטיגער וועלט ווי מ'רעכט רודערט זיך: מענשען לויפען, פליהען, טארטראמען, טוען עפעס אויף, מאכען די גרויסע געשעפטען און ער, גאלדמאן, דער פעטערבורגער אפטיקער, ליענט דא אין ענגען, שמוציגען לאך און זאפט אין זיך דעם שטוב מיט'ן גערוך פון די סלויס, פלעשלעך מיט מעדיצינען וואס קוקען אויף איהם אראפ פון די פאליצעס מיט די לאטיינישע אויפשריפטען מיט א מין חזק און ווי זיי וואלטען זיך גערייצט מיט איהם: „אומזיסט איז דיין סרח ברודערקע! דא ווערסטו באגראבען." מיער ווערענדיג פון ארומשפאנען היין און צוריק איבער'ן אפטיק, שמעלט זיך גאלדמאן אפ און פארפיהרט א שמועס מיט זיין פאמאשטיג — פראוויזאר — א געלער בחור מיט א קליינענדיג פנים, א האר גלאס פארקעמט פון בירד.

שטארק אין כעס, מיט א פינסטער פנים דרעהט זיך גאלדמאן ארום אין אפטיק, ער קען זיך קיין אַרם נישט געפינען. ער קען נישט פארשטעהן וואס דאס טוט זיך. דער ווער טער איז אזא שלעכטער, וואס דאס איז, דאכט זיך די בעסטע צייט פאר אפטיק קערס און דאקטוירים; עס איז אויך א שטיקעל עפערדעמיע פון „גריפ", סקארלאט מינע, מאַלען, טיפוס, לונגען-אנצינרונג, און אנדערע מיני שלאפטיקען, וואלט דאך איצט געדארפט רעש'ן אין אפטיק, צום סוף איז נאר פונקט פארקעהרט, די לייזונג איז אזוי שלעכט, אזוי ווי אלע מענשען וואלטען זיך צונויפגעטרעט נישט צו קריינעקען, וואלטען זיך כאַטש געווען גע-וונד, איז נאך, קראנק זיינען זיי, נור ווי געהן ערנע-אנדערש, אהין, וואו מ'ניט „פרעזענטען", צאצקעס מיט שמאכטעס, א נייער מיטעל ביי היינטיגע אפטיקערס, ווי אזוי אריינצונארען דעם קונה.

גאלדמאן איז געדאנקט, מ'זאגט מ'ניט א קינד א צוקערקע, א שטיקעל קאנערל-צור קער מילא, מ'קען זיך נישט העלפען. ער אליין נישט אויך אפמאחל, וואס זאל ער טון, אז ס'איז זיך נישט אפצושטעפען פון די שלעפערשע קינדער, אבער געבען שפיער לעכלעך, ליאלקעס, וועוועקלעך, בערע-לעך מיט גלעזערע שלעכלעך, טעצעלעך, קרונעלעך און טשייניקלעך, דאס איז מע! מיאום, חולשיחלות אזוי נידריג פאלען, זיך אראפלאזען צו אזא מדרגה, דאס קען ער נישט.

דער רומישער אפטיקער, וואס האט דורכגעמאכט נאנצע 7 קלאסען נישט נאזיע, גענאנגען אויף קורסען אזאס אין סאמע פעטערבורג! ווארים וואלט זיך דא מאלס מעשה שטן נישט אונטערגערוקט זיין מאשא, אין וועלכער ער האט זיך פאר-ליעכט, וואלט ער דאך יעצט געווען א דאקטאר, נישט קיין אפטיקערעל וואס קענט פיללען, און האט צו טאן מיט „יאנקעס", וואס ווילען ריצען-אויף גע-מישט מיט „רובאכערעס סיראפ" פאר פינג סענט.

און נישט גענוג נאך וואס ער פארקומפט מארקעס מיט קארטלעך האט ער נאך אן אפוקומעניש מיט'ן מעלעפאן. עס האט טאקי געלוינט זיך, טראכט גאלדמאן, דורכגען ניםנאזיע מיט קאלערזש און האבען א מיטול, אום צו קענען רופען צום מעלעפאן!

אה, דער מעלעפאן! אין דער זיבעטער ריפ שטעהט איהם שוין; קומט א ליא-דע גארנישט פון א מיידעל, ערשט נור וואס געטראגען געפלאכטענע צעפאלעך, און נישט צו לייזען פאר א שאכטעל פויר דער, קויפט זי דאך אייך אפ אויף א נאנץ יאהר, מ'זאל זי רופען כאַטש אמת

ווארט און האט געדולד!

עס קען זיין, אז ביי דער אונטערזוכונג ווענען יקות וועט זיך ארויסווייזען, אז אין אלץ איז שולדיג די דויטשע פראפאגאנדע, די באַלשעוויסטישע אינטריגעס, דער אימיר גראבט, דער „פרעמדער" און — סעקסיקא.

און אז דאס וועט זיך ארויסווייזען, וועלען מיר ווערען אין כעס אויף ווילעלעם'ען און וועלען איהם פאר'שטעפ'ען צום טויט. און מיר וועלען מוס נייע כחות באקעמפערען דעם באַלשעוויזם. און מיר וועלען ארויס-שיקען אלע „פרעמדע" און וועלען נישט ארוי-לעזען קיין נייע אימיגראנטען. און מיר וועלען צומאכען אלע אידישע צייטונגען. און מיר וועלען אַנגעקעסן א געזעץ, אז מען מיר און אפערקא נישט רעדען אויף קיין שפראך, אהין אויף ענגליש און אויף שטוב-ליש. און מיר וועלען ערקלערען קריגע סעקסיקא. און מיר וועלען פאן פארשיידענע אנדערע זא-בען, וואס וועלען אפער יא און אפער נישט העלפען אפצושאפען דעם יקות.

און איהר וועט זעהן, אז דער קאנגרעס און די אונטערזוכער זיצען נישט מיט פארלעג-טע הענט און טוען עפעס. און דאס אליין וועט אייך ברענגען טרויסט און פארלויבטע-רונג. און אפער וועט איהר מאקע אין מיר מעל פארקעסען אן דעם יקות.

און פארגעסענדיג איז א ברכה, פארגע-סענדיג ברענגט גליק, פארגעסענדיג מאכט דאס לעבען זיס. סיידען...

סיידען עס איז אמת דאס, וואס די איי-זענבאך-אריינפער זאגן. דאס הייסט: אז אויב מען וועט נישט אפשאפען דעם יקות, וועט זיין „העל".

נעמיסליך און ערנעשטליך. דאס ציעל פון דער דעמאקראטישער בילדונג איז נישט צו געבען געלענענדיקען צו אלע דערפאר, וואס זיי ווייזען אויס ארבייט און קריכען ארום פון דעם ארבייטער קלאס, נאך געבען אלעמען א מעגליכקייט צו ארבייטען שווער פאר זייער גענענדי-מיגען בענעפיט, און דעריבער אנערקענט די רומישע שוהל סיסטעם די נויטונע-דינקייט פון אן אינדוסטריעלע בילדונג, און אין פאקט מאכט זי טאקע איהר נאנ-צע בילדונג אינדוסטריעל.

זי באצוועקט צו אויסבילדען דאס קינד אין א ווירקאמען קאאפעראטיווען איי-צעלענעם מיטל אין זיין גרופע. דורך זיין קאאפעראטיווע מעטיגקייט אין זיין קליי-נער ארבייט-קאמונע, ווערט ער באקאנט מיט אלערליי סארטען ארבייט — אלע אינדוסטריעלע און פראצעסען. דערנאך ווערט ער שטופעגנווייז געאייכט מער-זארגעמליט אין דער ספעציעלער ארבייט, וואס ער וועט פראקטיצירען אין דער צוקונפט.

און אין דער צייט, וואס דאס קינד ווערט געלערענט צו זיין א טיכטיגער און געמיינזאמער פראדוצירער, ווערט ער אויך ערצויגען גייסטיג און עסטעטיש. דער וואוילפארט פון זיין אינדיוידועלע נשמה און קערפער ווערט נישט פארנאכ-לעסיגט. ער האט יעדער געלענענדיג צו זעהן און אפצושאפען די שעהנדיג פון דער וועלט פון קונסט און מוזיק. און נישט בלויז פאר זעהן דאס אלץ — נאך אויך אז ער זאל דאס אליין קענען שאפען. ער לערענט ווי צו מאכען זיין אייגענע אומגעבונג שעהן, ווי צו מאהלען און צייכענען, ווי צו מאכען דעזיינס פאר שעהנע מעבלעך און קליידער, ווי צו זיג-נען און שפיעלען אויף מוזיקאלישע אי-סטרומענטען און ווי צו מאנצען. אט די אלע מעגליכקייטען פאר פרייד, ווערען ענטוויקעלט צו דער העכסטער שטופע. ווארום אין דעם ארבייטער שטאט איז נישט געלד דער הויפט צוועק, נאך — מענשען.

דעם ארבייטער'ס קינד אין דעם אר-בייטער שטאט ווערט ערצויגען אלס ביר-גער, נישט נאך די ענגע דזשינאאיסטישע ליניען, וואס מאכען מעגליך א פאטריא-טישע היסטעריקע און קריגס-פייכר, נאך אלס אן אמת'ער אינטערנאציאנאליסט מיט א יראת הכבוד פאר די אידעאלען פון פריידען און אינטערנאציאנאלע בירדער-ליכקייט. און ריידענדיג מיט די ווערטער פון די וואס ארבייטען פאר דעם נאכעלען צוועק:

„נאך די סאציאליסטישע שוהל שמערבט נאך א הארמאנישע קאמבינא-ציע פון א ברייטער בילדונגס קולטור מיט די דורך-און-דורך אינדוסטריעלע אייבונג, בילדענדיג די סטודענטען אין דעם גייסט פון אינטערנאציאנאלער סאלידאריטעט פון ארבייט. נאך אזא שוהל האט די רעכט צו זאגען, אז זי לאזט נישט ארויס א מענשליכען ווענען א געאייכטען ארביי-טער, נאך זי באשאפט א מענשען."

די בעסטע וויסנשאפטליכע סעמנארי פאר קינדער באזארגט ווערען נאכגע-פאלגט. נאך דער שטופע באקומען די יונגע קינדער ספעציעלע אויפפאסונג אין קינדערנארטען. דערנאך קומען די שוהל קאמונען, אדער די מיניאטור געזעלשאפט מען, אין וועלכע די קינדער ווערען ארגא-ניזירט אין בילדונגס און פראדוצירער גרופען, און ענדליך קומט דער פרייער אוניווערסיטעט, וואו די גרעסטע געלענע-הייטען פאר קולטורעלע און ספעציעלע איבונגען זיינען אפגען. אין דעם עלטער פון זעכצעהן, פריי פון געזעהלעך — און וואס עס איז נאך מער מערקוויירדיג, אהן עקזאמענס. אפילו דער עקאנאמי-שער לאסט פון קינדער ווערט אראפגענו-מען פון די עלטערען, דורך דעם וואס די קינדער ווערען געשפייזט און באזארגט אין שוהל. אזא פראגראם באפרייט דעם פאטער פון דער נאנענדער אונגסט ווענען ברויט פאר די קינדער, און באפרייט די מוסער פון צו זיין א געפאנענע אין איהר היים מיט קליינע קינדער אויפצופאסען. דורך אזא שריט אליין ווערט די מענש-הייט עמאנציפירט פאר אן עכטען איי-גענעם לעבען. נישט האבענדיג אויף זיך די לאסט פון אויפברענגען דעם קומענדי-גן דור. מענער און פרויען, איבערהויפט פון דעם ארבייטער קלאס האבען אויפ-געהערט צו לעבען זייער פערזענליכען לעבען מיט דעם געבורט פון זייערע קי-דער. — זייער עקזיסטענץ איז געווען נישט מיעל בעסער, ווי דאס לעבען פון א חיה, וועלכע לעבט נאך צו רעפראדוצירען און דערנאך פארשווינד זי. ווען די שותפות-דינקייט ווערט סאציאליזירט, קענען די ערוואקסענע האפען פאר לעבען און פרייד, פאר וואוסט און ענטוויקלונג, באפרייט פון דער דריקענער לאסט פון דעם פאל-גענען דור. איינער קען זיך פארשטע-לען די מיליאנען מוסערס פון דער איסט-סייד באפרייט פאר זייער נאנצער צייט ביי די קאמוניסטישע גוירסעריס און פראכטפולע דעמאקראטישע שוהלען. ווי אנדערש עס וואלטען געווען זייערע לע-בענס! ווי מיעל מעהל גליקליך און פרוכטבאר, נישט נאך פאר זיי אליין, נאך פאר דער נאנצער געזעלשאפט אלס נאנ-צע.

אינדוסטריעלע בילדונג געפינט א פלאץ אין די ארבייטער קאמוניסטישע שוהלען. די איבונג פאר נומער ארבייט און טיכטיגע פראדוקציע אין א לאנד, גרויס סאציאליסטיש, ווי די פאראייניג-טע שטאטען, ווערט געברויכט פאר'ן צוועק צו שאפען מער טיכטיגע שקלא-פען פאר דער קאפיטאליסטישער פראדוק-ציון. אין די קאאפעראטיווע שטאטען פון דער צוקונפט וועט דאס אינדוסטריע-לע וויסען זיין א קוואל פאר קאמפארט און גליק פאר אלעמען. דער רעזולטאט איז מער ווארט און בעסערע ווארט, — אבער דער זינגער, וואס פראפאגירט דערביי אין דער פרייער ארבייטער און נישט דער קאפיטאליסטישער שטאט. דער צוועק פון סאציאליזם איז נישט אפצושא-פען ארבייט, נאך צו מאכען עס מער

גענע סאלדאטען-דיקער — רעכענען מיר אויך א פאר מיליאן.

און דאן האט דער פארווער בעל-הבית פון דעם האטעל אויסגעריכענט, וויפיל קאנע-רובוציע דייטשלאנד דארף צאָהלען, וויפיל רעשטילד און ראקאטעלער פארמאגען און ווי-פיל עס וועט קאסטען די נעקסטע וועלט מלחמה. און דאס האט ער אויך, אים פריינדשאפט און דאנקבארקייט צו אפערקא, צוגעשטעלט צום פרעזידענט'ס האטעל-ביל-און דאס, מיינע פריינד, שמעקט, דאכט זיך, מיט חויב-שינדעריי. און אונזער וויל-סאן האט עס דערשטעקט — דערשטעקט איי-אויגעס מיט דעם יקות, וואס לאזט זיך פיה-לען ביים אויפגעטען קעניגע און פריכצען, און אינאיינעם מיט דער נויט, וואס רוקט זיך אן צוליב דעם ריזיגען הכנסה-שטייער.

און דערפאר איז געקומען דער באַפעל צום קאנגרעס: גולנים, וואס שווייגט איהר ווענען יקות? דערביי האבען, נאמירליך, די אייגענבאך-ארייטער אויך אביסעל גע-האלפען.

און זינט זיכער: מען וועט אייך שוין איינע רעמעווען. מיר קענען אייך נישט פאר-זיכערען, אז איהר וועט באלד פאר ווערען פונ'ם יקות, אבער אז איהר וועט ווענען-אויספאר ווערען פון איהם, דאס קענען מיר אייך שווערען ביי וואס הייליג איז.

עס בעסט צייט, מיינע פריינד! מען דארף אונטערוועקען און מען דארף באמראכ-טען פארשוידענע פלענע. מען דארף דעכאפ-ירען און מען דארף אריינברענגען בילס אין קאנגרעס. און מען דארף די בילס ערשט-גענעסען. קען אסעל פארטוען, אז מען זאל

ארבייטער-פילדונג אין נירוסלאנד

פון דזשוליעס סטארט פאנימץ

אפערטימער ארבייט. און ווי ווייט זיי-
ערע כחות עליובען דארפן זיי אכטונג
געבן אויף זייער פיזישע צושטאנד און
פארקלערען די צאָהל פון דיענער ביו
דעם מינימום. און אפילו דער דוואַר-
ניס דארף זיין באוועגט מיט דעם אייפער
פון אַ רעאליזאציערען לעהער, און שו-
דארף לערנען די קינדער צו פארשטעלן
זייערע פליכטען און זייער באַזעהונג צום
לעבן פון דער גרופע. ריידענדיג איבער
דער פראַגע, זאגט דער באריכט פון סא-
וועס:

„די בורשואַזע שוהל מאכט פון איה-
רע תלמידים פריוויליגירטע ליידע-געהער-
מענשען, וואָס זיינען אונטערהינג צו אַר-
בייט, און גאנץ אַפּט זאָגט עקספּלואַטאַט-
טאָרס... די שוהל באַדייט, וועלכע זיי-
נען געשטעלט געוואָרען אין אזא לאַנד,
האַבען גאנץ אַפּט ענטוויקעלט אַ געפיהל
פון באַלידיגונג און ביטערניש צו די
לעבליכע פון שיקאַל. די נייע ארביי-
טער שוהל האָט געשטעלט אַלס איהר ציעל
די קולטיווירונג פון אַ הויכע אַנזע-
פאר אַלע סאַרטען פון פראַדוקטיווער אר-
בייט און אַ טיעפע אכטונג פאר די אר-
בייטער מאַסען. און דעריבער דארפן
אין דער ארבייטער שוהל קאָמונע די
לעהרער און שילער אויף זיך נעהמען
די אַלע פיזישע ארבייט, וועלכע דער
אַלטער סיסטעם האָט ארויפגעצוואונגען
אויף אנדערע.“

אין דער נייער סיסטעם פון ארביי-
טער בילדונג, וועט די שותפות-פאראנט-
וואָרטליכקייט אַראָפּגענומען ווערען פון
די עלטערעס פלינעס און וועט אַרויס-
געלייגט ווערען אויף יענע פון דער אַל-
געמיינער געמיינדע. אין דעם איצטער-
דינען צושטאנד פון דער געזעלשאַפט האָט
דער ארבייטער נישט נאָר צו קעמפּפּען
צו פאַרזאָרגען מיט מאַכען אַ לעבען פאַר
זיך אַליין, נאָר אויף פאַר זיינע קינדער
און ווייב, דערפאַר וואָס זי מוז טראַ-
גען און האַנדעלען די קינדער. איצטער
בילדען די קינדער פון ארבייטער קלאַס
די מערהייט פון דעם קומענדיקן דור,
פונקט ווי זייערע עלטערע האַבען געביל-
דעט די מערהייט פון דעם געגענווער-
טיגען דור. דער רעזולטאַט איז, אז די
גאַנצע לאַסט פון אויפּהאַנדעלען דעם צר-
קונפטיגען דור פאַלט אויפ'ן אַרבייטער
קלאַס, וועמעס אַרומקייט מאַכט איהם
אונטערהינג דאָס צו פאַרטראַגען. דאָס איז
אַנערקענט געוואָרען אין דעם סאַציאַליס-
טישען פלאַן פאַר דער ערציהונג פון די
יונגע, און די פאַראנטוואָרטליכקייט פאַר
די קינדער פון דער ראַסע איז אונטער-
גענומען געוואָרען פון אַלע בירגער אַנ-
שטאַט פון איין קלאַס נאָר. די שטונדען,
וואָס די קינדער פאַרבריינגען אין שוהל
זיינען פיעל לענגער, כדי די עלטערען,
דערהויפּט די מוטער, זאָל קענען באַ-
פרייט ווערען פון דער פאַרשקלאַפונג פון
אויפּפאַסען אויף די קינדער. אויף נאָר
קליינע קינדער וועט מען אכטונג געבן
אין די קאָמוניסטישע גרויסערס, וואו

True translation filed with the
Postmaster at New York City on
Aug. 15, 1919, as required by the Act
of Congress approved Oct. 6th, 1917,
known as the "Trading with the
Enemy Act."

„צי די סאוועט רעגירונג וועט בליי-
בען צי נישט“ האָט געזאָגט אַ גוט באַ-
קאנטער שרייבער, וואָס האָט זיך לעצ-
טענס צוריקגעקעהרט פון רוסלאַנד, אַבער
איהר ארבייט אויפ'ן פעלד פון בילדונג
וועט געווערען שטענדיג.“

די ערקלערונג איז געשיקט אויף דע-
קרטען און באריכטען איבער דעם גע-
געשטאנד פון בילדונג, וואָס קומען אַן
גארענווייז פון רוסלאַנד אין דיעזע לאַנד.
און זיי בילדען אַ רעקארד פון אַן אונ-
געהויערע אַנטערנענונג און גרויסע אויס-
פיהרונג.

ווען די ארבייטער רעגירונג איז אַריין
אין קראפט אין רוסלאַנד, האָט זי אויס-
געפונען, אז נישט נאָר איז די פאַלקס ביל-
דונג געווען קלענליך פאַראַכטעניגט פון
דעם אַלטען רעזשים, אַז אפילו אויף יענע
מאַנערע בילדונגס בעקוועמליכקייטען מיט
וועלכע דאָס פאַלק איז געווען פאַרזאָרגט
זיינען געווען געבויט און פאַרוואַלטעט
אין אַן אייגענען קלאַסען נייטס. די פאַלקס
מאַסען זיינען ערצויגען געוואָרען פון
זייער פריהער קינדערייט אין נייטס
און קערפער פאַר זייער שקלאַפּענאַרטיגע
לאַנע. נאָך דער אַנזיכט פון די ענגקע-
פיגע פערזאָנלעך פון דעם אַלטען טיפּ איז
די מענשהייט געווען צומיילט אויף צוויי

גרויסע טיילען, די איינברענגער און אויס-
ברענגער, די אַריסטאָקראַטען און די אַר-
בייטער. די קינדער פון די אויבערשטע
קלאַסען זיינען ערצויגען געוואָרן צו פאַר-
האַלטען די ארבייט און אַרבייטער און
צו קוקען אויף ליידעגעהערדיג און אויף
די עקספּלואַטירונג פון אַנדערע אזוי ווי
אויף אַן אידעאליסטישען אַרט פון עק-
זיסטענץ. בילדונג איז נישט געווען פאַר'ן
לעבען און פאַר אינטעליגענטער און קא-
אפּעראַטיווער ארבייט, נאָר אַלס סטאַטוס
פאַר אַ געזעלשאַפטיכע שטעלונג, וועלכע
זאָל געבען זיכערהייט און פריוויליגעניען. די
לעהרערס זיינען געווען שטעלען-האַלטער
באַשטימט פון אויבען, וועלכע זיינען גע-
ווען אפּגעריסען פון פאַלקס-נייטס. די
אַלטע שוהל-סיסטעם איז נישט געווען אַ
קוואַל פון בילדונג, נאָר אַ ווערקצייג צו
פאַרדונקלען די מחות פון פאַלק. די
שוהלען זיינען אויסגענוצט געוואָרען אַלס
ווערקצייג פאַר דער פראַפּאגאַנדא פון דער
אַקציע, איידער פאַר דער שאַפונג פון אַ
געווענע מאַדערנע לעבענס פילאָזאָפיע.
די שוהלע, לויט דער סאוועטען אי-
דעע מוז אויפגעפאַסט ווערען אַלס פאַר-
בערייטונג צו אַ לעבען אין אַמאָן'ן זיין. עס
דאַרף זיין אַ געזעלשאַפט אין מיניאַטור.
יערער שוהל דאַרף זיין אַן ארבייטער
קאָמונע, אין וועלכער די קינדער זאָלען
ערצויגען ווערען פאַר אַ לעבען פון קא-

מאָג טיידען אין אַ פּעל פון אויסערדענדיג
ליכער בויט, ווי דאָס איז אין פּעל פון גע-
פאַהר פאַר לעבען און אייגענעם.
8. עס זאָל ערקלערט ווערען, דאָס אַ גע-
ניגענדער וויידעש זאָל געפאַהלע ווערען פאַר
די אויפגעקענטע אַרבייט — אַ וויידעש, וואָס
איז באַזירט און איז אין איינקלאַנג מיט
דעם לעבענס-סטענדער פון דער ציוויליזאַציע
פון דער צייט.

9. דאָס גלייכע וויידעשע זאָלען גע-
פאַהלע ווערען צו פרויען פאַר גלייכע אַרבייט.
10. דאָס דער פאַרקויף און געבויך פאַר
קאָמערציעלע צוועקען פון אַרטיקלען, וואָס
זיינען געמאַכט געוואָרען אין פרווואַסטיי-
טען, זאָלען פאַרבאָטען ווערען.

דער דאָזיגער פאַרגאָר, וועלכער ווערט
נערופען „רהי בילל אָו רייטס“ פאַר די
ארבייטער, געמעסיגט ווי ער איז, איז
אַבער דורכגענונגען מיט מאַכע שטאַרקע
ענדערונגען. די קאָנווענשאַן פון דער
א. פ. אָו אַ האָט אויף מיט זיי זיך צו-
פרידענעשטעלט. אין זיין ענדליכער
פאַרם לייענט זיך דער דאָזיגער ביל אָו
רייטס אין די פאַלגענדע פונקטען ווי
פאַלגט:

1. אַרבייט זאָל נישט באַטראַכט ווערען
ב ל ו ז אַלס אַ סחורה.
(דאָס הייסט, אַרבייט איז אַ סחורה,
אַבער דערצו איז זי נאָך עפעס. וואָס
דער עפעס איז, דאָס ווערט נישט געזאָגט).
2. דאָס רעכט פון פאַראייניגונג פאַר אַלע
געזעלעכע צוועקען פון אַרבייטער, אזוי גוט
ווי פון אַרבייטער-געבער.

(אַלזא, אין דעם „ביל אָו רייטס“ פון
אַ ר ב י ט ע ר איז אַריין אויף דאָס
רעכט פון פאַראייניגונג פאַר אַרבייטער-
געבער. און דאָס נאָר פאַר געזעצ-
ל י כ ע צוועקען, וועלכע גאָט ווייט ווי
זיי קענען אויסגעטייטשט ווערען, ווען עס
איז דאָ נאָר דער גוטער ווילען דערצו.
אַחוץ דעם איז אין גאַנצען אויסגעלאָזען

געוואָרען דאָס רעכט פון פרייער פאַרוואַ-
לונג, פרייער פרעסע און פרייער רעדע,
עטוואָס, וואָס נישט איינעם דאָס רעכט צו
מאַכען זיינע אייגענע השערות).

6. די אַפּשאַצונג פון קינדער-אַרבייט און
די אַרטיקלענע פון אַזעלכע באַנענצונגען
אויף די אַרבייט פון יונגע פערזאָנען, וועל-
כע זאָלען ערלויבען די פאַרזעצונג פון זייער
ערציהונג און פאַרזיכערען זייער ריכטיגע
קערפערליכע ענטוויקלונג.

(עס איז זעהר ווייט פון דעם פאַר-
לאַנג, אַז אַזעלכע אַרטיקלען זאָלען זיין
פאַרבאָטען אין אינטערנאַציאָנאַלע האַנד-
לעל, ווי דער פאַרשטעהער פון דער א. פ.
אָו אַ האָט עס פאַרלאַנגט).

עס איז קיין וואָרט נישט אין דעם „ביל
אָו רייטס“ וועגען דאָס רעכט פון די
מאַטראָנען. אויף קיין וואָרט וועגען דער
אַרבייט געמאַכט פון שטערעפלינגע און אין
די פרווואַסטייטען. דער „ביל אָו
רייטס“, ווי ער איז, באַשטעמט פון אַבי-
סעל פראָזען, וועלכע זיינען פון אַ קנא-
פען ווערט פאַר די ארבייטער פון אנדער-
ע נאַציאָנאַלע. פאַר וואָס-זשע שטאַליצירט
אַזוי דערמיט די אַמעריקען פערדערישאַן
אָו ליבאָר?

דעם ענטפער, דעם ריכטיגען ענטפער
אויף דער פראַגע וועלען מיר געפינען אין
די ווייטערע באַטראַכטונגען פון דעם,
וואָס איז פאַרגעקומען אין די פאַלגענדע
טעג פון דער לעצטער קאָנווענשאַן.

דער מינאָרעט, איינער אַליין, קעמפּע-
רען פאַר די רעכטע און אינטערעסען פון
די ארבייטערע מאַסען. די מיניסטע פון
די דעלעגאַטען צו דער קאָמיטע זיינען גע-
ווען די פאַרטערטער פון קאפיטאַליסטי-
שע אינטערעסען. און פון דעםמוטענען
האַט זיך נאָכפערס פאַר זיי וועניג וואָס
געשאַקען. ער האָט נישט מורא געהאַט,
חלילה, סמא צו ווערען דורך קומען אין
באריהונג מיט זיי; און האָט אַזוי ענט-
שיידען ענטזאָגט זיך צו קומען אין באַ-
ריהונג מיט די פאַרשידענע „פאַליטי-
שע טעור“, פאַרשטעהענדיג אונטער זיי
נישט קיין אנדערע ווי די פאַרשידענע סא-
ציאַליסטען!

עס איז קלאָר, אַז לויט דער מינונג
פון דעם פערזענען פון דער א. פ. אָו אַ.
זיינען די סאַציאַליסטען פיעל געפעהר-
ליכער פאַר דער ארבייטער-באוועגונג, ווי
די פאַרשידענע פאַרשטעהער פון דער בור-
שואַזיע.

וואָס די דאָזיגע קאָמיטע האָט אויפ-
געטאָן אין אַלגעמיין, וועגען דעם וועט זיין
צייט צו ריידען. ווען די לענג אָו ניי-
שאַנס וועט ווערען אַ ווירקליכקייט, ווייל
די גאַנצע אַרבייט פון אינטערנאַציאָנאַלער
אַרבייטער-געזעצגעבונג קען נאָר אויסגע-
פיהרט ווערען אין פאַרבינדונג מיט דער
ליענ אָו ניישאַנס. דאָ וועלען מיר אַר-
בעינענען די פונקטען, פאַר וועלכע גאַנ-
פערס האָט זיך איינגעשטעלט מיט זיין
גאַנצען כח, אַלס פערזענלעכע פון דער קא-
מיטע און וועגען וועלכע עס ווערט גע-
זאָגט, אַז זיי ערפערענטיכען וואָס בעסטען
די גרונד-פרינציפּען פון דער אַמעריקאַנער
סרייד יוניאָן באוועגונג. אויף וועל זיי דאָ
צווערשט איבערגעבען ווי זיי זיינען. פאַר
געשלאָסען געוואָרען. פון גאַמפערס:

„די הויכע קאָנפראַקטיג פאַרטייטע ער-
קלערען, דאָס איז אַלע שטאַטען זאָלען די
שטאַטען פרינציפּעל, ערשטענס, עטליכער
און אויסגעשלאָסען ווערען:

1. דאָס געזעצליך און פאַרקאָשט זאָל עס
באַטראַכט ווערען, דאָס די ארבייט פון דעם
טענען איז נישט קיין סחורה, נישט קיין האַנד-
לעל-אַרטיקלעל.

2. דאָס געזעצונגען אַרבייט זאָל נישט
קענסטירען, טיידען אַלס אַ שטראַף פאַר אַ
פאַרברעכען, וועלכער איז ריכטיג, געזעצליך
באוויזען געוואָרען.

3. דאָס רעכט פון פרויער פאַראייניגונג,
פרייער פאַרזאָלונג, פרייער רעדע און פרייער
פרעסע זאָל נישט פאַרלויקענע און נישט פאַר-
קלייט ווערען.

4. דאָס די מאַטראָנען פון האַנדעלס-שי-
פען, זאָלען זיין גאַנצטייטע מיט דאָס רעכט
צו פאַרלאָזען זייערע שיפּען, ווען זיי זיינען
זיכער אין השפּען.

5. דאָס קיין אַרטיקלעל אַדער סחורה דאַרף
נישט פאַרשאַפּטירט ווערען אין אינטערנאַ-
ציאָנאַלען האַנדעל, אין דער פראַדוקציע פון
וועלכען עס האַבען אַנטוויקלעט גענומען קינדער
אונטער-זעכענען יאָהר.

6. דאָס קיין אַרטיקלעל אַדער סחורה זאָל
נישט צוגעלאָזען ווערען אין אינטערנאַציאָנאַ-
לען האַנדעל, אין דער פראַדוקציע פון וועל-
כען עס האַבען אַנטוויקלעט גענומען פאַראַרטיקלע-
טע פאַרברעכער.

7. עס זאָל ערקלערט ווערען, דאָס דער
אַרבייטס-טאָג אין דער אינדוסטריע און האַנד-
לעל זאָל נישט איבערשטייגען 8 שטונדען אַ

ענדליך געקומען דאָס קרעפטיגע וואָרט: גע-
פיהט מיטלען געגען יקרות!
געגען יקרות און געגען הויט-שינדערדי-
ג — פראַפּיטירונג, הויטס עס.
וואָרעם וואָס הויט-שינדערדיג, אפילו
פרייבליכע הויט-שינדערדיג, איז, דאָס האָט
אויך אונזער ווילטאָן פאַרזוכט אויף זיין
אייגענער הויט. און דאָס האָט ער פאַר-
זוכט, ווען מען האָט איהם אין פאַרזיך דער-
לאַנגט דעם האַמעל-ביל פאַר דער צייט, וואָס
ער האָט געמאַכט שלום און געראַטעוועט
פראַנקרייך.

שטעלט אייך פאַר, אַז איינער האַמעל בעל
חבית אין די קעמפּקילס שטעלט אייך צו אַזא
ביל: באַהרד מיט לאָזשי — צוואַנגיג דאָ
לאַר; גלאַס אַזוי: מוויזענד דאָלאַר; קיין
מאַרציפאַנגעס און קיין פויגעל-טיילך האָט
איהר נישט באַקומען — אַ מיליאָן דאָלאַר;
פאַר קוקען אויף די בערג און פאַר די וואַנצען
אין איינער בעס — אַ מיליאָן דאָלאַר. און
סעם אַזווייז נאָך אַ ביליאָן.

און אַן ענדליכען ביל האָט אונזער וויל-
טאָן באַקומען אין פאַרזיך. עס האָט געהייר-
טען אַזוי: פאַר דעם האַמעל — אַזוויי מיליאָן
פראַנק; דערפאַר וואָס מען האָט קיין אנדער-
רע געסט נישט אַריינגעלאָזט אין האַמעל —
נאָך צוויי מיליאָן; דערפאַר, וואָס עס ווער-
לען אַפּער מערער שוין קיין אַנדערע געסט נישט
קומען — נאָך צוויי מיליאָן; דער פּער-
זענע האָט אין האַמעל געהאַט געווען אויף

הויז, אין דעם הויז פון אונזער פערזענלעכע
ווילטאָן.

איך ווויס נישט, אויב איהר האָט שוין גע-
הערט וועגען דעם, נאָר אין וואַשינגטאָן געהערן
אַרום פרויס, גוטערצייגט גבא'סטעס און שווע-
קען זיך אַזוי:

True translation filed with the
Postmaster at New York City on
Aug. 15, 1919, as required by the Act
of Congress approved Oct. 6th, 1917,
known as the "Trading with the
Enemy Act."

פון די 75 מוויזענד דאָלאַר אַ יאָהר, מיט
פוינט געזאָגט, וואָס אונזער פערזענלעכע באַ-
קום, וואָס ער דארפן באַזאָרגען 21 מוויזענד
דאָלאַר חכמה-שטייער (אינקאָם טעקס בלע"ז).
און ער דאַרף נאָך דערצו מאַכען אַ דיפּלאַמאַ-
טישע סעודה לכבוד דעם שלום, וואָס וועט בייים
היינטיגען יקרות אַפּשאַטען אַ מאַיאָנעקע.
און אַס קומען אַהאַר צוגעבאָט דער בעלגישער
קעניג און דער ענגלישער קרוין-פרינץ און
מען דאַרף זיי שיקען אויפגעקומען — בייים
היינטיגען יקרות!

אָזוי איז עס. אין מיטען פון דער גוואַל-
דיגער פראַפּעריעס הערשט מאַנגעל אין „וויי-
טען הויז“, און סאַכע דעמאָלט, ווען מיר האָט
בען זיך אַריינגעריסען אין דער הויכער גע-
זעלשאַפט און האַבען די גרויסע עהרע אויפ-
צוגעקען קעניג און פרינצען, שטיקט אונז
און דריקט אונז דער גרויסער יקרות.
און דעריבער איז פון „וויסטען הויז“

דער יקרות

(פעליעטאָן)

פון א. וואַהלינגער

נישט צושלאָגען נישט צו קיין שטיקעל ברויט,
נישט צו קיין ברעקעל פלייש.

און ווייטער איז קלאָר געוואָרען:
גאַלד וואַלגערס זיך אין די גאַסען. און
יקרענס קעשעקעס זיינען אַנגעשטאַמט מיט
מטבעות. און עס איז אַ גוואַלדיגע „פראַס-
פערטיס“, און דאָס הערשט גוים און חקות.
און מען האָט זיך פלוצלונג אַרומגעקוקט:
אַז אַ מענטש באַגעגענע אַ מענשען, איז עס
מיט'ן צוועק אַפּצושיידען פון איהם די הויט
און אויסצווייגען דעם סאָרד פון זיינע ביי-
נער. און אז אַ פרוינד באַגעגענע אַ פרוינד,
דריקט ער איהם צו צו זיין ברוסט און ליי-
דיגט איהם דערווייל אויס די קעשעקעס.

די דאָזיגע גרויסע אַמאָנ'ען האָט פערזי-
דענט ווילטאָן שוין דערפיהלט און איצט האָט
ער זיי מיט זיין טעכטיגען וואָרט קלאָר גע-
מאַכט פאַר דער וועלט.
עס קען זיין, אַז צו אויך איז נאָך נישט
דערגאַנגען די ידיעה, אַז וועל איך זי אויך
איצט ברענגען. זייט וויסען: אַ פוינטערער
לולת, אַ שטיקענדע גוים און אַ שרעקליכע
דחקות האָט זיך אַריינגעקאַמט אין „וויסטען

די געמער אין הימעל און די פערזענלעכע
אויף דער ערד — ביידע שאַפען און צושטער-
רען וועלענען מיט איין וואָרט.

און אונזער פערזענלעכע וואָרט איז איצט:
געסט אַן מיטלען געגען יקרות!
און אַלץ האָט זיך גענומען באוועגען.
און אַלץ האָט זיך גענומען דרענען. און די
צייטונגען זיינען אַרויס מיט גרויסע „קעפּ“,
און דער קאָנגרעס שרייט און פילדערט. און
דער עולם רויבט זיך די הענט און וואָרט אויף
ישועות און נחמות. און מען אונטערזוכט,
און מען שלאָגט פאַר פלענער.

ווי זאָגט ער דאָס?... אין אַנהויב איז
געווען דאָס וואָרט. די טאָט איז שוין שפּער
שער געקומען. אַדער אַפּער איז זי נישט גע-
קומען. די הויפּזאך איז דאָס וואָרט, דאָס
מקבליגע, געבליכע וואָרט, וואָס שאַפט וועל-
טען און צושטערט זיי.

און מיט איינמאָל איז קלאָר געוואָרען:
תבואות פוילען אין די שפייכלערס.
חוררים פרעסען די בעסטע ווייזען, די שטע-
סטע פרוכטען און די וואַספלינגען גרינסען.
פערזענלעכע פלייש און איינער לינגען און ווער-
רען פאַרשטונקען. אַבער דער מענטש קען זיך

פון נ. בוכוואלד

ק-א-נ-ג-ר-ע-ס-א-ן-ט: דער
פארשלאג איז געניאל. אבער איז
צו איהם אז אסענדמענט, אז אזוי שנעל
ווי מיר וועלן דעם פארשלאג אננעמען
אלען מיר לאזען וויסען פרעזידענט וויל-
סאן, אז מיר האבען די יקותיפראגע גע-
לייזט, אז ער מעג אונז שוין ערלויבען
געהן אויף וואקיישאן.
(דער פארשלאג מיט'ן אסענדמענט
זענען איינשטימיג אנגענומען און די
אגאדעסלישע סעלופאנאטירען צו זייערע
ווייבער, אז זיי זאלען איינפאקען די ווא-
רעלענע זאכן)

וועלכע האבען געהאט אזא גרויסען אייבי-פאליס אויף דער געשיכטע פון ענגלאנד און פון גאנץ אייראפא, און וועלכע זיך זען פאראנטווארטליך פאר דער גרינדונג פון אונזער אייגענער מדינה, האבען א געוויסע עלגיניזע סעקטע פארטריבען פון ענגלאנד נאך איירלאנד. דאס האט געווען זיך די סעקסאנעס באזעצט אין א האפפאסטע מאסע, און האבען זיך אפגעגעבן מיט האנדל און אינדוסטריע. אין א סורצער זייט איז אלסער געווארן

די פרעסערס פון דער פירמא ווייז
שטיין בראָדערס האָבען פרעזענטירט
זייער פרעסער-משערמאן; ברודער מאַס
קאָוויטש, מיט אַ דיימאָנדר רינג פאַר זיין
סיכטיגער אַרבייט אין שאַפּ.
דער פרעזענט איז דעם משערמאן
איבערגעגעבען געוואָרען ביי אַ דינער פון
די מעהר אַקטיווערע פרעסערס פון שאַפּ
ביי וועלכען עס זיינען אויף אַנוועזענד
געווען די ברידער הענדעלמאַן, דער
משערמאן פון לאָסאַל 35, בראַסלאַווער
דער מענעזשער פון דער פרעסערס יו
ניאָן, און לאַנגער דער סעקרעטער פון
דזשאַינט באָרד, וועלכער זיין אויף אַ
מעמבער פון דעם זעלבען לאָסאַל.
די קאָמיטע וואָס האָט ברודער מאַס
קאָוויטש'ן איבערגעגעבען דעם פרעזענט
האַט אויף באַדאַנקט די ברידער קאַרל
נימקס, שטרויס, לעווין, מעדוואַנער, זאַ
פירא, בינעלאַייזען און באַלדערנ פאַר
העלפּען דעם משערמאן אין זיין אַרבייט.
אַ באַזונדערע דאַנק האָט די קאָמיטע
אויסגעדריקט אים לאָסאַל משערמאן

קאננרעס מאן פון טעק
סאס: מעקסיקא איז שולדיג אין
קטרו.
טעמעניקאנרעס מאן:
די מאציליסטען זיינען שולדיג.
רעפובליקאנער קאנ-
גרעס מאן: איר זיין איבערזייגט
אז די דעמאקראטען מאכען אן עקסטרע
א יסרת אין לאנד, כדי צו געווינען די
עקסטע פרעזידענטוואלען.
רעסאמ. קאננרעס מאן
שפרינגט דעצין אויף: און איר ווייט.
די דאלימאנער האבן געבראכט

זייטען: נים מעגליך! פון וואנען ווייס
ער דאס (?) דער פרעזידענט האט די נייעס
ערפאחרען דורך די לאקאמאטיוו-ארכי-
טער (שטימען פון אלע זייטען: א בלאף!
מיר ווייסען נים פון קיין יקרות!) א
בלאף צו אמת, אבער דער פאקט איז,
אז מיר מוזען זיך מיט די לייט פון די
אייזענבאהנען רעכענען. זיי האבען א מא-
סע וואוטס און זיינען גוט ארגאניזירט.
קאנרעסמאן ב: אויב עס
הערשט אין לאנד א יקרות אויף ברויט,
איז אין דעם קיינער נים שולדיג, א חץ
די ארימע קלאסען. זיי עסען צופיל
ברויט. רייכע לייט מאכען נים קיין יקרות
אויף פראסטע ברויט, ווייל זיי עסען עס
זעהר זעלטען (זעצט זיך און קייט טשו-
אינג נאס).
ליבעראלער קאנרעס-
מאן: מאכען זיי דערפאר א יקרות
אויף פלייש און וויין און שענע מיידלעך
(דער באנאנער קאנרעס לאכט הארדע
מאכען נעהן צו דעם ליבעראלען קאנ-
רעסמאן און דריקען איהם די האנד פאר
זיין געלונגענעם ווייץ).
קאנרעסמאן ג: מיט אן
אונטערדיקטען גענעץ: ווער איז פארט
שולדיג אין יקרות?
קאנרעסמאן ד: (ערנט):
די אינמערנירע דייטשען אין די קאנצענ-
טריישאן עקמפס. דער וועכטער פון עקמפ
האט פארזיכערט, אז זיי פרעסען אונז
פשוט אויף, די פארדאמטע הונדע. איד
שמעל דאריבער אן אנטראג! אז מען וואל
די ראזינע עיליען ענעמיס ארויסליקען
פון לאנד.
קאנרעסמאן ה: (קוקט אויף

וואס די שרייב-פערדערס דערזעהלען

(שלום פון זייט 8)

דאנקען... איך האב שוין ניט געדענקט צו בלייבען לעבען.
"ווי געוונדן מאמע, באלד וועל איך אין דיינע ארעמס זיין ווידער."
"דער סאלדאט האט מיר אוועקגעלענט צערטליך און עפעס אזוי ווי מיט דאנק בארטייט, אבער, ווען ער האט זיך אומגעדריקט, האט דער ארבעט פון דער האנד וועלכע איז געווען אָנגעריסען פון דער קויל, מיר א שאר געגעבען און איך בין ארויסגעפאלען אויף דעם צימענטענעם פלאץ. איך בין דאן צובראכען געווארען. דערפאר האב איך דיר ניט געקענט דיען, פריינד..."
און ווען איך בין אוועקגעגאנגען פון דעם שרייבטישעל פון פאסט אָפּיס, זיינען מיין געדאנקען געווען פערנומען מיט יעדעם מאמענט ווען מוטער און זוהן וועלען זיך ווידער טרעפן און ווי זיי וועלען זיך ווידער איין די "ארעמס" אריינפאלען נאך דעם גרויסען און הערליכען קאמפף פאר דעמאקראטי און פעלקער גליק...

בין געווען אויף די שלאכטפערדער בין איך געווען אין געפאחר צו פאלען, אבער, מאמע, און די גרעסטע געפאחרען האב איך אן דיר ניט פערנעסען; איך האב אלע מאל געטראכט פון דיר און איך האב געדאנקט אז איך וועל ווידער-ליענען אין דיינע ארעמס און דו איין מיינע... איצטער בין איך געקומען צוריק מאמע, און באלד וועל איך זיין מיט דיר צוזאמען און דו וועסט מיר ווידער אין דיינע ארעמס האל-טען און מיר קושען, אבער, מאמע, בלויז מיט איין האנד וועל איך דיר קענען ארום-נעהמען... מייין צווייטע האנד האט א גראנט ארויסגעריסען... דערפאר אָבער קום איך מיט א מעדאל וואס איך האב געקראנען פאר מיינע העלדישקייט... זארגט זיך ניט מאמע אזוי לאנג ווי איך בין געבליבען לעבען דארפן מיר נאט

קאאפעראציע אויף א גרויסען מאסשטאב

(שלום פון זייט 9)

גאנצאזאציע אום צו מאן וועלכע עס איז ווירקאמע סאציאלע ארבייט. אט דאריין בער ווערט געפאדערט פון יעדען ארבייטער רינג מעמבער אז ער זאל זיין א יוניאן מאן, ער זאל העלפען די פארטיי וועלכע איז ארגאניזירט בלויז פאר די אינטערעסען פון ארבייטער קלאס. און אויב א קאאפעראטיווע באוועגונג מוז עס אויך זיין פאר די זעלבע צוועקען און מיט די זעלבע מעטאדען פון א פעסט געבויטע ארבייטער ארגאניזאציע.
די גרינדערס פון דער "ארבייטער רינג קאאפעראטיווע געזעלשאפט" גלויבן, אז אזוי ווי דער ארבייטער דארף זיין ארגאניזירט צו באקעמפען דעם גרויס-סען אפעמט פון זיין באס אין שאפ, און אזוי ווי ער דארף זיין ארגאניזירט צו באקעמפען דעם פאליטישען באס וועלכער באלאנגט צו דעם ספיטאליסטישען קלאס און שטעהט פאר זייערע אינטערעסען, אזוי דארף מען אויך זיין ארגאניזירט גענען דער סוחרים קלאס וועלכע, אין די מיט-טע פעלע, זיינען איינע און די זעלבע קא-פיטאליסטישער קלאס.
גענען דעם ערשטען סטרייקען מיר אום צו קריגען בעסערע באדינגונגען. די צווייטע זוכען מיר צו באווייטען מיט דעם וואס מיר וועלען ווארען פאר אוי-זענע אייגענע פארשטעהער. און גענען די דריטע קענען מיר אָנווענדען ביידע מיטלען, לויט ווי עס לאזט זיך אונטער די אומשטענדען. דורך קאאפעראציע קענען מיר באווייטען א היבשען טייל פון ניט געמינע פארמיטלער. דורך קא-אפעראציע קענען מיר אויך העלפען די אנדערע קעמפערס לענדען. אָבער יעדע אבטיילונגען פון דער באוועגונג דארפן אויך זיין וויליג אונז צו העלפען. אין סך הכל וועט עס ווערען איין גרויסע קעמפערס ארבעט צו באפרייען דעם אר-בייטער קלאס.
ארבייטער רינג מעמבערס און יוניאן מעמבערס, די קאאפעראטיווע באוועגונג איז א טייל פון דער ארבייטער באווע-גונג. עס איז א גרויסע עהרע וואס אויף אונזער חלק איז אויסגעפאלען צו בא-שאפען א קאאפעראטיווע פאלקס באוועגונג. קאאפעראציע אויף א גרויסען מאסשטאב: אט דאס איז יעדע אונזער אויפגאבע. צו דער ארבייט, גענאסען. די אנדערע טיילען פון דער אידישער ארבייטער בא-וועגונג וועלען געווען ניט אפשיטען און זיי וועלען אונז העלפען, ווייל דאס איז אונזער אלעמענס קאמף און פאר אונזער אלעמענס נוצען.

פארשטעהט די וויכטיגקייט פון פאלי-טישען קאמף, פון פאליטישע ארגאניזא-ציע, ווי איהר פארשטעהט די וויכ-טיגקייט פון עקאנאמישען קאמף און עקא-נאמישע ארגאניזאציע.
קומט צו געהן אין די פארשידענע ברענטש אפטיקעס פון דער נאטוראלי-זיישאן אייד ליעג, אדער אין דעם הויפט אפס פון דער נאטוראליזאציע אייד ליעג, וועלכער געפינט זיך אין "פאר-ווערט" בילדינג, 175 איסט בראדוויי, רום 14, וועלכער ווערט געהאלטען אפען יעדען טאג א חוץ זונטאג פון 1 בייטאג ביז 9 אוהר אבענד.
די נאטוראליזאציע אייד ליעג וועט אייך באהילפן זיין מיט ראט און טאט צו ארויסנעמען די ערשטע אדער די צוויי-טע פייפערס צו ווערען בירגער פון דיע-זען לאנד. אלעס ווערט געטאן פאר דער באקוועמליכקייט פון די יעניגע וועלכע ווענדען זיך און עס ווערט ניט געמאכט-דזשעט פאר די ארבייט וועלכע ווערט גע-לייסטעט פון דער ליעג.
הויפט אפס פון דער ליעג:
"פארווערטס" בילדינג, 175 איסט בראדוויי, רום 14, יעדען טאג אויסער זונטאג, פון 1 בייטאג ביז 9 אבענד.
הארלעמער ברענטש:
ארבייטער רינג בילדינג, 143 איסט 103טע סטריט, יעדען זונטאג אין דער פריה פון 10 ביז 1 אוהר בייטאג און יעדען מיטוואך אבענד פון 6 ביז 9 אוהר אבענד.
בראנקסער ברענטש:
אין די הערקווארטערס פון דער בע-קערס יוניאן, 1330 ווילקיןס עוועניו, יע-דען מאנטאג אבענד פון 6 ביז 9 אוהר אבענד.
אין די הערקווארטערס פון לאסאל בראנקס ס. פ. 1167 באסטאן ראוד, יע-דען דאנערשטאג אבענד, פון 8 ביז 10 אוהר.
וויליאמסבורגער ברענטש:
אין די הערקווארטערס פון 13 און 19טען א. ד. ס. פ. 61 גרעהם עוועניו. יעדען מאנטאג און מיטוואך אבענד פון 7 ביז 10 אוהר.
בראנזווילער ברענטש:
אין בראנזווילער לייבאר לייסעאום. 229 סעקסאן סטריט, יעדען דינסטאג און שבת אבענד פון 6 ביז 9 אוהר.

מאגען ליידענדע

האָבען פשוט אָנגעלעבט זייט די ערפינדונג פון

עקס-לאקס

דער געשמאקער און זיכערער אַבפיהר-מיטל

עקס-לאקס רעגולירט דעם מאגען, פערבעסערט דעם אָפעטיט, שטארקט די נערווען, רייניגט דאס בלוט, און מאכט אייך פיהלען פריש און מונטער.

גוט פאר יונג און אלט.

10, 25 און 50 סענט א באקס, אין אלע דראג סטאָרס.

ריווע צייטונג
ווי אויך פילע אנדערע אידישע און ענג-לישע צייטונגען, ביכער און זשורנאלען ווערען געדריקט אין די
אפטייד פרינטינג קא.
195 קאנעל סט. נין יארק
טעלעפאן 5425 פרענקלין.

עקסטר! 33 עסמקס סטריט עקסטר! מיר שיקען שוין שפייז נאך קורלאנד און ריגא!

מיר זיינען זיכער, אז פאר די קורלענדער אידען וועט דאס זיין א גליקליכע בשורה.

אונזער געקסטע שוף מיט שפייז און קליידער געהט אפ דעם 15טען איינווארט

מיר האָבען פארטיגע פּעקלעך שפייז, 15 דאלאר א פּעקעל, שוין אריינגעקענט די דעליווערי קאסטען ביז אייער קרוב אין שמוב. אונזער שפייז איז די בעסטע און ווערט גארנאמירט פון אַיסטין ניקאָלס און קאַמפאַניע, אינא. די גרעסטע האַלסיל גראַסערי אין דער וועלט.
אונזער פירמע איז די גרעסטע! אונזערע שפייען געהען רעגלמעסיג! מיר גארנאמירען דעליווערי!

פאר דעפערענס פרעגט: Chatham Phenix National Bank, East Side Branch

אויב איהר קענט ניט קומען פערזענליך אין אונזער אָפּיס 33 עסמקס סטריט, שיקט אונז צו אייער באשטעלונג פער פאסט. שרייבט אויף אייער נאמען און אַדרעס, ווי אויך דעם נאמען און אַדרעס פון אייער קרוב, שיקט דאס צו אינאיינעם מיט 15 דאלאר, און אלעס וועט פֿינקטליך באַזאָרגט ווערען. איהר קריגט אַן אַפיציעלען רעסיט באלד ווי מיר באקומען אייער באשטעלונג.

Main Office:
116 NASSAU STREET.
Tel.: Beekman 2862-63.
Shipping and Receiving Depot:
33 ESSEX ST. NEW YORK
Tel. Orchard 1282.
אונזערע אָפּיס שטונדען:
יעדען טאג פון 9 מאָרגענס ביז
9 אוועקס, און זונטאג פון 9 מאָרגענס
ביז 5 נאכמיטאג.

American-European
Distributing Co., Inc.

OUR BRANCHES:
1) 33 Essex St., New York.
2) 1946 Second Ave., N. Y.
3) 235 Springfield Ave.,
Newark, N. J.
4) 903 Freeman St., Bronx.
5) 269 Monroe St.,
Passaic, N. J.
6) 71 Everett Street,
Chelsea, Mass.

ארייטער פרויען, ווערט בירגער!

עס איז אויך, דיעזע אלע עלעמענטן שטן מען און פארשטאנדען די מאכט און דעם איינפלוס פון די הערשענדיקע פאליטישע פארטייען, וועלכע באמיינען זיך יאזאד, איין, יאזאד-אויס צו אויסגעשטערט די געזעצע פון לאנד און זייער וואויל-מאג און פארענעגט זאלען נים קענען גע-שמערט ווערען פון אירגענער וועט, נא-מידלד אויף דעם רעכענונג פון די יענר-גע וועלכע לעבען פון זייער מאגיסטע-ליכער פראצע.

וואס טוען די ארייטער פרויען? געהמען זיי אן אירגענער וועלכע מיטלען צו באשיצען זייערע אייגענע אלע א פרוי, אלס א מוטער? דער ענטפער איז אן זייער הויכע נים אן זיך איינערשטערען און זיי ארט נאר נים אן דורך זייער נאכאלעסיגקייט ווערען פון מאג צו טאן די לעבען באדינונג-נען אונטערעליכער, וואלטען די אר-בייטער פרויען באמיינען זיך אין פאלי-טישע לעבען פון לאנד, וואלט אונגעליד-געווען אן געזעצע זאלען באשאפען ווע-רען, דורך וועלכע קינדער ארכייט אין ערלויבט אין פאבריקען און ווערקשטא-טען, פרויען וואלטען נים ערלויבט גע-ווארען צו ארייטען אונזלעכע לאנגע שמו-דען, ווי עס איז ערלויבט מענער. די היימען פון די ארייטער וואל-מען לייכטער און לייכטער געווארען, ווען פרויען וואלטען געווארען בירגער און גענומען אן אנטייל אין געזעלשאפטליכע לעבען פון זייער לאנד.

די פרויען, זייענדיק פארמיטערעסירט אין וואהלזיין פון דער געזעלשאפט און איהר אייגענער פאמיליע, דארפן וויר-קען מיט זייער גאנצער מאכט און ענע-גיע צו באוועגען זייערע מענער צו ווע-רען בירגער פון דיעזע לאנד און דורך דעם וועלען דיעזע פרויען אויסמאכט ווערען אויך בירגער פון דיעזע לאנד.

וואס א פרוי דארף וויסען צו ווערען א בירגער

ווען א מאן ווערט א סיטיווען, ווערען זיין פרוי און מינדערהייט קינדער אויך סיטיוועס, אבער ווען א מאן איז נים קיין סיטיווען, קען זי פרוי אויך נים ווערען קיין סיטיווען, זי קען ארויסגעה-מען ערשטע פייפערס, צווייטע פייפערס וועט מען איהר נים געבען און זי האט נים קיין רעכט צו שטימען.

א געבוירענע אמעריקאנערין פאר-לירט דאס רעכט צו שטימען, אזוי שנעל ווי זי הייראט אן אויסלענדער, איינעם וועלכער איז נים קיין אמעריקאנער ביר-גער.

אן אלמנה פון א סיטיווען, פארלירט נים דאס רעכט צו וואוטען, דערפאר וואס איהר מאן איז געשטארבען; אבער זי פארלירט איהר שטימערעכט, אויב זי היי-ראט צום צווייטע מאל א נים-סיטיווען. אויך א גע'מטע פרוי פארלירט נים דאס רעכט צו שטימען, אויב איהר מאן איז געווען א סיטיווען.

אויב א פרוי איז געבאָרען אין די פאראייניגטע שטאטען און האט נים געהייראט א נים-סיטיווען, האט זי דאס רעכט צו וואוטען אין ניו יארק סטייט, זי מוז אבער אלס ווין נים געהיירעט ווי 21 יאהר.

אונפארהייראטע פרויען דארפן אס אלעס ערשטען ארויסגעהמען ערשטע פיי-פערס, וועלכע ווערען ארויסגעגעבען צו יעדע מאן און פרוי, וועלכע זיינען נים ווייניגער ווי 18 יאהר אלט.

אום צו באקומען די צווייטע פייפערס דארף מען אפוארטען, נאך דעם ווי מען האט ארויסגעגעבען די ערשטע פייפערס נים וועניגער ווי 2 יאהר און נים מעהר ווי 7 יאהר צייט, ווייל די ערשטע פיי-פערס זיינען נאך גילטיג אין פארלויף פון זעבען צייט.

צו אנגעבען אן אפליקיישאן פאר די צווייטע פייפערס דארף מען אויסער די ערשטע פייפערס אויך זיין אין סטייט נים ווייניגער ווי 1 יאהר צייט און אין די פאראייניגטע שטאטען פון אמערי-קא נים ווייניגער ווי פינף יאהר צייט.

מען דארף איין ביים ארויסגעהמען די צווייטע פייפערס נים ווייניגער ווי 21 יאהר אלט.

מען דארף האבען צוויי ווייטעס, וועלכע זאלען קענען דעם אפליקאנט פאר נים ווייניגער ווי פינף יאהר צייט. ארויסגעהמען די ערשטע פייפערס קאסט 1 דאלאר; ארויסגעהמען די צוויי-טע פייפערס קאסט 4 דאלאר.

מיידלאך און פרויען, צייגט אז איהר ווייט אויך באוואוסט, אזוי אויפגעקלערט פאליטיש ווי עטאנאמיש, צייגט אז איהר

ווער גערעכנט דאס נים דעם מר-מעל און דעם רעש וואס די פרויען, פאר-הייראטע, האבען געמאכט איידער זיי האבען געקראנען אספערדזש צו זיין גלייך ווי דער מאן און קענען אלס בירגער זיך מיטען אין דעם פאליטישע לעבען פון שטאט, סטייט און פון גאנצע לאנד? ווער גערעכנט דאס נים ווי די מיידלעך האבען הארציג אפלאדירט יעדען רעד-נער וואס פלעגט ארויסטרעטען פאר דער פאליטישער גלייכהייט פון דער פרוי?

גאר נים לאנג צוריק איז דאס גע-ווען, עס האט זיך זי געוואלט האבען בירגער רעכט, זיי האבען געשטרעבט צו קענען וואוטען אין די עלעקשאנס, זיי האבען זיך געריסען צו קענען אנטייל נעה-מען אין די עקספיינס אלס בירגער, אלס אזעלכע וואס האבען אויך א וואוט.

זיי האבען זייער רעכט באקומען. עס האט זיך דארום געדאכט, אז אזוי שנעל ווי עס וועט באקאנט ווערען דער פאקט אז די פרויען זיינען פריי, אז זיי קענען ווערען בירגער וועלען טוי-ווערער פון זיי גלייך לויפען ארויס-קריגען ווייערע סיטיווען פייפערס, וואס קען דען זיי אפמאלטען? זיי האבען דאך אזוי שטארק גענוסען צו דעם; זיי האבען דאך אזוי פיעל גערעדט פון דעם; זיי זיינען דאך געווען ביין און עס האט זיי וועג געטאן, ווען זיי האבען דאס נים געקענט קריגען! יא אלע האבען גע-מינט, אז די טויזענדער און טויזענדער מיידלעך, וועמעס פאטערס זיינען נים קיין סיטיוועס אדער וואס האבען דא אין לאנד קיין פאטערס נים, וועלען זיך א לאז טאן ארויסגעהמען סיטיווען פיי-פערס, אלע האבען גערעכענט, אז די טויזענדער מיידלעך, וואס ארייטען בי-ליידעס ווייטעס ביי דרעסעס, ביי ווייט-גורם, שווייט מייקערס און אלע אנדערע סטריידס און זיינען אזוי פארקאכט אין זייערע יוגאנט און קעמפפען בראו און זייערע ספיריטס, וועלען איצט ווערען בירגער און קענען זיך אויך מיטען אין פאליטיק.

ליידער איז עס אבער נים אזוי. די ארייטער מיידלאך אין די איר-שע קאונטיאלען האבען זיך ערווארבען א שעהענס נאמען אלס גוטע, געטרייע יוגאנטיילס. די פרויען סטריידס זיינען איצטער דע בעסט ארגאניזירטע אין לאנד, זעהר וועניג יוגאנט קענען זיך פרעגלי-כען אין סאלידאריטעט, אין אייגנטיקייט, אין פראגרעסיווע מיטדער ליידיגעס ווייטעס מייקערס יוגאנט מיט דער ווייט גורם מיי-קערס יוגאנט, די שווייט מייקערס יוגאנט, וואס איבער 90 פראצענט פון די מער-כערס זיינען מיידלאך און פרויען.

אין עקאנאמישע קאמפא צייכענען זיך די מיידלאך און פרויען ארייטער אויס, דער פארשימעלטער פאראורטייל וואס האט אמאל געהערשט געגען זיי, אז מייד-לאך און פרויען זיינען נים גענוג אינ-טעליגענט, זיינען נים גענוג אויפגעקלערט צו פארשטעהן די וויכטיגקייט פון א יו-גאנט, פון ארגאניזאציע, אין פון די פרויען און מיידלאך אליין צושטעמערט געווארען, זיי האבען מיט זייער קאמפ-לוסטיגקייט און ארגאניזאציע, פעהיג קייט באוויזען, אז אין דיעזע הינזיכט שטעהן זיי נים אויף א האר נידעריגער ווי די מענער.

איצטער האבען די פרויען באקומען שטימערעכט, זיי האבען אין דעם, סטייט ניו יארק באקומען די מעגליכקייט צו זיין פאליטיש אויך פריי, אזוי טעטיג און אזוי פראגרעסיוו ווי די מענער.

ווארום ערפילען זיי נים זייער פליכט?

די סאציאליסטען וועלכע האבען גע-קעמפט פאר פרויען שטימערעכט זיינען איבערצייגט, אז די פרויען זיינען צו די-זע רעכט נים בלויז בארעכטיגט, נאר אז זיי האבען ליידיגעשאפטליך געשטרעבט נאך דעם.

אין עס מעגליך אז די פרויען ווע-לען זייער געוואונענע רעכט פארנאכלע-סיגען און נאך אין א גרעסערע מאס ווי מענער?

עס ווילט זיך נים גלויבען אז די פרויען און ספעציעל די פרויען וועלכע באלאנגען צום ארייטער קלאס וועלען אין דער צוקונפט זיין אזוי קרימינעל נאכאלעסיג וועגען סיטיווענשיפ, ווי זיי הא-בען צו ארויסגעצייגט פאר די לעצטע צוויי יאהר צייט.

אבער וואס זעהן מיר? די פרוי פון דעם מאנאט, פון דעם פאבריקאנט און באקסיר באמיינען זיך אין פאר-לייט פון לאנד, דער קליין בירגער מוס

רעכענדיקייט, און פאלגליך מאלען זיי צוגע-שליסן ווערען צום מעגלעכסטן צום דע-ראקטאד. לענדעדיג די צייטונג, וועט איהר געוויס געשיקט, אז פיעלע אויגענע לאקאל באנוצען זיך אין אסא פאל מיט אונזערע אד-ווערטיזעטעס פרויען.

ראו, וואלענט און ב. ה. — לויט מיר האבען געהערט, האט זיך דערווייל אלעס אויס-געפרעכט אביסעל, און עס וואלט געוויס קיין נעם קיין גוטס נים געטאן, ווען מיר פאר-עפנטליכען אויפער רעזאלוציע, איבערהויפט שווייט, אז די גאנצע אנגעלעגענהייט דארף געשליכטעט ווערען אין דעם ענגען קרייז, עס איז דאך א פאמיליע-אנגעלעגענ-הייט, זא-צו-זאגען, און עס איז נים גוט ארויסצוצוראגן עס אין דער ברייטער גאס-ליפאוווסקי. — איהר'האט שוין זיך

כער געלייגען אין לעצטען נומער „גערעכ-טיגקייט" וועגען דעם סיטיווע פאר דעם הונד-דערט, טויזענד דאלאר פאנד, ווי אויך דעם אפיעל פון דער רעגירקטור, אויפער ביימרא-פאר דער רעגירקטור קענט איהר צושיקען אויף דעם דערטע פון אדערטאן אדווערסער-נאן ליע, 1180 סעקסאן עווענט, ניו יארק, ווען אלע פרויען פון אסאך אונטער-הונד-וועלען טאן זייער פליכט, קען די פאקטע פון די פונסטערע כחות פון דער רעגירקטור זיך ארויסווייזען אלס די בעסטע זאך, וואס האט געקענט פאסירען פאר דער רעגירקטור, איין זאך איז שוין זיכער, אז האט געקראכען אן אדווערטייזענט, וואס זי וואלט נים גע-קענט קלייגען פאר, געלד, ווייל זי האט קיינ-מאל נים געהאט אזוי פיעל געלד אויסצו-געבען, אסא אזוי העלען אונז אסא אונזערע שוואכס, נאטירליך, נים ווילענדיג, אין אונז-זער שווערער פראפאגאנדע-ארייטער.

ס. פרויאנט. — אויפער אפטייטערעס ערשטלעשען, עס שווייט אונז, אז עס האט נים קיין זיין אפצוהאנגען דרוקען אן איינציגען רעפארמער, שוין זיך זיי אלע אפטייטעס פון דושייטס כאטש וועלען זיין איינגעשטעלט, וועלען מיר ווערען שטענדיג דרוקען בא-ריכטען פון דעם לעבען און מעגליכקייט פון די אלע אפטייטעס, און איידער אפטייטעס גע-וויס זיין צווישען זיי, שוין א ביסעל געדולד.

י. בלעכמאן. — מיר זיינען נים אייטער פון דער סיטיווע, אז מיר דא קענען ווירק-ליך גיבן אסאטען קיין באשטימטען אדווערטי-זען, ווערען שטארק איבערשטריכען פון בייזע-נאטען, פאלגליך אויב איינער איז פון דער נאטור דוקא נים קיין חסיד, וואס מוז דורכ-אויס גלויבען אין עפעס אדער איינציגען, קען ער און זאל ער פו יושר גלויבען גאנץ נייטראל, ביז ער וועט האבען מעהר זיכערע פאקטען.

פנחס. — אויפער משה חיים איז אן אג-געבליבענער שטרויזאק, ער האט דאך און זיך נים קיין אפטייטע פון לעבען, אפילו ווען אסא בריאה וואלט ערענען געלעבט, איז ווע-מען קען ער איינערשטערען? געוויס האבען גרויסע שרייבער געהאט אלס ווערען העלדען „אידשקע" און אויך אדערליי קליינגע-מעינען. אבער די האבען פארשטאנען אונז צו ווייזען, אז אין די אידשקען איז דא א זעהר פיעל גוטס, און מאכענעס מאל מעהר גייסט, ווי ביי די, וואס זיינען פארעכענט פאר נים קיין אידשקען. ביי אויך אבער פארלירט דער מענטש זיין מעגליכקייט, זיין מעגליכע פויגאנטיקייט, און עס קומט ארויס א שווערעלעך, נייט, עס קען נים פארעכענען לויבט ווערען, יעט, די מלאכה פון שרייבען קענט איהר אביסעל, אבער דאס איז נאך ווייט נים גענוג פאר שרייבען אזעלכע זאכען.

מ. פ. — אין דעם פאל האט איהר, דאכט זיך, אביסעל רעכט, אבער אין דער אסא-אין עס מעהר אויפער שולד, ווי אונזערע, עס וואס וועגען דעם, וואס ביי אסא איז פאר-געקומען האבען מיר דאך געמוזט האבען, ווען נים וואלטען די לעזער מיט רעכט גע-האט צו אונז א מענה פאר נים איינפארמירען ווי וועגען דעם, וואס זיי ווילען, און וואס זיי האלטן א רעכט צו וויסען, און אז מיר האבען עס נים געקריגען פון דעם ריכטיגען קוואל, האבען מיר זיך געמוזט באנוצען מיט אביסעלע א שטענדיגע וואסער, דער דור-שטייגער אין דער סדר איז נים קיין גרוי-סער ספונק אויפער די רויטקייט פון דעם חס-סער, וואס דער מל שיקס איהר צו, מיר פון אונזער ווייט, וועלען געוויס אונזער פעה-לער ווי, ווייט מעגליך גוט מאכען, אבער פאסט אויף איהר זאלט זיך אויך אביסעל בעסערען, און מיר זאלען נים דארפן אזוי אסא שטענען מיט אויך.

ד. ב. — איהר זענט גערעכט, עס איז א פארדויסליכער דרוקענעלעך, דער אר-מיקעל, שטענדיגקייט אין אסעריקא, וואס איז לעצטע זאך געדורכט געווען אין די „גערעכטיגקייט", איז געשריבען געווארען פון דר. בלעכ געשטער, פון שיקאגא, און דער זעצער האט געטאט פון געשטער געטער, אי-בעריגענט האט איהר געקענט זעהן אין איי-האלטפארטייכניס, דאס איז דער נאמען געווען ריכטיג.

הוצע שמועסען צווישען דעם רעדאקטאר און די לעזער.

לאקאל 1 און לאקאל 23 אינט. ליידיס גארמענט וואירקערס יוגאנט. — איהר וועט אונז געוויס גלויבען, אז מיר האבען זעהר גע-וואלט זיין אויף איינערע זייערע-אפטייטען פון לעצטען שבת און זונטאג, און זאגען אויך מיט א פולע מויל, ווי מיר פיהלען זיך שטאלץ אויף איינער גרויסען זייער, און שטאלץ, וואס מיר זיינען מיט אויך געווען אין דעם גרויסען קאמפף, און וויפיעל די כחות האבען נאך געשטאנען, אויך מיטגעהאל-פען, אבער עס האט זיך אזוי געמאכט, דאס איינערע באקענען זיינען אויסגעשאלען גאר-דע ווען מיר האבען גענומען אונזער ווא-קוישאן, וועלכען מיר האבען נים געקענט אפ-לייגען, קומען אויף א צווייטע טעג, אין ניו יארק און דאן צוריקהערען, איז געווען צו-שווער, דאס איז די איינציגע ריכטיגע אור-זאכע פון אונזער גיטיווען מיט אויך אין קערפער, זא צו זאגען, אין גייסט זיינען מיר אבער געווען מיט אויך, האבען נאך-געפאלגט אלע שבתים אויף איינער פיהלער, האבען מיט אויך פאלקס איינגעשטויסט, אין מיר זיינען זיכער, אז מיר די שבתים אליין האט איהר זיך נים באנוגענט, און עס איז געווען „ליהודים", אזוי דאס געט וועניגער-האבען סתמא געטעקעט אונזער נאכווענער-הייט, און עס איז אלעס געווען אזוי שטח, קומט ווי מיר וואלטען דערביי געווען, א-פאונדערטער שבת זאל דא געזאגט ווערען צום געטעקען פון לאקאל 23, אויך וועלכען אלס געטעקען א חוץ די „גדולים", זיינען איינגעלא-דען געווארען פיעלע פון דער „רעגירקטור-פול" פון דער יוגענץ, געטליך, פון יעדען שטאט ארייטער, דאס האט געוויס געקענט-דעם באקענט א רעגירקטור-אויסגעווען ארייטער-בארייטער, וואס שטעלעט נאך אויף פיעלע געדערע באקענען.

י. ג. — א שטענדיג טעגס זיינט איהר אויפער ברוינעל אז פאל מיט זיידעריי, און אין דער זעלבער צייט בעט איהר זיך, אז מיר וואלטען אויך נים זיידען, איהר זאגט אונז, למשל, אז מיר פארשטעהען נים אונזער איינגעבען אלס רעגירקטור, אז מיר גיבען די לעזער נארישקייטען צו לעזען, אפשטאט עפעס רעכטס, און איהר מיינט, אז דאס דארף אונז נים פארדריסען, געוויס וואלט עס אונז נים געמאכט, ווען מיר פיהלען נים די פולסטע געמוזט צו אונזערע לעזער, מיר וואלטען זיך געמאכט: שטעלע וואס די שרען פלאש-לען, אבער אזוי ווי מיר טראכטען נים אזוי און פיהלען אויך נים אזוי, פארדריסען עס אונז, האט איהר געקראכט וועגען דעם, ווען מיר האט אונז געגעבען אויפער לעסטן? נון, איהר ווייסען נים ווי מיר די אדערע לעזער פון דער „גערעכטיגקייט", אבער וואס אויך אנגעשטענען זיינען מיר זיכער, אז מעהר ווי דעם האטען און די אדערע לויכטע, נאך-הייטקייטען" לויכטע איהר נים, דאסעס וואלט איהר געוואוסט, אז גראדע אס די „שווערע פראבלעמען" גיבען מיר אס דעם גרעסטען טייל „גערעכטיגקייט", הויכע נאך אן צו לעזען א ל ע ס און דער „גערעכטיגקייט", און עס וועט אויך ווערען לויכטע אין די אריינען, נאך פיעלעס וואס איהר מיינט, מיר וועט איהר אנהייבען צו באגרייפן, מיר פון אונזער ווייט, כאטש עס איז שווער פאר אונז זיך זעלבסט צו לויבען, דענקען, אז די „גערעכטיגקייט" איז איינע פון די בעסטע צייטונגען, וואס איז ווען ערשיינט אין איר-דיש, און דאס איינער, וואס וויל נאך, קען זעהר, זעהר פיעל לערנען פון איהר, אפילו די „נארישקייטען" אריינגעלעכטע, וואס אנגעטראפן איינער פארוארדלעך אז מיר ענד-פערען פון „אויבען דאך", איז ער ווירקליך אן אונפארדענטער, ווי קען, מען „שטעט-סען" מיט איינעם פון אויבען אראפ? מען שטעקט מיט איינעם, וועמען מען האלט אויף א האר נים נידעריגער פון זיך, און דאס איז ווירקליך דער אסא-אין כאראקטער פון אונז-זערע שמועסען.

מ. י. פ. — מיר קענען ווירקליך נים געבען קיין פלאץ פאר דעם, טאף איז גאנץ אויסער די ראטען פון אונזער פראגראם, שטעלכע זאכען קענען געשייגען פליצן נאך אין די אדווערטייזענטע-שטעלעכען פון דער „גער-בירגער הענדעלמאן און איינער מענע-דזשער בראטלאווער, פאר ווער איינטער רעס וואס זיי נעמען אין ווייטשטיין בראך-דערס פרעסערס.

ביי דעם דינער איז אויך אונזערענער געווען ברודער מאריס, דער מענעדזשער פון די פרעסערס, וועלכער קאמט אן אן-טייל גענומען אין רעדען אונז נים ווי אין עסען.

י. אבראמסאן, י. ראכעלסאן, א. שטיין, ס. שטיין, משעזמאן, א. שאפיראן.

קלאוס פינישערס פון לאקאל 9 אויפמערקזאם

אלע פינישערס וועלכע האבען קיין פלעצער צו דער ארבייט זיינען אויפגעפארעט צו קומען באלד אין אונזער אפיס, 228 צווייטע עוועניו, וואו איהר וועט קריגען פלעצער צו דער ארבייט.

מיר קריגען יעדען טאג קאלס פאר פינישערס, פון פיעלע רעספעקטאבעל פירמעס. דארום איז יעדער פינישער אויפגעפארעט נים ארום צו געהן אין די נאכען אדער אין די שטע פער זוכען אליין א דזשאב. דער יעניגער פינישער וועלכער וועט אליין געהן זוכען א דזשאב, וועט נים קריגען קיין וואר-קינג קארד.

שאפט שער לייט! מיר אפעלירען צו איהר, דאס איהר זאלט טאן אייער פליכט און לאזט קיין פינישער ארבייטען און א ווארקניג קארד פאר דעם זעלבען שאפט ווארקניג קארדס קען מען קריגען נאר אין לאקאל 9.

די עקזעקוטיוו באארד לאקאל 9

דזש. האלפערן, מענעדזשער.

ליידעס טיילארס און אלטעריישאן ארבייטער לאקאל 80

א דזשענעראל

מעמבער מיטינג

וועט אפגעהאלטען ווערען

דינסטאג, דעם 19טען אונזום, 8 אוהר אבענד

אין מאונט מארריס האל, 1362 פינפטע עוו

צוועק: צו פארענדיגען די פארערוונגען פון דעם נייעם אנרימענט און די לעצטע פארבערענישונגען פאר דעם ער-ווארטעמען דזשענעראל סטרייק.

עקז. באארד, לאקאל 80

ת. הילפמאן, סעקרעטער.

4 זאכען מוזס איהר האבען אום הנאה צו האבען פון אייער וואקיישאן

נומע, געזונטע רופט, שעהנע געגענד, נומע, פרישע און געשמאקע עסענס, באקאנטע און אנגענעמע געזעלשאפט. דאס אלעס זיינט איהר זיכער צו האבען ווען איהר פארט איהר אייער וואקיישאן צו אייער באקאנטען **A. ELLNER & M. WANGEL'S FLEISCHER HOUSE** דער פלאץ געפינט זיך אין שעהנסטע און העכסטע מאונטיין געגענד. די הויז און קאטעדזשעס זיינען איינגעפיקסט מיט אלע מאדערנע אימפרוואמענטס, געפינט זיך בלויז 10 מינוטען נאנג פון סטיישאן, אייגענע קיך טשיקענס און גארטען וואס סופלייט אין גאנצען דאס מילכיגע, פלייש, אייער און ווערשעד טייבעלס. די עסענס ווערען געקאכט פון אן עקספערט שעה. פיעלע אמיד מענטשן, בייסחינג און פיישינג, דאנס האל, פול און ביליארד קאסינא, מיוזיק ביי די מאהלצייטען, מענים קאורס, לייברערי, א. ו. ו. פאר פאלשטענדיגע צופרידענהייט גארנטירט דער מענעדזשינג פראפ-רייעטאר, א. עללנער. פאר מעהר איינצעלהייטען אדרעסירט צו **A. ELLNER, FERDALE, SULLIVAN COUNTY, BOX B.**

קלאוס און סקוירט פרעסערס יוניאן לאקאל 35 אויפמערקזאם!

אלע פרעסערס זיינען אויפגעפארעט מעהר נים צו געהן סיי אין פארק און סיי אין 5טע עוועניו. אלע די וועלכע זוכען דזשאבס זאלען זיך קומען דער-דזשיסטרירען אין דער יוניאן.

די מעמבערס, וואס וועלען זיך נים דערזשיסט-טרידען, וועלען נים קריגען קיין קארדס צו געהן צו דער ארבייט.

עקזעקוטיוו באארד אף לאקאל 35

דזש. ברעסלאו, מענעדזשער.

די יוניאן קאאפעראטיוו סאסייעטי
לאקאל 35 א. ו. ו. יוניאן
פערקויפט אויסשליסליך
ווייט לילי טהעע
קאלדאמביא טהעע
צוועטשני טשא

י. קראוץ

בערזשעס און בענערס
פאר יוניאנס, סאסייעטיס און ס. פ. ב. סטריקטלי יוניאן ארבייט.
134 קלינטאן סטריט. ניו יארק

טעלעפאן גרעמערס 2441
די לענארד פרעס
42 איסט 23טע סטריט, נ. י.

טשאטראם פרינטינג קא
2 איסט בראדוויי
קרינג אונזער עסקימיים.

A. DELBON
פיקסט און שארפט שערס.
66 484-90 מע עוועניו,
ניו יארק.
צווישע 29טע און 30טע סטריט

רעזארעס איבער

\$45,000,000

מעהר ווי 100,000 רעפאזיטארס

די סטייט באנק

זיכער — קאנסערוואטיוו — צופרידענשטעלענד.

מעמבער פון ניו יארק קלירינג הויז.

רעפאזיטארס פון די יונייטעד סטייטס, סטייט און סיטי אף ניו יארק.
פייער רעפארטמענט און יונייטעד סטייטס פאסטעל סיווינג פאנדרם.

THE STATE BANK

שטארק ווי דער פעלזען פון גיבראלטאר

374 גרענד סטריט, ניו יארק

100 עסטעקס סט. 7 וועסט 26טע סט. 1400 פינפטע עוועניו.

158טע סטריט, יוניאן און וועסטשעסטער עוועניו.

ברוקלין ברענשעס:

גרעהעם עווע. און ווערעט סט., פייטקין און סמאן עוועניו.

שאפ טשערלייטע און קלאוס מאכער

אויפמערקזאם!

ברידער! ערלויבט קיינעם נישט ארייפקומען ארבייטען אין די שעפער און א ווארקניג קארד פון דער יוניאן.

יעדער איינער וועלכער קומט ארויף צו דער ארבייט מוז האבען א ווארקניג קארד פון זיין לאקאל, אנצייגענדיג דעם נאמען פון דער פירמא וואו ער געהט ארבייטען.

מיר פאררען אויף די שאפ טשערלייטע אויפצופאסען אויף דיעזען בא- שלום ווייל די דזשיינט באארד וועט פאזיטיוו אייך האלטען פאר אנטווארט- ליך פאר איבערטועסען דיעזען נעזעץ.

מיר מאכען אויך אויפמערקזאם אונזערע מעמבערס, דאס נאך דעם 15טען אויגוסט וועט אין קיין שאפ נישט ערלויבט ווערען צו ארבייטען מעהר ווי 8 שטונד- רען א טאג. די ארבייטער פון די שעפער וועלען דארפען ארבייטען 5 טעג א וואך צו 8 שטונדען, דעם זעסטען טאג נישט מעהר ווי 4 שטונדען.

ארבייטער וועלכע ארבייטען נישט שבת, וועלען קאנען ארבייטען די 4 שטונד- רען אום וונטאג.

וועגען אווערטייט אין פאלגענדעם באשלאסען נעווארען:

אין (1) שטונדע א נאכט אווערטייט אין נישט ערלויבט צו ארבייטען.

אווערטייט מוז באשטעהן פון 2 שטונדען אדער 2 און א האלב שטונדען א נאכט.

און מעהר פון 10 שטונדען אווערטייט דורך דער וואך טאג נישט געארבייט ווערען.

שאפטשערלייטע און קלאוסמאכער! דיעזע באשליסענע מוזען אומבארינגט אויסגעפיהרט ווערען. מיר פאררען אייך נאך אמאל אויף צו פארלאנגען וואר- קניג קארדס ביי יעדען איינעם וואס קומט ארויף צו דער ארבייט.

היט אפ דעם געווינס פון דעם 8 שטונדיגען ארבייטס-טאג.

קלאוסמאכער!

אלע די וואס ארבייטען אין אינדעפענדענט שעפער פון דער 15טער סטריט און העכער, וויי- נען געבעטען צו ברענגען וייערע קאמפליינס אין 40 איסט 23טע סטריט, אויפ'ן ערשטען פלאזאר, אונטער דעם מענעדזשמענט פון ברוד- דער ד. ניסענעוויטש.

אלע די וואס ארבייטען אין אינדעפענדענט שעפער פון דער 15טער סטריט ארונטער ווינען געבעטען צו מאכען וייערע קאמפליינס אין דעם דאזיגאונער אפיס אין 35 א. 2טע סט. ווי בע- פאר.

דזשיינט באארד קלאוס סטירט און ריפער מאכער יוניאן.

5. לאנגער, סעק.

א זעהר וויכטיגער מעמבער

מייטנג

פון אלע פינישערס פון לאקאל 9

וועט אפגעהאלטען ווערען

שבת, דעם 16טען אויגוסט, 1 אהר בייטאג

אין קופער יוניאן

(8טע סטריט און 3טע עוועניו)

די פאלגענדע רעדנער וועלען אדרעסירען דיעזען מיטינג:

מאיר לאנדאן, עקס-קאנגרעסמאן פון דער סאציאליסטי- שער פארטיי.

ב. שלעזינגער, פרעזידענט פון דער א. ל. ג. ו. י.

מ. זיגמאן, דזשענעראל מענעדזשער קלאוס מייקערס יוניאן.

י. פיינבערג, משערמאן פון דזשיינט באארד.

סאר מעטץ, משערמאן אמעריקען אסאסיאיישאן דעפארט- מענט.

דזשיי. האלפערן, מענעדזשער לאקאל 9.

די רעדנער וועלען באשפרעכען די באדייטונג

פון אונזער לעצטען ווענערייכען סטרייט און

ווי צו אנהאלטען עס אין די שעפער

איינמרים בלויז דורך מיקעטס. צו באקומען פריי אין אונזערע אפיסעס.

עקזעקוטיוו באארד לאקאל 9

דזשיי. האלפערן, מענעדזשער.

דער

ארבייטער רינג

איז דער מעכטיגסטער און גרעסטער אידישער ארבייטער ארגען אויף דער וועלט.

דער ארבייטער רינג איז דער איינציגער אידישער ארגען, וואס האט אן אייגענעם סאניטאריום פאר זיינע קאנסאמפטיוו מעמבערס. דער ארבייטער רינג איז נישט בלויז אן ארגען, נאר אויך א געזעל- שאפטליכער צענטער אין דער ארבייטער באוועגונג.

די יוניאן שטיצט אייך אין אייער עקאנאמישען קאמפף. דער ארבייטער רינג איז א פריינד צו זיינע מעמ- בערס אין גויס און אין פרייד.

מעמבערס ווערען אריינגענומען אין דער עלטער פון 18 ביז 45 יאהר.

די ארבייטער באוועגונג איז דער פעלז אויף וועלכען דער מעמ- בעל פון דער צוקונפט וועט געבויט ווערען.

דער ארבייטער רינג איז איינער פון די פעלזען.

אויב איינער זיט נאך נישט קיין מעמבער, שליסט זיך גלייך אן! נאך אויסקלייפסט זיך ווענדען:

THE WORKMEN'S CIRCLE, 175 E. B'WAY, N. Y.

לעזער פון „גערעכטיגקייט", פארמאגט אונזערע ארווערטיגער!

בארנעם

ל. בעקער

אפטאמעריס און אפטשען

215 East Broadway
1709 Pitkin Ave., Brooklyn

100 Lenox Avenue
895 Prospect Ave., Bronx

הערעכטיגקייט

בעדלתי חתומי ולא
ארכה (איוב כ"ו)
אין מיין גערעכטיגקייט
האלט איך זיך שטארק
און וועל איך נישט
לשונן.

מיר ווילן, מיר
מווען זיין גערעכט
אפילו צו די, צו ווער
מיט עס גלויבט זיך אונז
צו זיין אונגערעכט.
ווארדאן ווילסאן.

אפיציעלער ארנא פון דער אינטערנעשאנאל ליידעס גארמענט ווארדערס יוניאן

Vol. I. No. 32.

New York, Friday, Aug. 22, 1919, פרייטאג, 22סטן אויגוסט, 1919

PRICE 3 CENTS

פרעז. שלעזינגער אין קאליפארניע

פרייטאג נאך מיטאג, דעם 15טען אויגוסט, איז פרעזידענט שלעזינגער אפ געפאָהרען נאך לאס אנדזשעלעס, קאליפארניע. ער איז געפאָהרען אהין אין די אינטערעסען פון דעם קלאָקמאכער סטרייק פאר וואָרדערס און נאך אַנדיקערע פאָדערונגען, וועלכער געהט דאָרט אָן זייט די לעצטע עטליכע וואָכען. דער סטרייק ווערט דאָרט אָנגעפיהרט פון אונזער לאָקאל 52, די קלאָקמאכער יוניאָן אין לאָס אנדזשעלעס, מיט דער הילף פון דער דאָרטיגער אַרבייטער באַוועגונג. אין פאָרלויף פון דעם סטרייק איז פון דאָרט געקומען אייניגע טעלעגראַמען, דאָס פרעזידענט שלעזינגער זאל למען השם גלייך אהין אַרויסקומען, אין די אינטערעסען פון דעם סטרייק און אויף דעם לעצטען ספעשעל מיטינג פון דזשענעראַל עקזעקוטיוו באָרד אין דער פרעזידענט באַאויפטראַנט געוואָרען גלייך צו פאָהרען אהין. ער איז שוין אַלזאָ, דאָרטען פאר'ן אָפּפאָהרען האָט פרעזידענט שלעזינגער אונז פארשפּראַכען צו שרייבן בען פאר די „גערעכטיגקייט" און מיר ער וואַרטען צו באַקומען פון איהם אינטערעסאנטע קאָרעספּאָנדענציעס פון יענע ווירטע מקומות.

אויף צוריקוועגס וועט ער באַזוכען אלע שטעט אויפ'ן פּאַסיפיק קאָסט, וואו עס זיינען דאָ לאָקאלס פון אונזער אינטערנעשאַנאַל, אָדער וואו אַזעלכע לאָקאלס קאָנען אָרגאַניזירט ווערען און זיין דיווע וועט אַזוי נאך פאַרוואַנדעלט ווערען אין אַ פאַרשטענדיגען אַניטאַציאָנס פּאַר אונזער אינטערנעשאַנאַל יוניאָן. פאַר יענע לאָקאלס וועט דאָס זיכער זיין פון אונגעווער גרויסען פּראָפּאגאַנדעסטישען ווערט, וואָס וועט זיי צוגעבען לייעם, פרישען מוט צו ווייטערדער סעטינקייט פאַר דער גרויסער אַרבייטער זאך, פאַר אַ בעסער לעבען, און אַ שעהערע וועלט!

אינהאַלט פאַרצייכניס נומער 32 „גערעכטיגקייט".

1. די וואָרד — ש. י.
2. וואָס הערט זיך אין דער קלאָק אַפּעריווערס יוניאָן לאָקאל 21 — מ. קאטלער.
3. דער מיטינג פון'ס דזשיינס באָרד — 5. לאַנגער.
4. וויכטיגע פּאַסינדיגען אין דער ריי פער מאַכער יוניאָן — דזש. העללער.
5. ברעיק צום רעזעקטאָר.
6. באַקענע-אַפּעלען — א. סטער רע פאַרטער.
7. מלחמה באַוועגונגען — דזשוליעס ס. פּוינטז. ליעדער — מ. פערעלמער.
8. אונזערע לעצטע קעסעס און געווייזען — אב. באַראָף. ברויטלעך פון פיי לאַדלעיא — א. קראַפּעווע.
9. זייט 8. לינדעלין — יאָנאַס ליע.
10. זייט 9. לינדעלין. אַן אַפּעל פאַר די ספּרייט קענדע ציגאַרעטאָכער.
11. זייט 10. פון רעזעקטאָר'ס נאַטייבליכע.
12. זייט 11. די אַמעריקאַן עדערייטאָן אַהלייז באַר — ש. יאָנאַס.
13. זייט 12. די הויכע פּריווען פון לעבעכטיגקייט לען — ליליפּוט ווילסאן נעכטל (פער ליעקאָן) — א. וואַהלינגער.
14. זייט 13. אַפּעליקאַטעס געשעשען — שטיינבערג.
15. זייט 14. קאָנגרעסליש מיט יוניאָן בילדען אין קעשענע — ב. מיימאָן. נו. א. וואָרד. דר. ק. לעאָ.
16. זייט 15. אַפּעליקאַטעס פּריווען — דר. אַמטלר לריע.
17. זייט 16. די פּריווע-וועלט — ראָזע בעדליק בלינדער. קורצע שמועסען.
18. זייט 17, 18 און 19 — אַדווערטייזמענטס.
19. זייט 20. אַפּעל צו אלע אַרבייטער — די ליבבאַר יוניאָן קאָנפּערענץ קאָממעט.
20. דער מיטינג פון דעם עקזעקוטיוו באָרד פון לאָקאל 25 — י. שעהנעמאַל.

די מיטגלידער פון לאָק. 9 זיינען מיט די נייע אַרבייטס-באַדינגונגען זעהר און זעהר צופרידען.

און די אַנוועזענדע אויף דעם מיטינג האָבען אויך נאָכ צופרידענשטעלענד גע-ענטפערט אויף דעם צווייטען פונקט, וועלכען מעהר באַפּעסטיגען דעם לאָקאל פון אַזוי שטאַרק און מעכטיג ווי נאָך מעגליך. די רעדנער וואָס האָבען אַרומגעזען דעם פונקט זיינען נאָכ וואָרעם אַפּלאַדירט גע-וואָרען. און דאָס מיינט, אַז דער גרויסער עולס פון דעם לאָקאל וועט שטיצען זייער עקזעקוטיוו באָרד אין זיינע פּלענער צו באַזאָרגען, דאָס אלע פּאַנדרס פון דעם לאָקאל זאָלען זיך פאַרנעמען.

דער מיטינג האָט, אַלזאָ, פאַרשטענ-דיג אויסגעהאַלטען די פּראָכע. דער עקזע-קוטיוו באָרד און די באַאמטע פון דעם לאָקאל מענען זיך ווירקליך גראַטולירען מיט דעם רעזולטאַט.

דער קלאָקמאכער סטרייק אין טאראנטא ווערט פארטגעזעצט

גורל, אַוועקצופיהרען צו די סטרייקער אין טאראנטא די שלעכטע בשורה. אָבער ווען ברודער קאַלדוואַסקי האָט דאָס פאַרגעבראַכט פאַר די סטרייקער אויף אַ מיטינג, גלייך ווי ער איז געקומען פון ניו יאָרק, איז דאָרט געוואָרען אַ שרעקליכע יללה!

אין קורצען, אויף יענעם מיטינג האָ-בען די סטרייקער אויסגעדריקט די מיי-נונג, אַז דער סטרייק זאָל נישט אויפגע-בען ווערען. דאָס זיי זיינען באַרייט צו ליידען נאך מעהר ווי זיי. האָבען געליטען דורך די לעצטע זעכען וואָכען זינט דער סטרייק געהט אָן אַבי דער סטרייק זאָל נישט אויפגעבען ווערען! עס איז אויך אויסגעדריקט געוואָרען דער געדאַנק, דאָס ווען אפילו דער סטרייק זאָל מאַכע, אונז טער דער איצטיגער רעאַקציע וואָס הערשט אין קענדער, בשום אַוואָל נישט קאָנען גע-וואונען ווערען, איז נאָך אַלץ צו פריה איהם אויפצוגעבען, ווילאָ לויט זייער מיי-נונג האָבען יענע איינגעשפּאַרטע מאַנר פּעקטשורער נאך נישט געקראָנען דעם גו-טיגען לעסאָן, ווי זיי דאַרפֿען דאָס קריגען.

און ברודער קאַלדוואַסקי איז גלייך צוריקגעקומען אין ניו יאָרק מיט אַם דער בשורה פון די טאראנטאָער סטרייקער. אין דער אַבוועזענדיג פון פרעזידענט שלעזינגער, האָט עקזעקוטיוו באַראָף איי-נערופען אַ מיטינג פון די ניו יאָרקער און פילאדעלפיער מיטגלידער פון'ס דזשע-נעראַל עקזעקוטיוו באָרד וועלכען אַם דער אַנגעלענענדיג און מען איז געקומען צום באַשלוס, דאָס דער קלאָקמאכער סטרייק אין טאראנטא זאָל פאָדערעזעצט ווערען, און ווי ברודער קאַלדוואַסקי האָט פאַר-זיכערט, וועט דאָס איצט דאָרט געטאָן ווערען נאך מיט מעהר חשק ווי פריהער. דער דזשענעראַל עקזעקוטיוו האָט זיך פאַרפליכטעט צו שטיצען דעם סטרייק פון נאציאלע.

עס איז שווער אַזאָל צו זאָגען באַ-שטימט ווי יענער סטרייק וועט זיך ענדי-גען. לאַמיר האָפען, אַז עס וועט זיך ווירק-ליך דאָרט אויסלאָזען ווי די באַווע-סטרייקער זאָגען פאַר און דאָס דער סטרייק וועט דאָך געוואונען ווערען.

א באַניימטער מיטינג פון קלאָקמאכער

טרערען. יא, פון א סך אויגען האָבען זיך אַרונטערגעקייקעלט פריידענס טרערען! ווער עס האָט נאָך בייגעוואוינט יע-נעם מיטינג פון לאָקאל 9 פאַרשפּאַרט שוין פרענען צו די פינישער און קלאָק-שניידער זיינען צופרידען מיט די נייע אַרבייטס-באַדינגונגען, מיט דעם וואָך-סיסטעם. די מיטגלידער פון דעם לאָקאל האָבען דאָס אויסגעדריקט אויף דעם מיר-טינג דעם מאַטראַס יו. ווער עס איז נאָך געווען אויף יענעם מיטינג האָט זיך לייכט געקאָנט איבערצייגען, אַז

אונזער קלאָק פינישער יוניאָן, לאָק. 9 האָט איינגערופען אַ מעכער מאַסמיטינג לעצטען שבת נאכמיטאג אין קופער יו-ניאָן. דאָס איז געווען דער ערשטער גרוי-סער מיטינג אין דער קלאָק מאַכער יו-ניאָן, נאָך'ן סעטלעמענט פון דעם לעצ-טען גענעראַל סטרייק. דער מיטינג איז איינגערופען געוואָ-רען, ווי ברודער האַלפערן, דער מענע-דזשער פון דעם לאָקאל נישט אונז איבער, מיט אַ דאָפּעלטען צוועק; ערשטענס, צו זעהן די שטימונג פון די גרויסע מאַסען פאַרשער און קלאָק שניידער נאָך'ן סטרייק. עס האָט זיך געוואַלט וויסען ווי אַזוי די מיטגלידער פון לאָקאל 9 פיהלען זיך אונטער דעם גייעם סיסטעם פון וואָרדערס; צו זיי זיינען צופרידען מיט זייערע נייע אַרבייטס-באַדינגונגען אָדער נישט.

צווייטענס, זיך דורכצורעדן מיט די מיטגלידער וועגען בעסער באַפּעסטיגען דעם לאָקאל פינאַנציעל; וועגען איינשא-פּען אין דעם לאָקאל גרעסערע פּאַנדרס אום צו זיין בעסער צוגענויט, ווי א זאך זאָל זיך שפּעטער נישט מאַכען.

דער מאַסמיטינג אין קופער יוניאָן האָט נאָכ ברייטהאַרציג געענטפערט אויף ביידע פראגען.

וואָס אַנבעלאנגט די שטימונג פון די מיטגלידער פון לאָקאל 9, האָט אויף דעם מיטינג געהערשט אַזאָ מין ענטוואַיאָם-פּאַר מין אמת האַרציגע באַנייטערונג, וואָס איז וועלטען פריהער געווען אַז זעהן אויף אַ מאַסמיטינג אַן קלאָק מאַכער! עס האָט דאָרט גע-הערשט אַן אומבאַשרייבליכער ענטוואַיאָם-ווי פרייד! ערשט דאָרט האָט מען ריכ-טיג געקאָנט זעהן וואָס עס מיינט אין דער היקאליטיקייט, די גרויסע שטילע רעוואָ-לוציע וואָס איז געמאַכט געוואָרען דורך'ן לעצטען דזשענעראַל סטרייק, איבערביי-טענדיג דעם אַרבייטס-סיסטעם אין דער קלאָק אינדוסטרי פון שטיק אַרבייט אויף וואָך אַרבייט.

ברודער דזש. האַלפערן, דער מענע-דזשער פון לאָק. 9, איז געווען דער טשער-מאַן פון דעם מערקווירדיגען מאַסמיטינג און ער איז זעהר וואָרעם באַגרייט גע-וואָרען.

אַ חוץ ברודער האַלפערן איז דער מיר-טינג אַדרעסירט געוואָרען פון אב. באַ-ראָף, דער סעקרעטער-טרעזשורער פון אונזער אינטערנעשאַנאַל, ישראָל פיינ-בערג, דער טשערמאַן פון דזשאַנג באַראָד פון דער קלאָק מאַכער יוניאָן און דער עקס-קאָנגרעסמען פון דער סאָציאַליסטי-שער פאַרטיי, געקאָממען מאַר לאַנדאָן.

צו זאָגען בלויז אַז די אלע רעמאָנ-טע רעדנער זיינען אויפגענומען געוואָרען מיט גרויס ענטוואַיאָם און אַ סך אַפּלאַ-דיסמענטען, וועט נישט זיין גענוג געזאָגט. אויף דעם מיטינג האָט זיך געטראָנען אַן אויסערנעוועהנליכע ליבעשאפט פון דעם גרויסען עולם, — דער האָל איז גע-ווען איבערפול, — צום פלאַמסאָר, צו די רעדנער. עס האָט זיך געפיהלט אויף דעם מיטינג אַן אומבאַשרייבליכע סידערהייט-קייט, מאַכע אין אמת'ען זין פון וואָרט. אָבער נאָך אַ באַזונדער שטאַרקע כוואַלע פון ענטוואַיאָם האָט אויסגעבראַ-כען ווען עס האָט געזעט געקאָממען לאַנג-דאָן. דער נאָכער עולם איז אויפגע-שפּרונגען פון די פלעצער איהם צו באַגרי-מען און די באַנייטערונג איז געווען אַזוי גרויס, אַז עס האָט אַלעמען געזעהר ביי-

ווי די לעזער פון די „גערעכטיגקייט" האָבען געוויס באַמערקט לעצטע וואָך, איז אין דעם באַרייכט פון דעם ספעשעל מיטינג פון אונזער דזשענעראַל עקזע-קוטיוו באָרד געווען געמעלדעט, אַז עס איז באַשלאָסען געוואָרען, דאָס דער קלאָק-מאַכער סטרייק אין טאראנטא, קענדער, זאָל איצט אויפגעגעבען ווערען, און דאָס דער קאמפ זאָל דאָרט ווידער באַנייט ווע-רען פאַר'ן אַנפאַנג פון'ס נעקסטען סיוואָן. אין יענעם באַרייכט איז געזאָגט גע-וואָרען:

„דער סטרייק פון די קלאָקמאַכער אין טאראנטא האָט דערגרייכט אַ קריטישען מאַמענט. דער גרעסטער טייל פון קלאָק-טרייד אין טאראנטא לייענט אין די הענט פון נאָכע רייכע מאַנופעקטשורער, וועלכע באַלאַנגען צו דער אַנטי-יוניאָן געשאַנעל מאַנופעקטשורערס אסאָן. און א חוץ יו-ניאָן פיינד זיינען זיי נאך אויך גרויסע אַנטי-סעמיטען און ווי האָבען זיך פאַרנר-מען בדאי אליין רואינירט ווערען אַבי נישט נאָכגעבען דער יוניאָן.

„נאַטירליך, מיט אַזעלכע לייט דאַרף מען לערנען בלס. אָבער גראַדע איצט, זיינען די אומשטענדען אין קענדער זעהר נישט גינסטיג פאַר דעם. דאָרט הערשט איצט אַ גרויסע רעאַקציע און מען מוז אַפ-וואַרטען פאַר אַ בעסערער געלעגנהייט. „אויפצוגעבען דעם סטרייק איז, פאַר-שטעהט זיך, זעהר נישט צום האַרצען קיי-נעם פון דזשענעראַל עקזעקוטיוו באַראָד, אָבער באַטראַכטענדיג די לאַנגע דאַרטען, האָט מען געקענט פאַסען אַזא באַשלוס, עס ווערט אָבער פאַרשטאַנען, אַז ביי דער ערשטער געלעגנהייט, מעגליך אַז נאך בעפאַר דעם נעקסטען ספּרינג סיוואָן, זאָל דאָרט דער קאמפ באַנייט ווערען, דאָך צו צווינגען די רייכע מאַנופעקטשורער צו אַנערקענען דעם אַרבייטער'ס רעכט צו זיין אָרגאַניזירט.“

ווייט פרעזידענט קאַלדוואַסקי, דער מענע-דזשער פון יענער יוניאָן איז אַנווע-זענד געווען אויף דעם מיטינג און אויף איהם אַז אויסגעפאלען דער שלעכטער

